

Integrovaná strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Místní akční skupina Brána Brněnska, z.s.

Pro období 2014–2020

I. ANALYTICKÁ ČÁST

Obsah

1. MAS Brána Brněnska, z. s.....	4
1.1. Územní a správní charakteristika MAS	4
2. Základní informace o MAS Brána Brněnska	8
2.1. Zakládající členové.....	8
2.2. Způsob přípravy strategie a zapojení veřejnosti	12
3. Analytická část	13
3.1. Základní charakteristiky území	13
3. 1. 1. Geografická charakteristika území	13
3. 1. 2. Územní struktura.....	13
1.1. Obyvatelstvo	16
3.2.1. Vývoj počtu obyvatel, velikost obcí.....	16
3.2.2 Věková struktura obyvatelstva	18
3.2.3. Vzdělanostní struktura obyvatelstva.....	20
3.2.4. Sociálně vyloučené lokality	22
3.3. Ekonomika a trh práce.....	23
3.3.1. Struktura hospodářství v území	23
3.3.2. Zaměstnanost.....	27
3.3.3. Mobilita obyvatel - vyjíždka za prací	31
3.3.4. Míra nezaměstnanosti	32
3.4. Doprava a dopravní obslužnost.....	36
3.4.1. Silniční doprava	36
3.4.2. Železniční doprava	37
3.4.3. Autobusová doprava	37
3.4.4. Pěší doprava, turisticky značené stezky	37
3.4.5. Doprava v klidu - parkování	37
3.4.6. Cyklistická doprava.....	38
3.5. Občanská vybavenost.....	40
3.5.1. Bydlení	40
3.5.2. Zdravotnictví	41
3.5.3. Sociální služby	41
3.5.4. Školství a vzdělávání.....	47
3.5.5. Kulturní vybavenost, památky	50
3.5.6. Sport.....	51
3.5.7. Spolky	52
3.6. Technická infrastruktura	53
3.6.1. Vodovody a kanalizace	53

3.6.2. Stavby a zařízení pro nakládání s odpady	53
3.6.3. Trafostanice a elektrické vedení	54
3.6.4. Plynovody.....	54
3.7. Cestovní ruch a rekreace	55
3.8. Bezpečnost	58
3.9. Životní prostředí	60
3.9.1. Přírodní podmínky.....	60
3.9.2. Geografická charakteristika území.....	60
3.9.3. Vegetace, lesnatost.....	63
3.9.4. Koeficient ekologické stability a územní systém ekologické stability (ÚSES).....	64
3.9.5. Ochrana přírody a krajiny.....	65
3.9.6. Odpadové hospodářství	66
3.9.7. Ochrana ovzduší.....	67
3.9.8. Hluk	68
3.9.9. Ochrana vod	68
3.9.10. Ochrana půdy	69
3.9.11. Zadržování vody v krajině.....	70
3.9.12. Zeleň v krajině a obcích.....	70
3.9.13. Poddolovaná území a sesuvy	71
3.10. Vyhodnocení rozvojového potenciálu území	71
3.10.1. Samospráva.....	71
3.10.2. Majetek obcí, finanční zdroje.....	71
3.10.3. Územně plánovací dokumentace.....	72
3.10.4. Rozvojová území, brownfields	72
3.10.5. Hlavní oblasti rozvoje.....	73
3.10.6. Bariéry rozvoje	74
3.10.7. Rozvojový potenciál	75
3.11. SWOT analýza	76
3.12. Analýza problémů a potřeb	79
3.13. Detailní SWOT analýza podle jednotlivých pilířů.....	80
4. Přílohy k analytické části.....	85
4.3. Seznam obrázků	85
4.4. Seznam tabulek	86
4.5. Seznam grafů.....	86
4.6. Seznam zkratk.....	87
4.7. Seznam vybraných pojmů	88

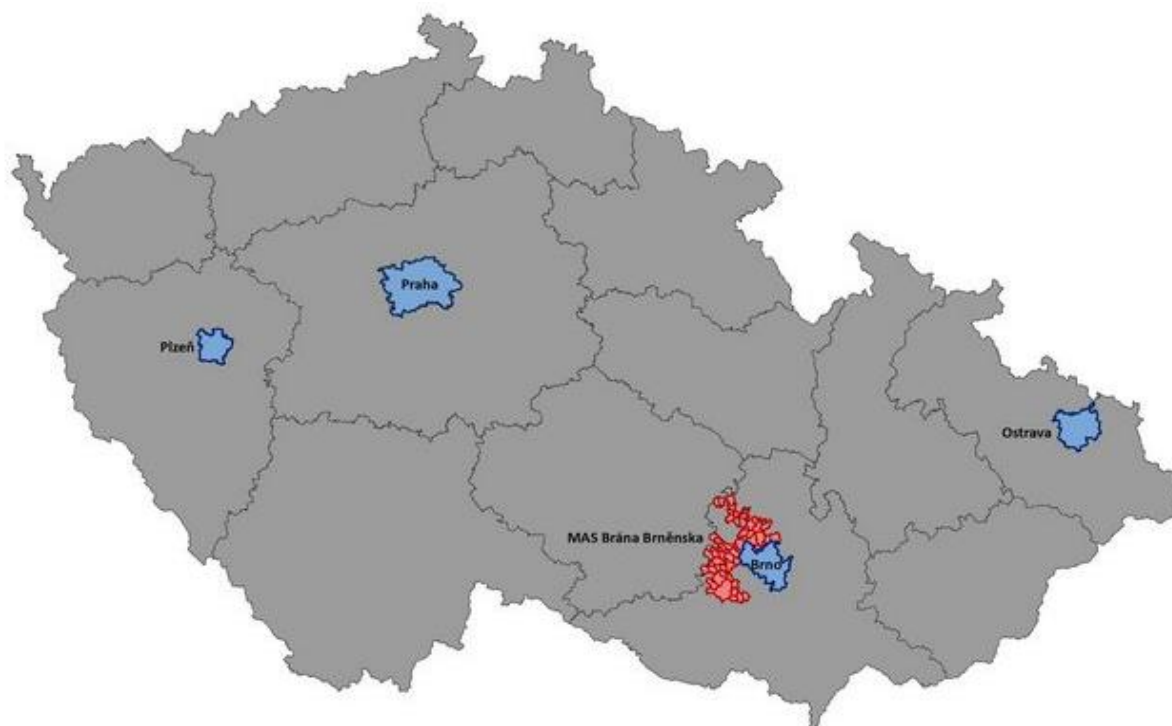
1. MAS BRÁNA BRNĚNSKA, Z. S.

1.1. ÚZEMNÍ A SPRÁVNÍ CHARAKTERISTIKA MAS

Území působnosti Integrované strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Brána Brněnska, z.s. pro období 2014 – 2020 je k 1.1.2020 tvořeno 64 obcemi s 84 542 obyvateli a 43 členskými subjekty (tj. právnickými osobami, fyzickými osobami a veřejnými subjekty). Celková výměra území činí 520,52 km².

Území působnosti MAS Brána Brněnska, z.s. tvoří souvislý neuzavřený prstenec obcí navazujících na metropoli Jihomoravského kraje – město Brno, které obklopuje od severu (Vranov) až k jihozápadu (Dolní Kounice) včetně relativně vzdálenější severní části (Doubravník, Olší, Drahonín, Biskoupky, Senorady). Území této MAS se tedy nachází v brněnské rozvojové oblasti celorepublikového významu, částečně mimo hlavní dopravní osy, což některá území značně znevýhodňuje.

Obrázek 1: Poloha MAS Brána Brněnska, z.s. v rámci ČR

Zdroj: Vlastní návrh dle ArcData ČR (2012)

Po správní stránce je MAS Brána Brněnska, z.s. součástí

NUTSII (region) : Jihovýchod

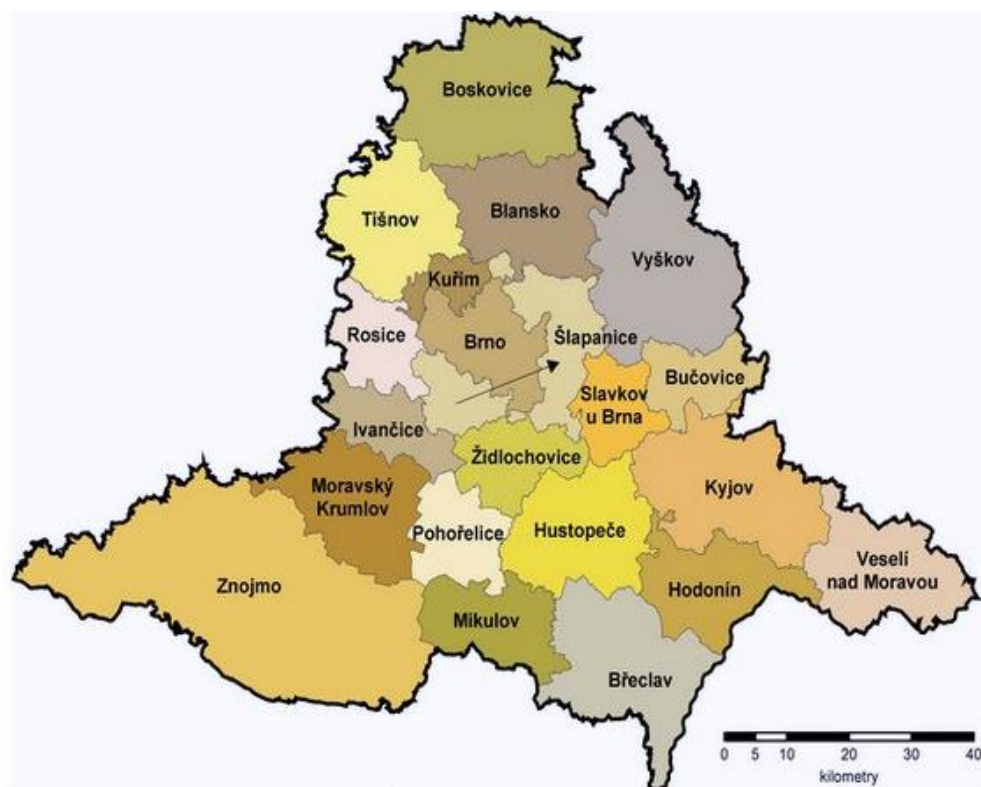
NUTSIII (kraj): Jihomoravský

NUTS IV (okres): Brno-venkov, Blansko

Správní obvod obcí s rozšířenou působností (dále ORP):

- ORP Kuřim – **celý správní obvod** - 100% obcí je zahrnut v MAS Brána Brněnska, z.s. - Mikroregion Kuřimka a část Mikroregionu Čebínka, část Mikroregionu Ponávka, dále obec Jinačovice - celkem 10 obcí.
- ORP Tišnov – **28 % obcí správního obvodu** je zahrnuto v MAS Brána Brněnska, z.s. – Mikroregion Porta a část Mikroregionu Čebínka, obce Doubravník, obec Drahonín a obec Olší - 17 obcí z celkových 59.
- ORP Rosice – **87 % obcí správního obvodu** je zahrnuto v MAS Brána Brněnska, z.s.- Mikroregion Kahan, Mikroregion Domašovsko, Svazek obcí Panství hradu Veveří – část dále obce Lesní Hluboké, Přibyslav a Zbraslav - **21 obcí** z celkových 24.
- ORP Ivančice – **76 % obcí správního obvodu** je zahrnuto v MAS Brána Brněnska, z.s. – Mikroregion Ivančicko - **13 obcí** z celkových 17
- ORP Blansko – jen **5 % obcí správního obvodu** je zahrnuto v MAS Brána Brněnska, z.s. - obce Lažany a Lipůvka **2 obce** z celkových 43.
- ORP Šlapanice - **nepatrná část správního obvodu** je zahrnuta v MAS Brána Brněnska, z.s. jde o obec Vranov náležející do Mikroregionu Ponávka - celkem 1 obec z celkových 30.

Obrázek 2. Rozložení správních obvodů ORP v Jihomoravském kraji

zdroj: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/spravni_obvody

Tabulka 1 a. Obce a počet obyvatel MAS Brána Brněnska

Jméno obce	Počet obyvatel k 1.1. 2020	Jméno obce	Počet obyvatel k 1.1. 2020	Jméno obce	Počet obyvatel k 1.1. 2020
Babice u Rosic	756	Kuřim	10 993	Rozdrojovice	1 075
Biskoupky	182	Lažany	409	Rudka	405
Borač	34352	Lelekovice	1 914	Říčany	2 101
Čebín	1843	Lesní Hluboké	276	Říčky	388
Česká	1015	Lipůvka	1 345	Senorady	390
Čučice	438	Litostrov	131	Sentice	643
Dolní Kounice	2468	Lomnička	538	Skalička	161
Dolní Loučky	1269	Lukovany	627	Šerkovice	341
Domašov	665	Malhostovice	990	Štěpánovice	509
Doubravník	837	Mělčany	486	Újezd u Rosic	298
Drahonín	128	Moravské Bránice	990	Veverská Bítýška	3 376
Drásov	1 913	Moravské Knínice	1 032	Veverské Knínice	941
Hlína	300	Neslovice	957	Vranov	836
Hradčany	683	Nová Ves	801	Všechnovice	284
Hvozdec	336	Nové Bránice	738	Vysoké Popovice	721
Chudčice	982	Olší	333	Zakřany	788
Ivančice	9 760	Oslavany	4 684	Zastávka	2 573
Javůrek	328	Ostrovačice	706	Zbraslav	1 240
Jinačovice	779	Předklášteří	1 408	Zbýšov	3 775
Kaly	283	Příbram na Moravě	656	Železné	500
Ketkovice	605	Přibyslavice	518		
Kratochvilka	461	Rosice	6 291		
Celkem MAS:	84 542				

Tabulka č. 1 b : Obce a jejich výměra na území MAS

Jméno obce	Celkem [km²] k 1.1. 2020	Jméno obce	Celkem [km²] k 1.1. 2020	Jméno obce	Celkem [km²] k 1.1. 2020
Babice u Rosic	5,69	Kuřim	17,20	Rozdrojovice	2,84
Biskoupky	5,83	Lažany	2,60	Rudka	4,14
Borač	5,91	Lelekovice	7,29	Říčany	10,92
Čebín	7,23	Lesní Hluboké	4,98	Říčky	2,59
Česká	1,99	Lipůvka	9,92	Senorady	9,62
Čučice	8,23	Litostrov	7,55	Sentice	9,28
Dolní Kounice	8,97	Lomnička	6,33	Skalička	1,61
Dolní Loučky	8,14	Lukovany	9,07	Šerkovice	4,87
Domašov	5,94	Malhostovice	11,51	Štěpánovice	5,03
Doubravník	11,48	Mělčany	7,43	Újezd u Rosic	10,91
Drahonín	6,70	Moravské Bránice	8,21	Veverská Bítýška	13,60
Drásov	10,70	Moravské Knínice	13,23	Veverské Knínice	10,16
Hlína	8,34	Neslovice	5,82	Vranov	12,42
Hradčany	3,06	Nová Ves	11,60	Všechnovice	5,09
Hvozdec	3,64	Nové Bránice	6,23	Vysoké Popovice	3,90
Chudčice	4,10	Olší	8,72	Zakřany	5,15
Ivančice	47,65	Oslavany	18,71	Zastávka	1,20
Javůrek	10,29	Ostrovačice	7,82	Zbraslav	8,97
Jinačovice	5,94	Předklášteří	7,26	Zbýšov	6,01
Kaly	4,31	Příbram na Moravě	11,92	Železné	2,36
Ketkovice	9,55	Přibyslavice	8,52		
Kratochvilka	1,50	Rosice	12,74		
Celkem MAS:	520,52				

V rámci národní sítě MAS územně navazuje na MAS Podbrněnsko, Krumlovsko – Jevišovicko, Oslavka, Most Vysočiny, Brána Vysočiny, Boskovicko Plus a Moravský kras, se kterými má často společné zájmy (doprava, pracovní příležitosti, sociální a zdravotní péče, nakládání s odpady a podobně).

Území aktivit MAS Brána Brněnska se vytvářelo postupně na základě zájmu jednotlivých obcí a dobrovolných svazků obcí – mikroregionů, nacházejících se v severní a západní části suburbánního území metropolitního města Brna, případně v jeho bezprostředním zázemí.

V roce 2021 poskytly své území pro realizaci SCLLD poslední 3 obce, konkrétně obce Biskoupky, Čučice a Senorady, které si přejí umožnit implementaci tzv. přechodného období Programu rozvoje venkova ve svém území. V uvedených obcích bylo poskytnutí území pro realizaci SCLLD projednáno a schváleno na úrovni zastupitelstev obcí.

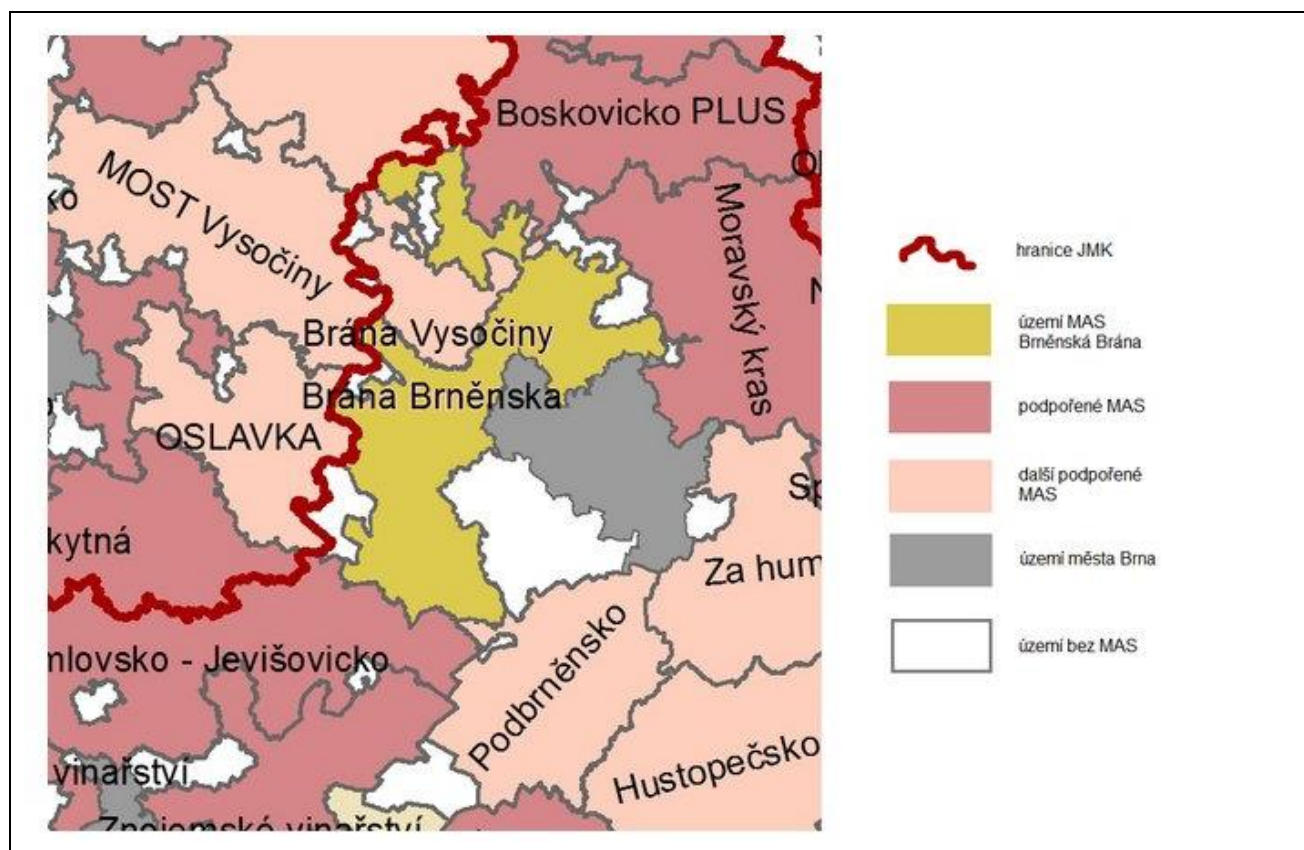
Obce Biskoupky, Čučice a Senorady jsou součástí Mikroregionu Ivančicko, jež je součástí MAS od počátku realizace SCLLD. Obce svým charakterem, problémy i potřebami, nijak nevybočují z charakteristik územní působnosti SCLLD, jak je popsána níže. Jejich zakomponováním do územní působnosti tak nijak nemění, ani nerozšiřuje charakter území, pro které byla vytvořena a je aktualizována SCLLD.

Obce a mikroregiony spojuje několik společných charakteristik:

- blízkost krajského města
 - jako zdroje pracovních příležitostí
 - jako kulturního a společenského centra
 - jako centra občanské vybavenosti regionálního významu včetně řady středních a vysokých škol
- kvalitní krajina, tvořící rekreační zázemí velkoměsta, vhodná pro rozvoj turistického ruchu
- silné suburbanizační tendence a z nich plynoucí snaha obcí zachovat a rozvinout svou identitu
- tradiční spolupráce obcí v rámci bývalého okresu Brno venkov a přilehlých území
- tradiční spolupráce mikroregionů
- zkušenosti mikroregionů se společným postupem při rozvíjení aktivit v oblasti nakládání s odpady, turistického ruchu, regionálního školství, kultury a společenského života

Rozsah území aktivit MAS Brána Brněnska, z.s. je dáno mimo jiné i hranicemi již dříve vzniklých MAS, které je obklopují.

Obrázek 3. Poloha MAS Brána Brněnska, z.s. vůči sousedním MAS, mapa Národní sítě MAS

Zdroj: http://nsmas.cz/content/uploads/2014/03/mapa-mas-3-2014_min.jpg

2. ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS BRÁNA BRNĚNSKA

Adresa:	Jungmannova 968/75, 664 34 Kuřim
Datum založení:	7. 6. 2012
Datum registrace MAS:	18. 9. 2012 pod č. VS/1-1/63329/06-R
Datum registrace MAS u Krajského soudu:	5. 3. 2015 L 16845/RD8/KSBR
Právní forma:	zapsaný spolek
IČ:	227 123 72
Web:	www.branabrnenska.cz

V červnu 2012 byla v Kuřimi založena MAS s názvem Místní akční skupina Brána Brněnska, z.s. Jedná se o zapsaný spolek, který dle pravidel MAS sdružuje veřejný sektor (obce, mikroregiony, školy nebo příspěvkové organizace založené obcí), podnikatele, neziskové organizace a fyzické osoby. Členy MAS Brána Brněnska, z.s. jsou organizace, které jsou v regionu aktivní, a mají zájem na jeho rozvoji.

Základními cíli MAS je rozvoj regionu ve všech relevantních oblastech: směřování k soběstačnosti, respekt k historii a tradicím, využívání potenciálu území, zvyšování životní úrovně lidí a funkční i estetické zkvalitňování životního prostředí. Členové MAS Brána Brněnska, z.s. se podílí na vzniku, rozvoji a fungování této organizace.

2.1. ZAKLÁDAJÍCÍ ČLENOVÉ

Mikroregion Kuřimka, jehož členy jsou město Kuřim a obec Chudčice, obec Moravské Knínice a městys Veverská Bítýška,

Mikroregion Kahan – sdružující následující obce, městyse a města: Babice u Rosic, Kratochvilka, Lukovany, Ostrovačice, Neslovice, Příbram na Moravě, Rosice, Říčany, Tetčice (nejsou členem MAS Brána Brněnska, z.s.), Újezd u Rosic, Vysoké Popovice, Zakřany, Zastávka a Zbýšov,

Mikroregion Porta, který sdružuje následující obce: Borač, Dolní Loučky, Lomnička, Kaly, Předklášteří, Šerkovice, Štěpánovice a Železné,

Mikroregion Čebínka, který sdružuje následující obce: Čebín, Drásov, Hradčany, Malhostovice, Sentice, Skalička a Všechnovice,

Mikroregion Domašovsko – sdružující obce Domašov, Javůrek, Říčky, Litostrov, Rudka,

Svazek obcí Panství hradu Veveří - Hvozdec, Chudčice*, Javůrek*, Rozdrojovice, Říčany*, Veverské Knínice,

(*obce jsou členy ve dvou mikroregionech: Javůrek, Chudčice, Říčany).

Ponávka-svazek obcí Česká, Lelekovice, Vranov – obce Česká, Lelekovice, Vranov,

Mikroregion Ivančicko sdružující následující obce a města – Čučice, Biskoupky, Dolní Kounice, Hlína, Ivančice, Ketkovice, Mělčany, Moravské Bránice, Nová Ves, Nové Bránice, Oslavany, Senorady a dále .

Samostatné obce nesdružující se v mikroregionech: obec Drahonín, městys Doubravník, obec Jinačovice, obec Lažany, obec Lesní Hluboké, obec Lipůvka, obec Olší, obec Přibyslavice, obec Zbraslav.

Tyto samostatné obce mají těsnější vazby na některé mikroregiony, na které územně navazují: Lipůvka, Lažany a Jinačovice na Mikroregion Kuřimka, Doubravník, Olší a Drahonín na Mikroregion Porta, Lesní Hluboké, Přibyslavice, Zbraslav na Mikroregion Domašovsko.

Dalšími zakládajícími členy jsou aktivní neziskové organizace: Mighty Shake Zastávka o.s., Jezdecký klub Ranč Loučka, Orel jednota Čebín, Regionální úzkorozchodná železnice o.p.s., Sbor dobrovolných hasičů Domašov, Sdružení umění, zábavy a tance, SK Rozdrojovice, Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR, Tělocvičná jednota SOKOL Kuřim, Tělocvičná jednota

SOKOL Předklášteří, Tělocvičná jednota Sokol Veverské Knínice a podnikatelé: Čech Bronislav, KAIV s.r.o., KTS EKOLOGIE s.r.o., Odehnal Luděk, Staněk Martin, Šimek Bohuslav. Postupně se přidávají další členové viz **tabulka aktuálních členů MAS Brána Brněnska, z.s. k 31. 5. 2014.**

Tabulka 2. MAS Brána Brněnska, z.s.

Svazky, obce, městyse	Podnikatelé	Neziskové organizace/fyzické osoby
Městys Doubravník, Doubravník 75, 592 61, IČ: 00294268	Bronislav Čech, Lažany 107, 679 22, IČ: 68668007	"Chudčická mladá chasa", Chudčice 16, 664 71, IČ: 22751866
Mikroregion Čebínka, Malhostovice 75, 666 03, IČ: 70499993	Bohuslav Šimek, Hochmanova 2183/3, Brno 628 00, IČ: 68764782	ASK Lipůvka, občanské sdružení, Lipůvka 390, 679 22, IČ: 26548241
Mikroregion Domašovsko, Brněnská 94, Domašov 664 83, IČ: 70806969	GenAgro Říčany, a.s., Zemědělská 458, Říčany 664 82, IČ: 64506843	Jezdecký klub Ranč Loučka, Na Nivě 1449, Předklášteří 666 02, IČ: 27001652
Mikroregion Ivančicko, Palackého náměstí 196/6, Ivančice 664 91, IČ: 71187081	Jan Plaček, Moravské Bránice 39, 664 64, IČ: 68684347	Mighty Shake Zastávka o.s., Hutní osada 23, Zastávka 664 81, IČ: 26677156
Mikroregion Kahan, Hutní osada 14, Zastávka 664 84, IČ: 71214038	KTS EKOLOGIE s.r.o., Hutní osada 14, Zastávka 664 81, IČ: 28310942	Orel jednota Čebín, Čebín 124, 664 23, IČ: 75013584
Mikroregion Kuřimka, Jungmannova 968/75, Kuřim 664 34, IČ: 71248749	Luděk Odehnal, Malhostovice 24, 666 03, IČ: 74356666	Regionální úzkorozchodná železnice o.p.s., Masarykova 248, Zbýšov 664 11, IČ: 29222702
Mikroregion Porta, Nám.5. Května, Předklášteří 662 02, IČ: 71189050	Martin Čech, Nová Ves 97, 664 91, IČ: 604 01 711	Sbor dobrovolných hasičů Domašov, Úvoz 76, Domašov 664 83, IČ: 65264762
Obec Drahonín, Drahonín 10, 592 61, IČ: 00375331	Martin Staněk, Rudka 109, 664 83, IČ: 75519101	Sdružení umění, zábavy a tance, Sady Komenského 330, Veverská Bítýška 664 71, IČ: 49460609
Obec Jinačovice, Jinačovice 83, 664 34, IČ: 00281883	Městský zámecký pivovar Oslavany s.r.o., Zámecká 1/16, Oslavany 664 12, IČ: 29376998	SK Drásov, Drásov 61, 664 24, IČ: 22905405
Obec Lažany, Lažany 129, 679 22, IČ: 00637742	Miroslav Kubizňák, Malhostovice 89, 666 03, IČ: 76160122	SK Rozdojovice, Rozdojovice 78, 664 34, IČ: 26620391
Obec Lesní Hluboké, Lesní Hluboké 46, 664 83, IČ: 00637190	POOSLAVÍ Nová Ves, družstvo, Nová Ves 251, 664 91, IČ: 25560310	Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR, Ptašinského 308/5, Brno 612 00, IČ: 63109859
Obec Lipůvka, Lipůvka 146, 679 22, IČ: 00280569		Tělocvičná jednota SOKOL Kuřim, Tyršova 480/54, Kuřim 664 34, IČ: 44947763
Obec Olší, Olší 28, 592 61, IČ: 00294977		Tělocvičná jednota SOKOL Předklášteří, Šikulova 1427, Předklášteří 666 02, IČ: 49461320
Přibyslavice, Sokolská 44, Přibyslavice 664 83, IČ: 00637548		Tělocvičná jednota Sokol Veverské Knínice, Veverské Knínice 225, 664 81, IČ: 49461125
Obec Zbraslav, Komenského 105, Zbraslav 664 84, IČ: 00282910		Trnůvka, o.p.s., Jinačovice 83, 664 34, IČ: 29367778
Ponávka-svazek obcí Česká, Lelekovice,		

Vranov, Vranov 24, 664 32, IČ: 70417822		
Svazek obcí Panství hradu Veveří, Hvozdec 16, 664 71, IČ: 71217371		

Zdroj: Vlastní návrh 2016

2.2. ZPŮSOB PŘÍPRAVY STRATEGIE A ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI

Místní akční skupina (dále MAS) je na politickém rozhodování nezávislým společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejného moci), které spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, metodou LEADER. Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků.

Příprava strategie MAS vychází z **podrobné expertní analýzy území** a ve svých zásadách se opírá o názory občanů, neziskových organizací, podnikatelů, a všech aktivních subjektů v území MAS i v jednotlivých obcích (mikroregionech). Při vlastní tvorbě strategie se propojují stanoviska komunitní i expertní. Lidem byly vysvětlovány možnosti působnosti obcí v různých oblastech veřejného života, finanční podmínky a možnosti i technické podmínky, možnosti využití zdrojů, efektivita opatření.

Expertní analýza čerpala z již **dříve zpracovaných rozvojových strategií jednotlivých mikroregionů**, Územně analytických podkladů správních obvodů (dále SO) jednotlivých ORP, šetření ČSÚ, údajů na portálech státní správy, terénního šetření, pohovorů se zastupiteli obcí a občany, facilitovaných setkání s aktivními subjekty v území, dotazníkovými šetřeními, telefonními pohovory s podnikateli a neziskovými skupinami, zveřejňováním dotazníků na webu a vytvořením možnosti vyplňování dotazníků elektronicky.

Bylo realizováno rozeslání dotazníků pro obce, občany, nezisková sdružení a podnikatele, byly vedeny osobní konzultace se všemi starosty obcí z území MAS Brána Brněnska, z.s. a posléze realizována setkání s občany, neziskovými organizacemi a podnikateli, na kterých byly řešeny možné postupy strategie místně vedeného komunitního rozvoje (SCLLD) v rámci území MAS Brána Brněnska, z.s.

Diskuse, odborně řízená facilitátorem, byla vedena ve smyslu práce s tematickou skupinou dotčených aktérů formou kulatého stolu a pracovních skupin s cílem vytvoření základní vize komunity a stanovení jejích priorit, způsobů akčního plánování a vytvoření možností připomínkování tak, aby bylo dosaženo kvantifikovaných a měřitelných indikátorů potřeb regionu s návazností na jiné strategické dokumenty, zejména strategické dokumenty vyšších územních celků.

Vlastní náplň facilitovaného setkání byla rozdělena do několika hodnotících a tvůrčích bloků:

- **Představení MAS a vysvětlení, jak bude v novém plánovacím období v regionu působit**
- **Co se v obci daří, na co jsou občané pyšní, co se jim líbí**
- **Co se nedaří, co se občanům nelíbí, co považují za bariéry rozvoje (viz příloha č.1-Bariéry rozvoje)**
- **Co bychom chtěli - náměty k řešení**

U námětů k řešení bylo použito bodové hodnocení významnosti z pohledu občanů.

Diskuse jasně ukázala některé nedostatky v komunikaci mezi vedením obcí a občany a potřebě odborného vyhodnocení některých problémů (využitelnost a fungování IDS, spolupráce obcí s orgány životního prostředí). Na druhé straně přinesla podstatné podněty a náměty pro činnost MAS Brána Brněnska, z.s. a jednotlivých mikroregionů i obcí. Některé aktuální problémy byly společně řešeny s představiteli obce v rámci veřejného projednávání viz příloha č. 42 Zápisy z facilitace a fotodokumentace ze setkání viz. <http://branabrnenska.cz/setkani-s-obcany-fotogalerie/>.

Seznam zvolených zájmových skupin MAS Brána Brněnska, z.s.:

- 1) rozvoj, obcí, regionů
- 2) podnikání, cestovní ruch a vzdělávání
- 3) sport, kultura a volnočasové aktivity
- 4) zemědělství, lesnictví a životní prostředí

3. ANALYTICKÁ ČÁST

Jedná se o socioekonomickou analýzu, jejímž cílem je zhodnocení aktuálního stavu v jednotlivých oblastech významných pro další rozvoj území. Analytická část je zakončena SWOT analýzou, která shrnuje jednotlivé silné a slabé stránky, definuje příležitosti a hrozby.

Na výsledky SWOT analýzy naváže návrhová část. Zaměří se na odstranění slabých stránek a využití potenciálu, který přináší silné stránky.

3.1. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY ÚZEMÍ

3.1.1. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Území MAS Brána Brněnska, z.s. nachází v oblasti Česko - moravská vrchovina a Brněnská vrchovina, v povodí Moravy, s významnými toky Jihlava, Svratka, Oslava a Rokytná. Geologicky je území velmi zajímavé a pestré, těžba a zpracování nerostných surovin (zejména uhlí) zanechaly v území řadu mnohdy výjimečných technických památek.

Klima je v území značně odlišné – teploty se zvyšují od severu k jihu od oblasti chladné (Doubravník, Borač) a k velmi teplé suché (Ivančice až Mělníky). Na klimatických podmínkách území je závislá diverzifikace hospodářských činností v oblasti zemědělství. Obce v nejteplejší oblasti území spadají do vinařské oblasti, v obcích v chladné klimatické oblasti jsou vhodné podmínky pro bramborářství, pěstování ovocných stromů a pastevní chov dobytka.

3.1.2. ÚZEMNÍ STRUKTURA

Území MAS Brána Brněnska, z. s. lze v zásadě členit ve smyslu Studie regionální politiky ČR na léta 2014–2020 do následujících kategorií:

I. Příměstská venkovská oblast - oblast v suburbanizačním prstenci města Brna.

Je charakteristická nárůstem populace, domů a bytů, což ovlivňuje investiční priority obcí. Obyvatelstvo těchto obcí pracuje především ve výrobě a službách v rámci dojížděky do Brna, většina nezastavěných ploch je využívána pro zemědělskou výrobu a plnění funkce lesa. Zvyšuje se podíl středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných lidí, obyvatelé realizují své potřeby a volnočasové aktivity často na území metropolitního města Brna (školy, zdravotní péče, kultura, sport, společenské akce, nákupy), na periferii města bydlí z důvodů kvalitnějšího životního prostředí. Díky specifickým geografickým poměrům severní a západní části okolí města Brna, má řada obcí zároveň i významný rekreační potenciál pro obyvatele metropolitního města.

Za obce zasažené rezidenční suburbanizací jsou považovány takové, které mají vysokou intenzitu bytové výstavby a zároveň vysokou intenzitu přistěhování z jádrového města. Obě podmínky jsou pro zachycení podstaty procesu suburbanizace významné a nestačí naplnit pouze jednu z nich. Z tohoto pohledu bylo jako suburbanizační vymezeno následujících 19 obcí na území MAS:

Název obce	Název obce	Název obce
Česká	Malhostovice	Rozdrojovice
Drásov	Moravské Bránice	Veverská Bítýška
Jinačovice	Moravské Knínice	Vranov
Kuřim	Ostrovačice	Všehovice
Lelekovice	Říčany	Zastávka
Lipůvka	Říčky	

Neslovice	Rosice	
-----------	--------	--

Zdroj: Atlas obyvatelstva, Zóny rezidenční urbanizace 2010 - <http://www.atlasobyvatelstva.cz/cs/suburbanizace>

Urbanizační tlaky Brna kladou značné nároky na řešení nového uspořádání území, na dopravní obslužnost a kvalitu komunikací, na občanskou vybavenost, na ochranu přírodního prostředí, na zachování identity obcí a konsolidaci života komunity i vlastního obytného prostředí obcí.

Brněnská aglomerace

Na základě požadavku Jihomoravského kraje byla zpracována v roce 2008 **Územní studie aglomeračních vazeb města Brna a jeho okolí**, která na základě analýzy vztahů a vazeb suburbánního území města Brna vymezila prostor Brněnské aglomerace.

Brněnská aglomerace je chápána jako území obcí, které bez ohledu na administrativní hranice tvoří s Brnem jeden funkční celek. V tomto území převládají intenzivní vztahy mezi Brnem a sídelní strukturou jeho okolí. Jde o vztahy vzájemné potřebnosti z hlediska sídelní dělby práce, kdy dominantní roli tvoří dostředné vazby k Brnu nad vazbami odstředivými k ostatním sídlům v okolí. Vymezení Brněnské aglomerace bylo provedeno na základě dvou základních kritérií:

- denní pracovní dojížděky do města Brna z obcí v jeho okolí,
- dostupnosti města Brna z obcí v jeho okolí prostředky hromadné a individuální dopravy.

Intenzita aglomeračních vazeb byla sledována jako poměr denní pracovní vyjížděky z obce do Brna k celkovému počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva obce. Do území

Do prostoru Brněnské aglomerace byly zařazeny obce, které splňují zároveň kritéria:

- poměr denní pracovní dojížděky z obce do Brna k celkovému počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva obce (EAO) je větší než 25 % (použito dat ze SLDB 2001)
- dostupnost centra města Brna z obcí v jeho okolí prostředky hromadné a individuální dopravy zároveň je v časovém limitu do 40 minut.

Současně byl respektován požadavek územní celistvosti oblasti aglomerace.

Do Brněnské aglomerace bylo zařazeno 21 následujících obcí z území MAS Brána Brněnska:

Název obce	Název obce	Název obce
Babice u Rosic	Lažany	Ostrovačice
Čebín	Lelekovice	Rosice
Česká	Lipůvka	Rozdrojovice
Hlína	Mělčany	Říčany
Hradčany	Moravské Bránice	Říčky
Jinačovice	Moravské Knínice	Vranov
Kuřim	Neslovice	Zastávka

II. Průměrně rozvinutá venkovská oblast ve větší vzdálenosti od Brna, s dobrým dopravním napojením, kvalitní technickou infrastrukturou a výrazným rekreačním potenciálem. Tyto oblasti procházejí procesem hospodářské diverzifikace. Je potřeba zachovat jejich zemědělský a lesní potenciál, zvýšit tempo hospodářské diverzifikace. I zde se pociťuje potřeba zachování, případně obnova identity jednotlivých obcí a konsolidace života komunity v kultivovaném obytném prostředí sídla.

Název obce	Název obce	Název obce
Dolní Kounice	Malhostovice	Újezd u Rosic
Drásov	Nové Bránice	Vev. Bítýška
Hvozdec	Oslavany	Vev. Knínice
Chudčice	Předklášteří	Všechovice
Ivančice	Příbram na Mor.	Vys. Popovice
Javůrek	Přibyslavi	Zakřany
Kratochvilka	Rudka	Zbraslav
Lesní Hluboké	Sentice	Zbýšov
Litostrov	Skalička	Železné
Lomnička		
Lukovany		

III. Periferní venkovská oblast – v území MAS Brána Brněnska, z.s. ne příliš výrazné, řidčeji obydlené území, s menší velikostí sídel, vzdálenější od metropole a hlavních dopravních sítí. Spadají sem některé obce z ORP Ivančice a ORP Tišnov.

Název obce ORP Tišnov	Název obce ORP Tišnov	Název obce ORP Ivančice
Borač	Lomnička	Biskoupky
Doubravník	Olší	Čučice
Drahonín	Šerkovice	Senorady
Dolní Loučky	Štěpánovice	Ketkovice
Kaly		Nová Ves

V materiálu **“Integrovaný plán rozvoje znevýhodněných území JMK”** je SO ORP Ivančice zařazen do znevýhodněných oblastí. Největší problémy způsobuje v periferních oblastech nedostatečné dopravní napojení na velká regionální centra, což vyvolává potíže při dojíždě za prací. Relativně větší odlehlost se podílí na udržování vyšší než průměrné nezaměstnanosti, nižší úrovni příjmů obyvatel, nedostatku základních služeb a útlumu ekonomických aktivit v území. Tyto části MAS Brána Brněnska, z.s. trpí i nezájmem investorů, kteří do nich neumísťují nové kapacity výroby. Nedostatek pracovních příležitostí není dostatečně kompenzován příjmy z cestovního ruchu a zemědělství.

1.1. OBYVATELSTVO

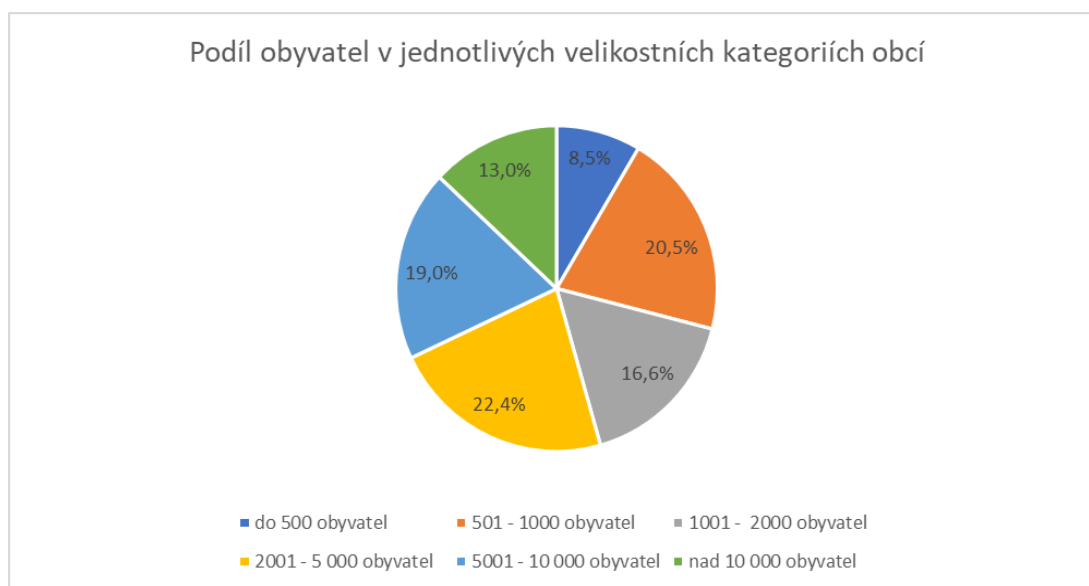
3.2.1. VÝVOJ POČTU OBYVATEL, VELIKOST OBCÍ

Na území MAS Brána Brněnska, z.s. o rozloze 497 km² žije (k 1. 1. 2020) v 64 obcích celkem 84 542 obyvatel. Z celkového počtu 64 obcí na území MAS Brána Brněnska z.s. má cca jedna třetina obcí (22) méně jak 500 obyvatel a více jak jedna třetina 500–1000 obyvatel (tabulka 3).

Tabulka 3. Velikostní struktura obcí v území MAS Brána Brněnska z.s.

Velikostní kategorie obce	Počet obcí	Celkový počet obyvatel k 1.1.2020	Podíl obyvatel ve velikostních kategoriích v %
do 500 obyvatel	22	7 201	8,5
501 - 1000 obyvatel	23	17 266	20,5
1001 - 2000 obyvatel	10	14 054	16,6
2001 - 5 000 obyvatel	6	18 977	22,4
5001 - 10 000 obyvatel	2	16 051	19
nad 10 000 obyvatel	1	10 993	13

Graf 1. Podíl obyvatel v jednotlivých velikostních kategoriích obcí

Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xb/vekove_slozeni_obyvatelestva_k_1.1.2020

Hustota zalidnění území činí 162 obyvatel/ km² - ve srovnání s celorepublikovým průměrem (133 obyvatel na km²) je nadprůměrná, odpovídá však průměru Jihomoravského kraje – 162 obyvatel na km², a je nad průměrem hustoty obyvatel okresu Brno – venkov, která činí 136 obyvatel na km². Hodnoty ukazatele dle jednotlivých obcí uvádí Příloha č. 2 Vývoj počtu obyvatel.

Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích na území MAS Brána Brněnska, z.s. je značně nerovnoměrný v místě i v čase, a liší se dle jednotlivých obcí. Z vyhodnocení statistických dat lze konstatovat, že převážnou měrou po stagnaci či poklesu počtu obyvatel až do roku 2001 nastává obrat a ve většině obcí MAS Brána Brněnska, z.s. dochází k jeho

postupnému nárůstu¹. Celkový vývoj počtu obyvatel na území MAS Brána Brněnska za období 2010–2014 uvádí tabulka č. 3 a podrobně pro jednotlivé obce **příloha č.2 Vývoj počtu obyvatel**.

Tabulka 4. Vývoj počtu obyvatel na území MAS Brána Brněnska, 2010–2014

Rok/ Období	Celkový přírůstek/ úbytek	Přirozený přírůstek/ úbytek	Živě narození	Zemřelí	Přírůstek/ úbytek stěhováním (saldo migrace)	Přistěhovalí	Vystěhovalí
2010	654	177	930	753	477	2385	1908
2011	706	78	820	742	628	2307	1679
2012	554	84	867	783	470	2302	1832
2013	506	44	823	779	462	2365	1903
2014	513	113	871	758	400	2282	1882
2010- 2014	2933	496	4311	3815	2437	11641	9204

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, Vygenerováno 13.11. 2015

Migrace v území a přírůstek obyvatel migrací nutně neznamená zásadní zlepšení demografické situace, tedy omlazení populace. Do obcí se vedle mladých rodin stěhují i lidé v post produktivním věku (odchod z města za kvalitami venkova, využití původně rekreačních chalup, návrat ke kořenům). Značnou motivací pro výběr lokality pro zájemce o „bydlení v penzi“ je kvalita životního prostředí, a dostupnost zdravotní péče.

Údaje z celkového přehledu za území MAS Brána Brněnska, z.s. jasně ukazují, že i když v území dochází k celkovému přírůstku trvale bydlících obyvatel, je tento přírůstek pouze ze **17 % tvořen přirozeným přírůstkem² a z 83 % stěhováním jak ukazují, tabulka č. 5. Obce s největším podílem přírůstku obyvatel v letech 2010-2014, tabulka č.6 Obce s největším absolutním nárůstem obyvatel v letech 2010-2014, podrobně příloha č.35 Celková tabulka migrace, a příloha č. 36 Obce, obyvatelé, věk.**

Tabulka 5. Obce s největším podílem přírůstku obyvatel v letech 2010-2014

Obec	počet obyvatel 2010	počet obyvatel 2014	přírůstek/úbytek	procento nárůstu
Česká	791	996	205	26%
Drásov	1321	1 609	288	22%
Hvozdec	252	299	47	19%
Skalička	123	145	22	18%
Lažany	371	429	58	16%
Rozdrojovice	832	954	122	15%
Babice u Rosic	647	739	92	14%
Hradčany	553	625	72	13%
Železné	395	445	50	13%
Lesní Hluboké	197	221	24	12%
Jinačovice	601	670	69	11%
Malhostovice	869	967	98	11%

¹ V posledních pěti letech klesá počet obyvatel v obcích Dolní Kounice, Hlína, Ketkovice (setrvalý dlouhodobý pokles počtu obyvatel), Litostrov, Neslovice, Oslavany, Předklášteří, Zakřany, Zbýšov.

² Přirozený úbytek obyvatel (narození – zemřelí) je v obci Dolní Kounice, Ivančice, Ketkovice, Kratochvílka, Lukovany, Oslavany, Předklášteří, Zastávka. Záporné saldo migrace můžeme sledovat v obci Dolní Kounice, Hlína (odstěhování zahraničních dělníků, pouze formálně přihlášených na ubytovně), Neslovice, Nové Bránice, Zbýšov.

Tabulka 6. Obce s největším absolutním nárůstem obyvatel v letech 2010-2014

Obec	Přírůstek
Rosice	385
Kuřim	306
Drásov	288
Česká	205
Říčany	149
Rozdrojovice	122
Lelekovice	105
Veverská Bítýška	99

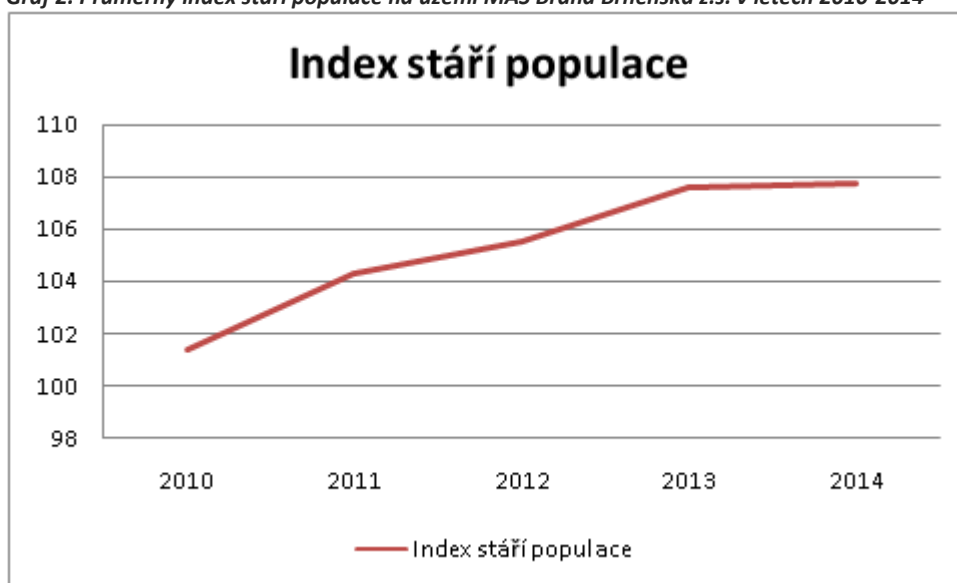
Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ staženo listopad 2015, vlastní výpočty

Necelých 30 % obyvatel území MAS Brána Brněnska, z. s. žije v obcích o velikosti do 1 000 obyvatel. Vývoj počtu obyvatel má kolísavý charakter. Nicméně lze konstatovat, že od roku 2001 dochází v převážné většině obcí k nárůstu počtu obyvatel. Ten je zapříčiněn zejména stěhováním. V posledních letech zaznamenává MAS celkový přírůstek, stejně tak i přírůstek přirozený a přírůstkem stěhováním.

3.2.2 VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATELSTVA

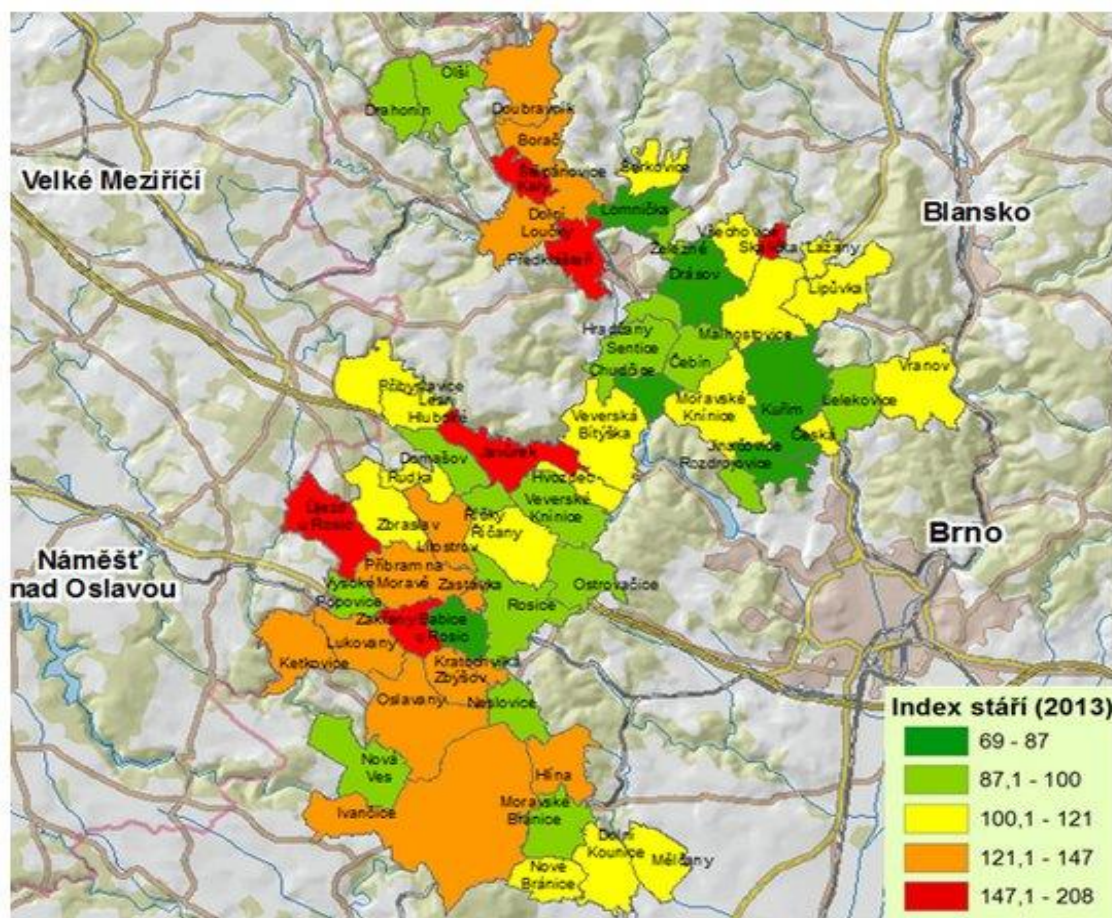
Demografická analýza je klíčová pro posouzení rozvojových předpokladů území - podrobně dle jednotlivých obcí je uvedena v Příloze č. 3 *Věková struktura obyvatel*. Jedním z ukazatelů je index stáří. Průměrný index stáří na území MAS Brána Brněnska z.s. od roku 2010 trvale roste (graf č. 2). V roce 2014 dosáhl hodnoty ca 107. V posledních pěti letech je pouze u 12 obcí z MAS hodnota indexu stáří trvale nižší než 100. Jedná se obce, ve kterých žije 20 tis obyvatel, tedy přibližně čtvrtina obyvatel území. Index stáří v jednotlivých obcích v roce 2014 ukazuje graf č.2. Podrobně příloha č. 34 Index stáří populace 2010–2014.

Graf 2. Průměrný index stáří populace na území MAS Brána Brněnska z.s. v letech 2010-2014

Zdroj: veřejná databáze ČSÚ – staženo 10. 11. 2015 Vlastní výpočet: (počet obyvatel ve věku 65 let a více / počet obyvatel ve věku 0-14) x 100

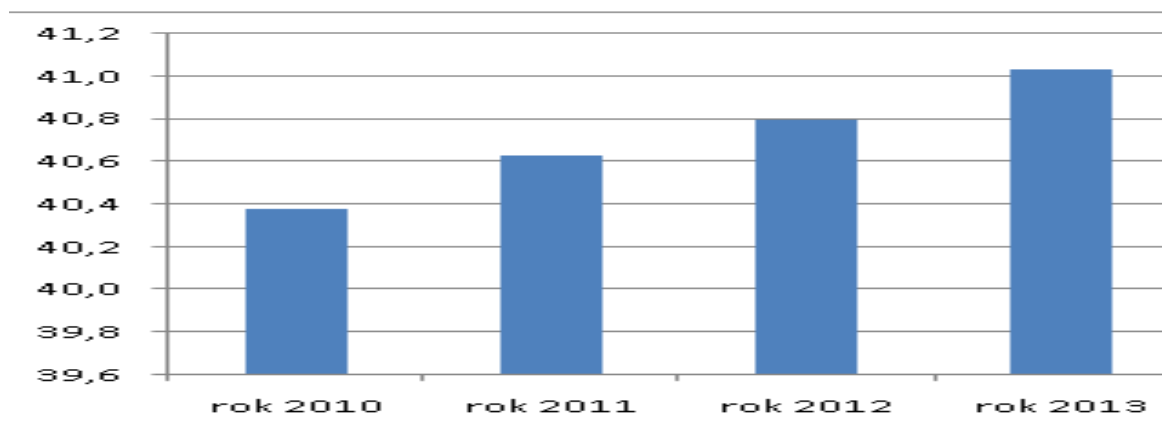
Obrázek 5. Index stáří populace v jednotlivých obcích MAS Brána Brněnska, z.s, 2014

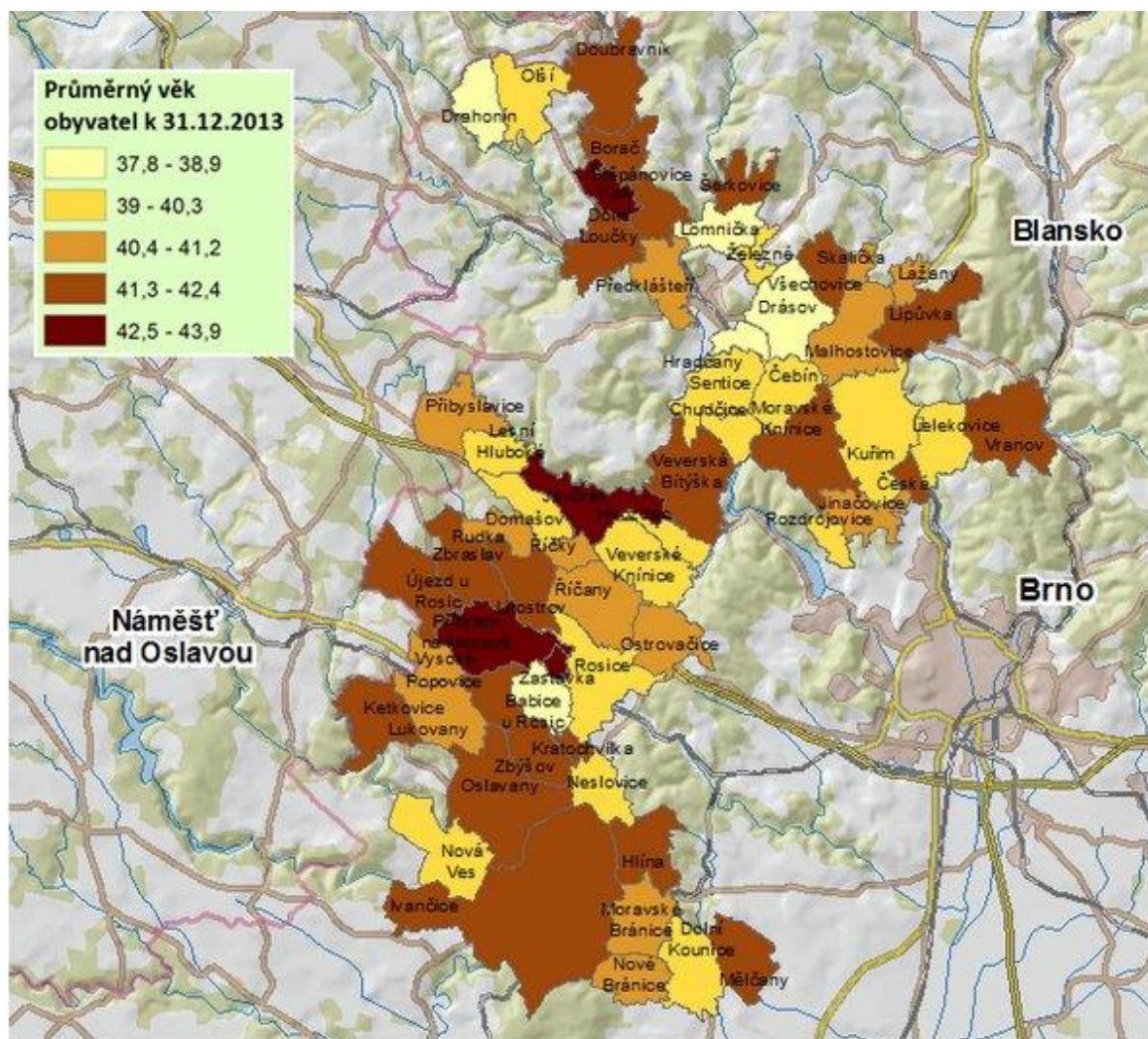
Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ (2014)

Věkovou strukturu obyvatelstva MAS Brána Brněnska, z.s. dokládá i průměrný věk, jež od roku 2010 trvale roste (obrázek č. 6). Jeho průměrná hodnota činila za roky 2010–2014 40,4 roku. Tato hodnota je nižší než průměr za stejné období Jihomoravského kraje (41,3 let) a vyšší než průměr okresu Brno - venkov (40,3 let). Průměrný věk v jednotlivých obcích za rok 2013 ukazuje obrázek č.6.

Graf 3. Vývoj věkové struktury v letech 2010–2013 na území MAS Brána Brněnska, z.s.

Obrázek 6. Průměrný věk obyvatel v jednotlivých obcích MAS Brána Brněnska, z.s., 2013

Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ (2014)

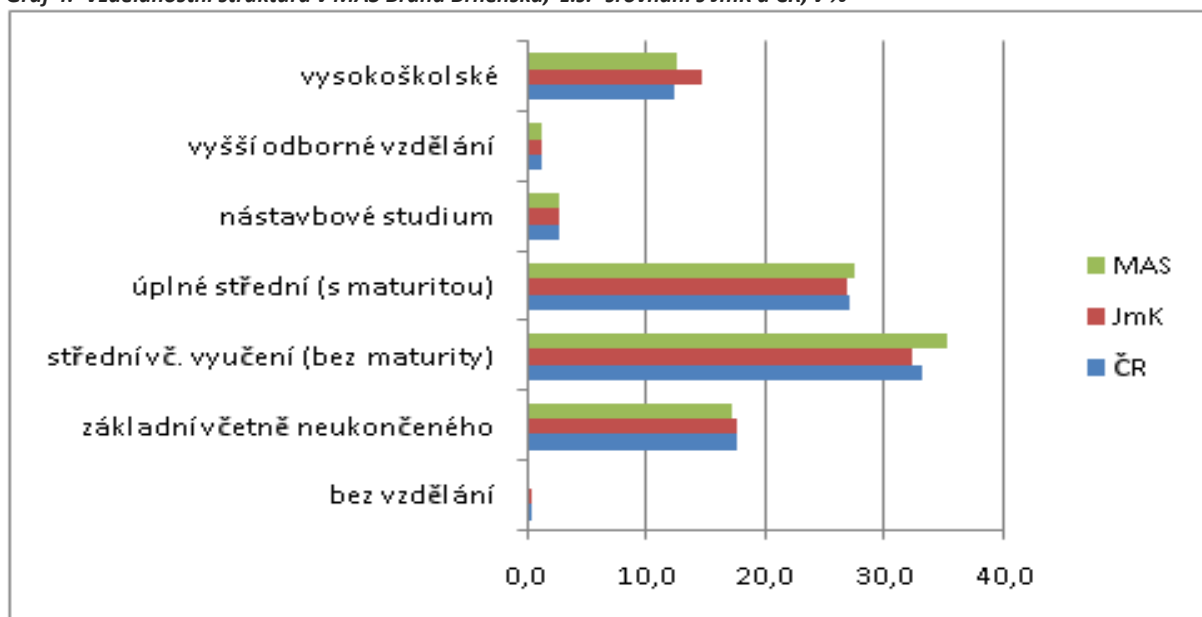
V území MAS Brána Brněnska, z. s. převyšuje počet osob v důchodového věku počet dětí. Je tedy možno hovořit o tzv. regresivní populaci, v níž by v budoucnu mohlo docházet k poklesu počtu obyvatel, pokud nebude nahrazen stěhováním. Zároveň však dojde ke zvýšeným nárokům na sociální a zdravotní péči s ohledem na stárnutí populace. Jako regresivní byl vyhodnocen vývoj populace ve 30 obcích na území MAS Brána Brněnska, z.s.

3.2.3. VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA OBYVATELSTVA

Na území MAS Brána Brněnska, z.s. mělo v roce 2011 18 % obyvatel starších 15 let základní vzdělání včetně neukončeného, 37 % střední vč. vyučení bez maturity, 28 % úplné střední s maturitou, 4 % nástavbové a vyšší odborné studium a 13 % vysokoškolské (obrázek č.8). Ve srovnání s průměrem Jihomoravského kraje i ČR vykazuje území MAS Brána Brněnska, z.s. větší podíl obyvatel se středním vzděláním bez maturity včetně vyučení, mírně vyšší počet obyvatel se středním vzděláním s maturitou, jinak se údaje liší jen mírně ve prospěch Jihomoravského kraje. Vyšší dosažené vzdělání převažuje v obcích s lepšími podmínkami dojížděky do krajského centra Brna, kde tito lidé snáze najdou odpovídající profesní uplatnění a mohou si dovolit bydlet na venkově.

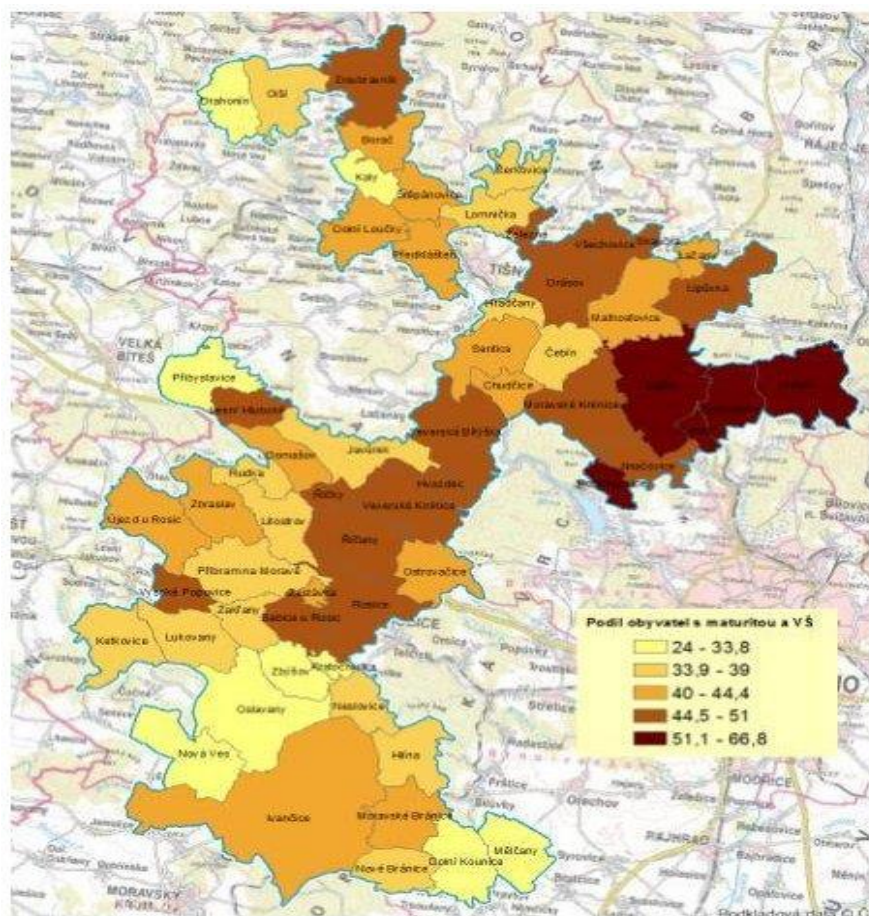
Výrazně nižší úroveň vzdělání vykazují obce periferní (obrázek č.9). Podrobně míru vzdělání dle jednotlivých obcí uvádí Příloha č. 4 Vzdělanostní struktura obyvatel.

Graf 4. Vzdělanostní struktura v MAS Brána Brněnska, z.s.- srovnání s JmK a ČR, v %

Zdroj: Vlastní návrh dle dat SLBD 2011

Obrázek 7. Podíl obyvatel s ukončeným vzděláním SŠ a vyšším v jednotlivých obcích

V území MAS Brána Brněnska, z.s. žije větší podíl obyvatel se středním vzděláním bez maturity včetně vyučení i podíl obyvatel se středním vzděláním s maturitou oproti krajským hodnotám. Vyšší dosažené vzdělání převažuje v obcích s lepšími podmínkami dojížděky do krajského centra Brna, kde tito lidé snáze najdou odpovídající profesní uplatnění, zatímco o bydlení ve vzdálenějších lokalitách od centra jeví menší zájem.

3.2.4. SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

Jedním z nástrojů, který umožňuje řešit problémy sociálního vyloučení a nezaměstnanosti je Evropský sociální fond (ESF). V jeho rámci je věnována zvláštní pozornost podpoře sociální zaměstnatelnosti a vzdělávání členů romských komunit. Ministerstvo práce a sociálních věcí zadalo podrobný průzkum romských lokalit, z nichž 2 se nacházejí na území MAS Brána Brněnska, z.s. v obci Zastávka. Jedná se o tři bytové domy, ve kterých žije cca 50 – 100 obyvatel, tj. ca 4 % obyvatelstva obce. Podrobný popis viz příloha č. 38 Negativní sociální jevy.

Problematické romských lokalit se obec Zastávka v předchozím období výrazněji nevěnovala s ohledem na poměrně malý rozsah obou lokalit. V současné době zájem o řešení problematiky výrazně vzrostl. Jihomoravský kraj zpracoval materiál Strategie romské inkluze v Jihomoravském kraji, kde jsou stanoveny priority zejména v oblasti rané péče a vzdělávání romské populace, které hodlá obec postupně naplňovat.

Některé obce mají problémy s vznikajícími skupinkami mládeže užívajícími návykové látky. Na území MAS Brána Brněnska, z.s. je sice vyvinut systém služeb primární prevence uživatelů návykových látek ve školách, mimo školu však kontaktní a poradenská centra v území chybí. V oblasti také nefunguje žádná nezisková organizace zabývající se prevencí užívání návykových látek. Samosprávy jsou vůči tomuto jevu doposud bezbranné (nedisponují dostatkem informací i zkušeností).

Dvě malé sociálně vyloučené lokality se nacházejí na území MAS Brána Brněnska, z.s. v obci Zastávka. Obec v souladu s materiálem Strategie romské inkluze v Jihomoravském kraji hodlá naplňovat zejména priority v oblasti vzdělávání romských dětí a mládeže.

3.3. EKONOMIKA A TRH PRÁCE

Trh práce patří spolu s trhem kapitálu k hlavním trhům výrobních faktorů, střetává se zde nabídka a poptávka práce. Nabídku vytvářejí domácnosti (jejich členové) a poptávku firmy.

3.3.1. STRUKTURA HOSPODÁŘSTVÍ V ÚZEMÍ³

Primér⁴

Zemědělství na území MAS Brána Brněnska, z.s. je zaměřeno převážně na rostlinnou výrobu. Zemědělsky hospodařící subjekty pěstují na většině plochy kukuřici, řepku, slunečnici, pšenici a ječmen. Část území je zařazena do tak zvaných **znevýhodněných (LFA) oblastí**, ve kterých je zemědělsky hospodařícím subjektům přidělována zvláštní podpora. Hlavním cílem podpory je udržet zemědělství v oblastech se strukturálními a trvalými přírodními znevýhodněními, v zájmu zajištění minimální úrovně zalidnění a údržby krajiny. Vymezeny byly tři základní typy znevýhodněných oblastí: horské oblasti (H); ostatní LFA - oblasti ohrožené vylidněním, kde je nezbytná péče o zachování krajiny (OA - ostatní A, OB - ostatní B) a oblasti postižené specifickými nevýhodami (S).

Tabulka 7 Zemědělsky znevýhodněné oblasti na území MAS Brána Brněnska, z.s.

Obec	Typ LFA oblasti	Obec	Typ LFA oblasti	Obec	Typ LFA oblasti	Obec	Typ LFA oblasti
Domašov	OB	Říčky	OA	Zbraslav	OA	Dolní Loučky	OB
Javůrek	OA	Újezd u Rosic	OA	Hlína	S	Doubravník	OA
Přibyslavice	OA	Vranov	OA	Borač	OA	Drahonín	OA
Rudka	OB	Zálesná Zhoř	OB	Olší	OA	Kaly	OA

Zdroj: Nařízení vlády č. 75/2007 Sb., příloha č.1

Významnou složkou zemědělské výroby mikroregionu Ivančicko je **vinohradnictví**, které se v mikroregionu odehrává na výměře 340 ha. Obce Dolní Kounice, Ivančice, Mělčany, Moravské Bránice, Nové Bránice spadají do vinařské oblasti Morava, podoblasti znojenské. Pro uchování a rozvoj vinařství a vinohradnictví, jako významné součásti evropského kulturního dědictví, je zřízen Vinařský fond. Podporuje marketing vína, prodej produktů a rozvoj vinařské turistiky.

Mimořádnou trvalou kulturou pěstovanou v Ivančicích, později i Trboušanech, Dolních Bránicích, Moravských Bránicích a Mělčanech byl **chřest**. Pěstování chřestu postupně zanikalo v polovině minulého století. Obnova tradice pěstování chřestu se dosud nezdařila, přestože se neustále zájem o tuto zdravou zeleninu zvyšuje nejen v zahraničí, ale i u nás. V Mikroregionu Ivančicko probíhají již několik let velmi oblíbené „Slavnosti chřestu“.

Živočišná výroba je v území výrazně omezena. Pouze v několika sídlech se chová skot, ovce, velmi omezeně prasata, v Kratochvilce se chovají krůty (Zelenka s.r.o.). V některých zemědělských objektech se chovají koně ke sportovním účelům.

K nejvýznamnějším hospodařícím subjektům patří: AGRIA Drásov, spol. s r.o., AZO s.r. o Zakřany, Zenus s.r.o, Ivančice, ZOŠI AGRO, s.r.o, Nové Bránice, Pooslaví Nová Ves, družstvo, Nová Ves, GenAgro Říčany, a.s., Klas Neslovice, s.r.o.,

³ Ekonomické činnosti pro účel statistického sledování se dělí na tzv. sektory. V základním rozdělení máme čtyři sektory - primér (nebo také primární sektor), sekundér a terciér a kvartér.

⁴ Primér zahrnuje prvotní získání určitých materiálů a surovin. Patří pod něj zemědělství a rybolov, lesnictví a těžba surovin.

Luboš Pleva Drahonín, Zemědělská společnost Veveří, a.s., Veverské Knínice, Zelenka, s.r.o.farma Kratochvilka, Ing. Jan Plaček Moravské Bránice, ROSA COELI, s.r.o. (pobočka Dolní Kounice), ZD Čebín, ZD Jinačovice, AGRO Ořechov a.s, vinařství Forman, vinařství Trpělka – Oulehla (Regina coeli),

Lesní hospodářství je výrazným krajinnotvorným prvkem a způsobem péče o krajinu, zejména v lesnatých částech území. **Lesy zauímají 20 900 ha, což je 41 % rozlohy území.** Celková lesnatost území je nad průměrem České republiky (31%). Lesní hospodářství je zdrojem pracovních příležitostí (těžební a pěstitelská činnost). Největší rozlohu zabírají v území lesy hospodářské, avšak nacházejí se tu i značné výměry lesů zvláštního určení se specifickým režimem. V lesích hospodaří převážně Lesy ČR s.p., firma Madrev, Vojenské lesy Plumlov a drobní vlastníci. Nemalou výměru tvoří i lesy ve vlastnictví měst a obcí.

V území se nachází jedna lesní školka (Lesy města Brna a.s.) na katastru Lelekovice, dřevní hmotu zpracovává řada dřevozpracujících podniků (například v obcích Borač, Drahonín, Lomnička, Drásov, Čebín, Dolní Loučky, Lipůvka, Moravské Knínice, Hrubšice, Hlína, Říčky, Zbraslav, Neslovice, Moravské Bránice) .

Konkurenceschopnost lesního hospodářství v území je ve většině případů nízká. Důvody jsou následující:

- malé využití šetrnějších technologií a strojů při hospodaření v lesích, omezujících poškození lesní půdy a porostů,
- nedostatek techniky a technologií určených pro obnovu a výchovu lesních porostů (stroje ke zpracování potěžeby zbytků, stroje pro přípravu půdy před zalesněním)
- nedostatek investic do produkce kvalitního reprodukčního materiálu lesních dřevin (stroje, technologie a zařízení pro lesní školkařskou činnost)
- nízká kvalita a hustota lesních cest
- nízká úroveň dřevozpracujícího provozu, která má za následek vývoz velké části suroviny mimo území, případně do zahraničí

Těžba nerostných surovin na území MAS Brána Brněnska z.s. je soustředěna do několika lokalit, z nichž nejvýznamnější a hospodářsky využívaná jsou výhradní **ložiska stavebního kamene** (granodiorit) v Dolních Kounicích a Předklášteří, která těží společnost KÁMEN Zbraslav, dále těžba kameniva firmou Rosa s.r.o. v Předklášteří, a kalcit – Kamenolom Vranov s.r.o.

Sekundér ⁵

Elektrická energie je na území MAS Brána Brněnska, z.s. získávána prostřednictvím obnovitelných zdrojů:

- fotovoltaických elektráren (FVE) - Kuřim, Čebín, Drásov, Přibyslavice, Litostrov, Zakřany, Rosice, Zbýšov, Oslavany, Hvozdec, Lomnička o celkové kapacitě 26MW,
- spalování biomasy v bioplynových stanicích (bioplynová stanice Pooslaví Nová Ves, bioplynová stanice Devět křížů Domašov) ,
- malých vodních elektráren (MVE) - Ivančice 2x, Předklášteří, Veverská Bítýška,
- větrné elektrárny se v území MAS nevyskytují, nízkovýkonné vrtule najdeme v Chudčicích a Ostrovačicích

Ekonomicky zajímavým energetickým zdrojem jsou tepelná čerpadla, jejichž využití je vhodné jak pro veřejné budovy, tak i rodinné domy. Problematika některých obnovitelných zdrojů energie je složitá, jelikož mají negativní vliv na krajinný ráz (větrné elektrárny), zábor zemědělské půdy a krajinný ráz (fotovoltaika), dále snižování průtoku v tocích (MVE), což je problém v současných suchých obdobích.

Průmysl

⁵ Sekundér zpracovává a využívá zdroje vytvořené primérem. Jeho součástí je výroba a rozvod elektřiny a tepla, zpracovatelský průmysl a stavebnictví.

Území MAS Brána Brněnska, z.s. nemá výrazně průmyslový charakter. Přesto je průmysl soustředěn do několika výrazných oblastí. Největší průmyslové podniky se nacházejí v pásu severozápadně od Brna – Česká, Lelekovice, Kuřim, Čebín, Drásov, dále v oblasti jižně od dálnice v Ivančicích, Oslavanech, Zastávce, Zbýšově, Rosicích a na spojnici mezi těmito oblastmi ve Veverské Bítýšce. Podrobně jsou největší zaměstnavatelé v území zobrazeny v *Příloze č. 19 Největší zaměstnavatelé v území*.

Pro rozvoj průmyslu jsou v řadě měst a obcí rezervovány dostatečné plochy, včetně možného využití brownfields. Podmínkou dalšího rozvoje průmyslu v tradičních centrech je jejich dobrá dopravní dostupnost a dopravní obslužnost (fungující IDS zajišťující dopravu do zaměstnání).

Terciér

V menších obcích pak převládají menší firmy a **terciérní sektor - výrobní a nevýrobní služby, živnostníci vykonávající stavební, opravárenské a dopravní činnosti**. Pro jejich hospodářskou činnost jsou často využívány bývalé areály zemědělských družstev (rovněž charakteru brownfields).

Pro další rozvoj podnikání má většina obcí v územních plánech vyčleněné zóny výroby, případně smíšené zóny pro bydlení a podnikání. Výhodnější pozici mají obce, které jsou dopravně dobře přístupné, mají vybudovanou technickou infrastrukturu a disponují kvalifikovanou pracovní silou.

Územní působnost se jen u části firem v oblasti služeb omezuje na území MAS Brána Brněnska, z.s.. Větší část z nich slouží širšímu regionu (kovozpracující, tesařské a truhlářské práce, autodoprava). Tyto služby nejsou omezené malým místním trhem a mají lepší rozvojové možnosti.

Kvartér

Kvartérní sektor je v území zastoupen nejvíce v oblasti veřejné správy, vzdělávání a zdravotní a sociální péče, **nejvíce v obcích s rozšířenou působností** - Ivančice, Rosice, Kuřim (obrázek 8).

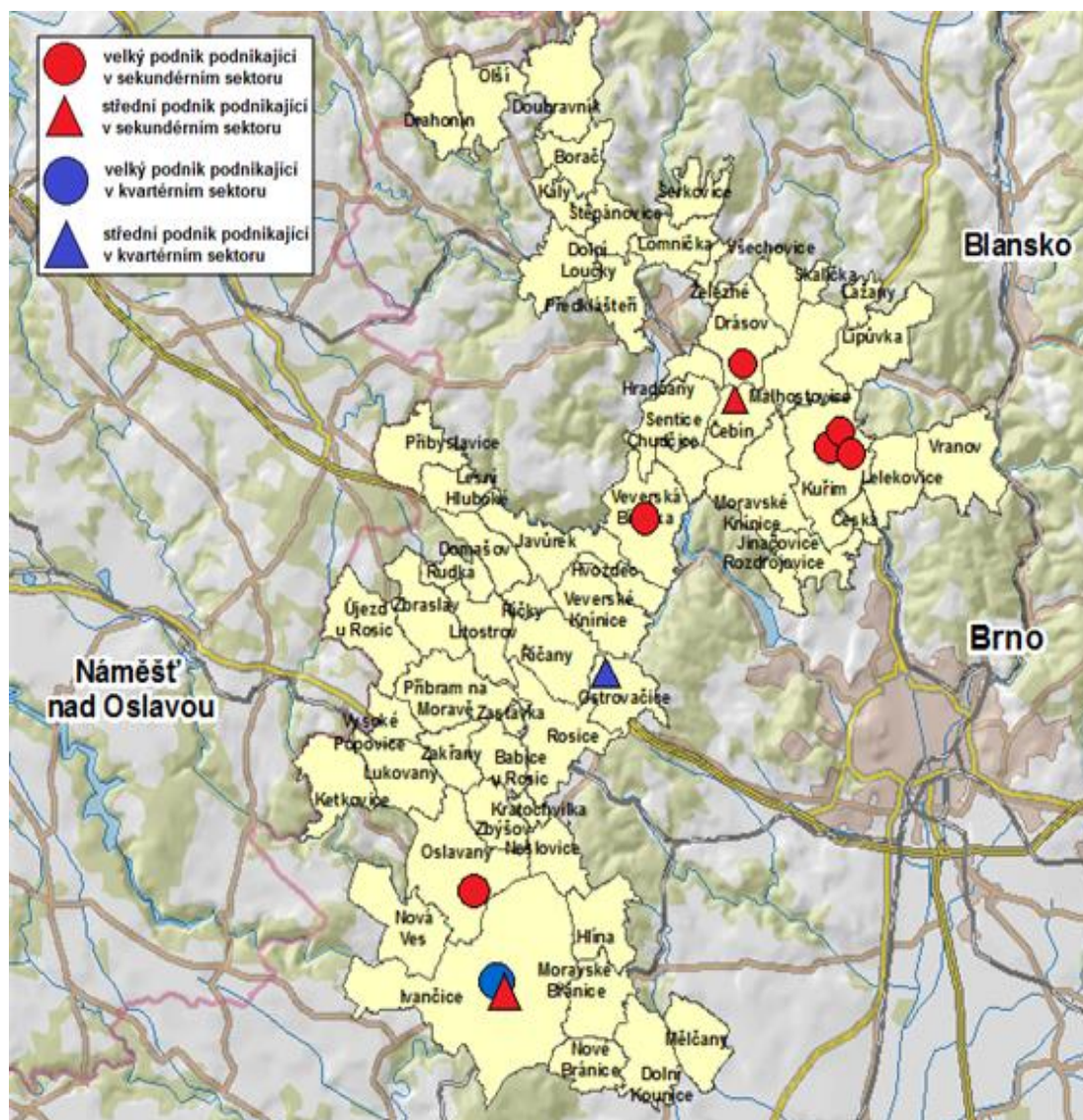
Následující tabulka a graf znázorňují 10 největších zaměstnavatelů v obcích MAS Brána Brněnska, z.s. tabulka 8 pak ukazuje rozložení 67 největších zaměstnavatelů v obcích MAS Brána Brněnska, z.s.

Tabulka 8. Deset největších zaměstnavatelů v obcích MAS Brána Brněnska, z.s

Firma	Obec	Velikost	CZ-NACE		Sektor
Tyco Electronics Czech s.r.o.	Kuřim	2500 - 2999 zaměstnanců	29310	Výroba elektrického a elektronického zařízení pro motorová vozidla	sekundér
HARTMANN - RICO a.s.	Veverská Bítýška	1000 - 1499 zaměstnanců	21200	Výroba farmaceutických přípravků	sekundér
Siemens Electric Machines s.r.o.	Drásov	500 - 999 zaměstnanců	27110	Výroba elektrických motorů, generátorů a transformátorů	sekundér
Nemocnice Ivančice, příspěvková organizace	Ivančice	250 - 499 zaměstnanců	86100	Ústavní zdravotní péče	kvartér
Slévárna Kuřim, a.s.	Kuřim	250 - 499 zaměstnanců	2410	Výroba surového železa, oceli a ferostlin, plochých výrobků (kromě pásky za studena), tváření výrobků za tepla	sekundér
Walter s.r.o.	Kuřim	250 - 499 zaměstnanců	28410	Výroba kovoobráběcích strojů	sekundér
Metaldyne Oslavany, spol. s r.o.	Oslavany	250 - 499 zaměstnanců	29320	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	sekundér
Automotodrom Brno, a.s.	Ostrovačice	200 - 249 zaměstnanců	93110	Provozování sportovních zařízení	kvartér
MIKROP ČEBÍN a.s.	Čebín	100 - 199 zaměstnanců	10910	Výroba průmyslových krmiv pro hospodářská zvířata	sekundér
Deufol Česká republika a.s.	Ivančice	100 - 199 zaměstnanců	16240	Výroba dřevěných obalů	sekundér

Zdroj: ČSÚ (2014)

Obrázek 8. Umístění deseti největších zaměstnavatelů v obcích MAS Brána Brněnska, z.s.

Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ (2014)

V území je řada velkých i menších zemědělských subjektů, včetně specializovaných vinařských firem, avšak velmi málo zemědělských zpracovatelských kapacit. Podpora vinařství, vinohradnictví a zelinářství v klimaticky vhodných jižních částech území MAS Brána Brněnska, z.s. ovocnářství v celém území a pastevního chovu dobytka ve výše položených oblastech zejména na severu území je jedním z předpokladů hospodářské prosperity území a využití jeho přírodního potenciálu.

Největší průmyslové podniky se nacházejí v pásu severozápadně od Brna – Česká, Lelekovice, Kuřim, Čebín, Drásov, dále v oblasti jižně od dálnice v Ivančicích, Oslavanech, Zastávce, Zbýšově, Rosicích a na spojnici mezi těmito oblastmi ve Veverské Bítýšce. V menších obcích převládají menší firmy a terciérní sektor - výrobní a nevýrobní služby, živnostníci vykonávající stavební, opravárenské a dopravní činnosti

Kvartér je nejvíce zastoupen v obcích s rozšířenou působností, do kterých spádují ostatní obce MAS.

3.3.2. ZAMĚSTNANOST

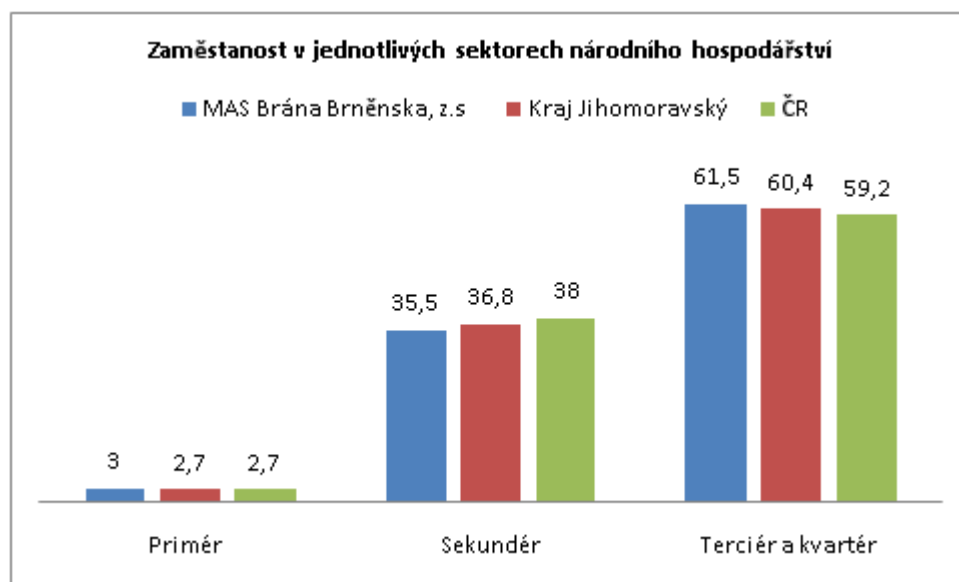
Míra zaměstnanosti podle sektorů MAS Brána Brněnska, z. s. odpovídá krajským a celorepublikovým hodnotám (tabulka 9). **Nejvíce osob** v území MAS Brána Brněnska, z.s **je zaměstnáno v sekundéru (cca 35 %)**. **Naproti tomu je nejnižší zaměstnanost v priméru - ca 3 %**. **Graf č. 5.** Zaměstnanost v jednotlivých sektorech národního hospodářství je vytvořený dle Přílohy č.20 *Zaměstnanost dle ekonomických odvětví*.

Z pohledu **samostatného podnikání** je členění mírně odlišné. Vyšší zastoupení je v terciéru a kvartéru⁶. Podrobně pro jednotlivé obce uvádí přehled struktury podnikání podle ekonomických sektorů Příloha č. 18 *Struktura podnikání v %*.

Tabulka 9. Zaměstnanost obyvatel území MAS Brána Brněnska, z.s v jednotlivých ekonomických sektorech v roce 2014 ve srovnání s ČR a JmK

Sektor	ČR	Kraj Jihomoravský	MAS Brána Brněnska, z.s
Primér	2,7	2,7	3,0
Sekundér	38	36,8	35,5
Terciér a kvartér	59,2	60,4	61,5

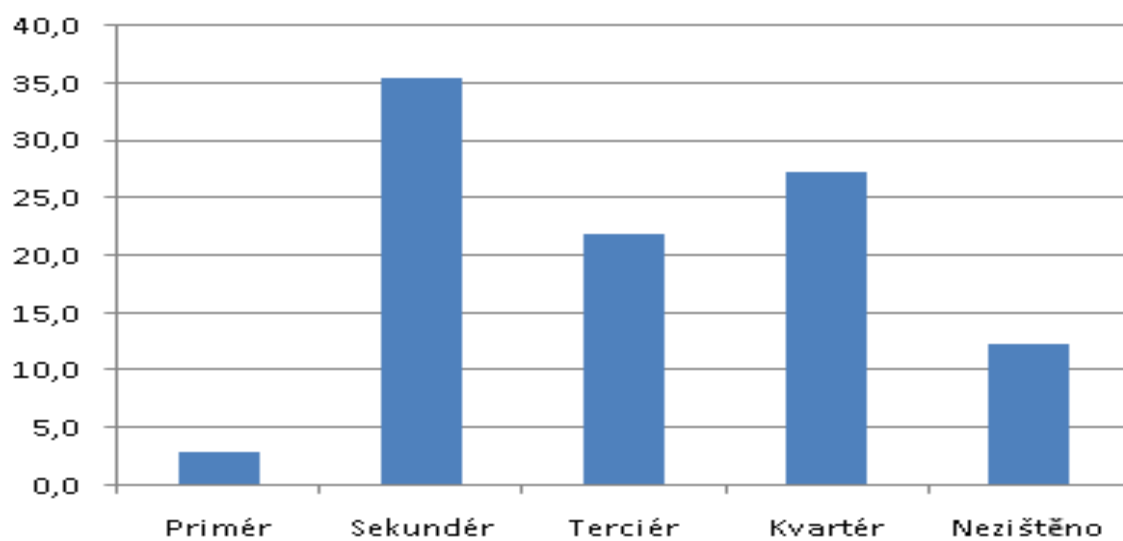
Graf 5. Zaměstnanost obyvatel území MAS Brána Brněnska, z.s v jednotlivých ekonomických sektorech v roce 2014 ve srovnání s ČR a JmK

Zdroj: veřejná databáze ČSÚ - <http://vdb.czso.cz/sldbvo>, <http://www.portal-inovace.cz/cz/technologicky-profil-lk/trh-prace/sektorova-zamestnanost/>

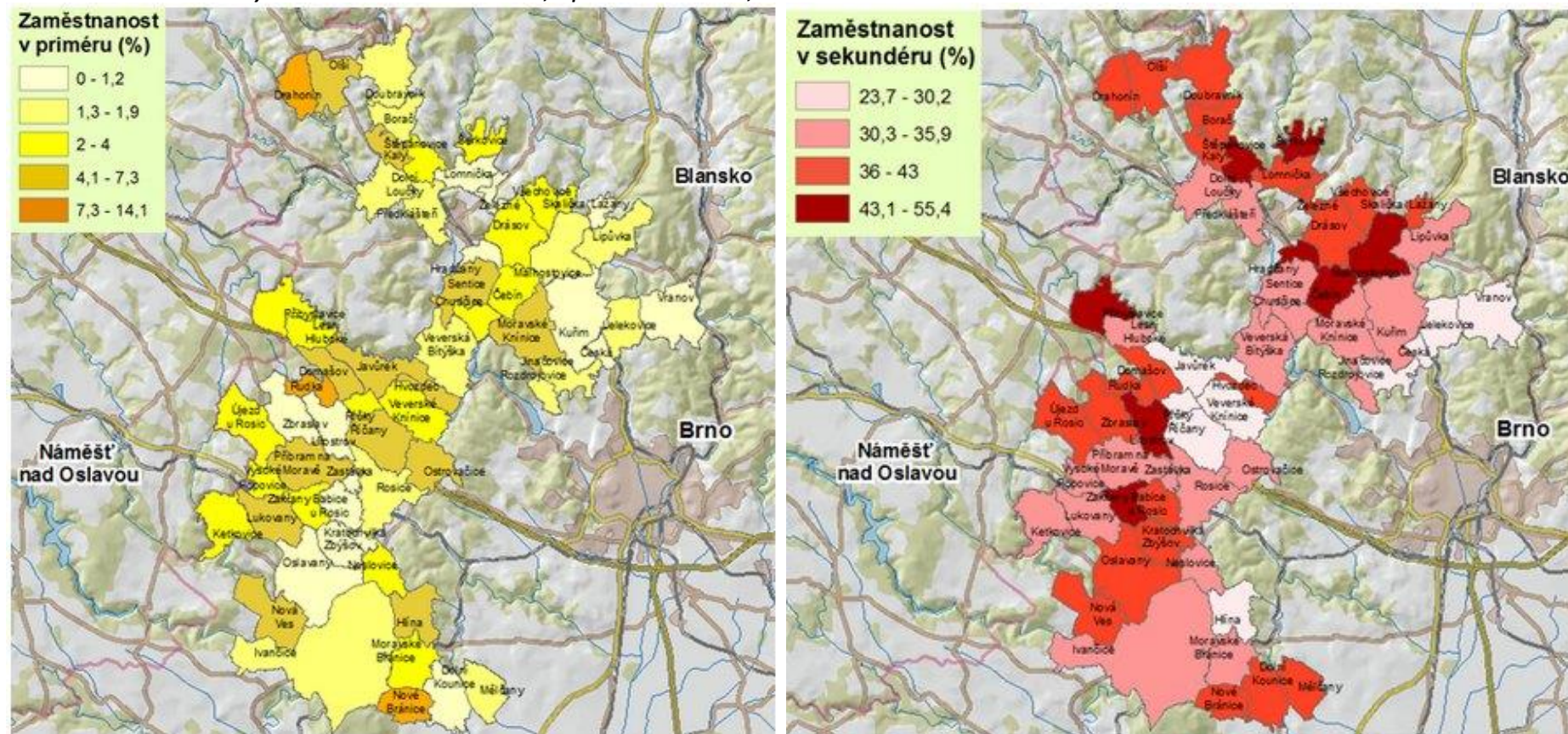
⁶ V priméru podnikají 4% obyvatel, v sekundéru 30 %, v terciér 30 % a v kvartéru 31 %. Údaje o podnikání vycházejí z počtu živnostenských oprávnění a nikoliv z aktivního podnikání jako jediného zdroje příjmu. Jejich vypovídající hodnota je tedy nízká.

Graf 6. Zaměstnanost obyvatel území MAS Brána Brněnska, z.s v jednotlivých ekonomických sektorech v roce 2014

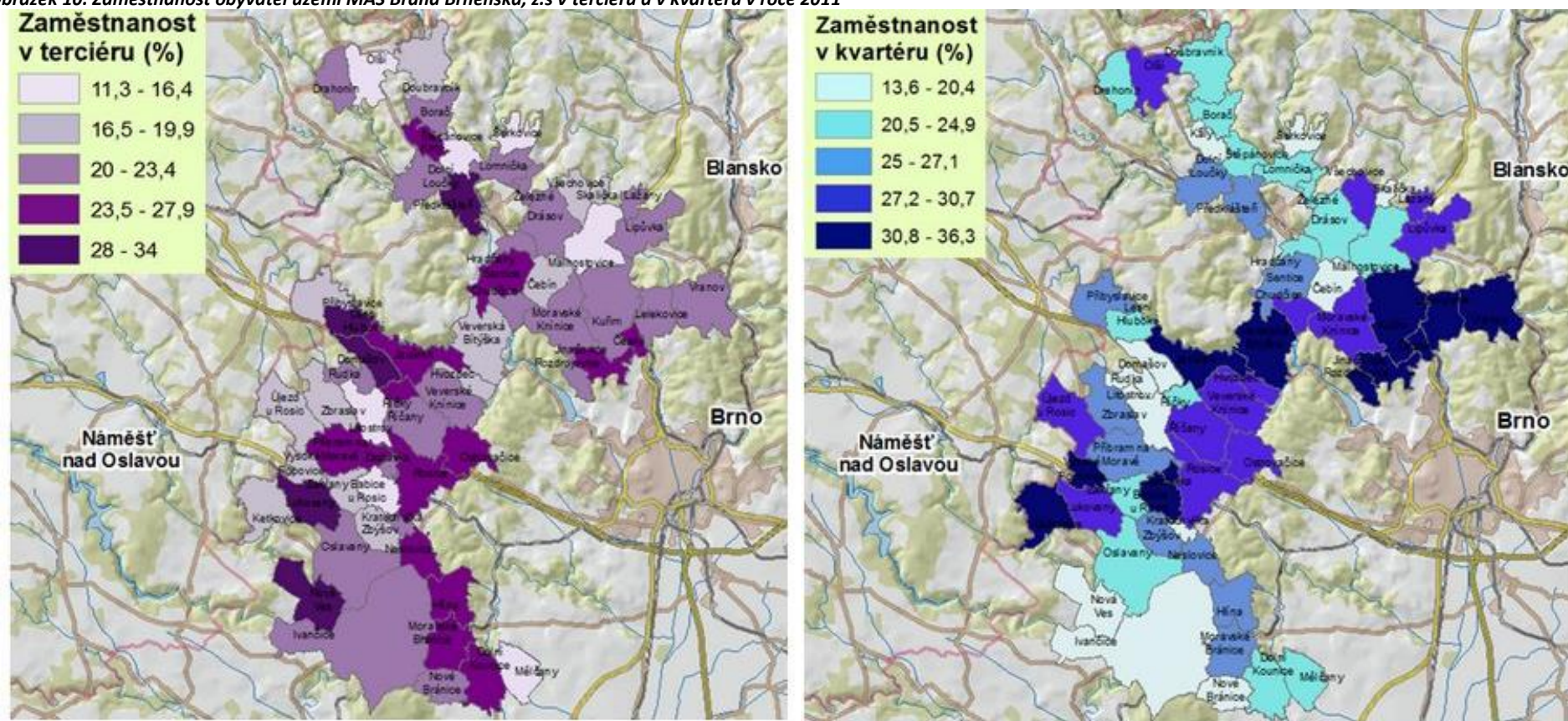
Zdroj: veřejná databáze ČSÚ - <http://vdb.czso.cz/sldbvo>

Obrázek 9. Zaměstnanost obyvatel území MAS Brána Brněnska, z. priméru a sekundéru, v roce 2011

Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ - SLDB 2011

Obrázek 10. Zaměstnanost obyvatel území MAS Brána Brněnska, z.s v terciéru a v kvartéru v roce 2011

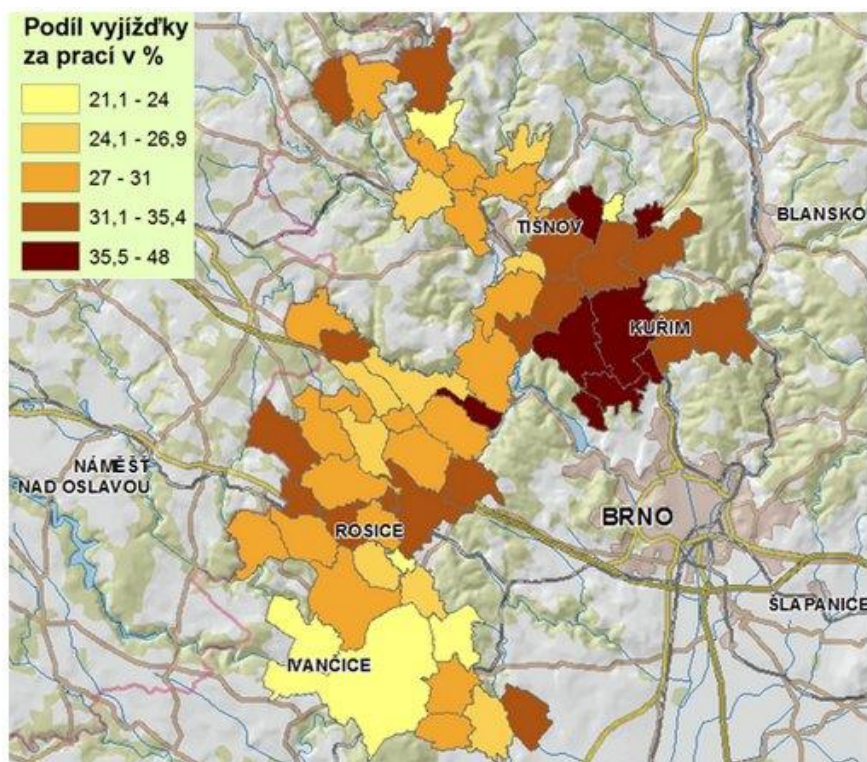

Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ - SLDB 2011

3.3.3. MOBILITA OBYVATEL - VYJÍŽDKA ZA PRACÍ

Území MAS Brána Brněnska, z.s. je z hlediska pracovních příležitostí dlouhodobě deficitní (stejně jako celý okres Brno – venkov). To znamená, že je větší počet ekonomicky aktivních občanů, kteří z regionu za prací vyjíždějí, než těch, kteří sem za prací dojíždějí z okolních regionů. Z uvedených skutečností je zřejmé, že trh práce regionu není uzavřený. Nejvyšší podíl vyjíždky za prací mají obce v severozápadní části MAS (obrázek 11). Údaje o vyjížděcích obyvatelích za prací jsou uvedeny v Příloze č.5 Mobilita obyvatel.

Obrázek 11. Podíl vyjíždky za prací v obcích na území MAS Brána Brněnska, z.s.

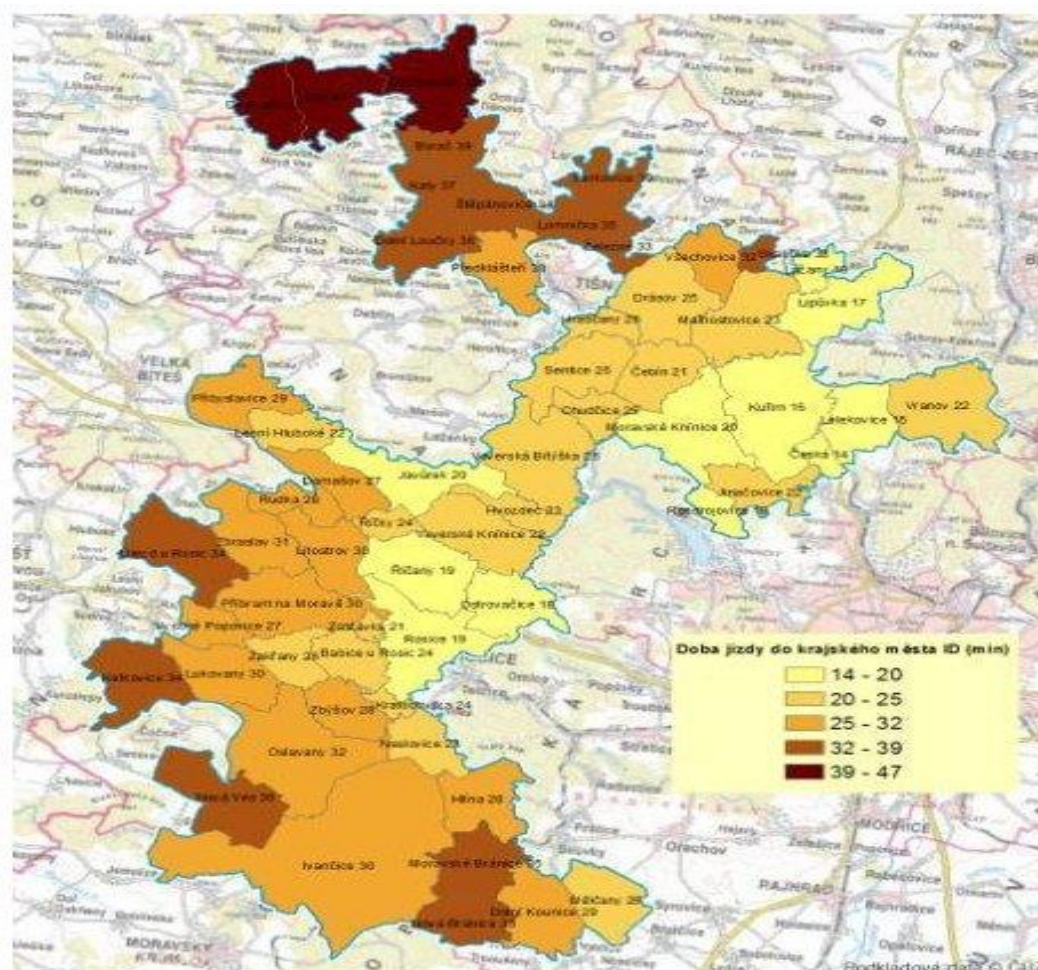
Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ - SLDB 2011

Obyvatelé vyjíždějí za prací převážně do města Brna a dalších menších center v rámci okresu Brno venkov – Kuřim, Tisnov, Drásov, Veverská Bítýška, Ivančice, Oslavany, Rosice, Zastávka, Zbýšov, případně mimo okres – Blansko, Černá Hora, Moravský Krumlov a do kraje Vysočina (Velká Bíteš, Náměšť nad Oslavou, Nedvědice). Přičemž výrazným trendem je trvalé zvyšování dominance Brna jako centra významné pracovní dojíždky. Nejsilnější dojíždkové proudy do Brna směřují z Kuřimi. Podíly dalších center stagnují, případně mírně klesají.

Vyjíždka za prací klade značné nároky na dopravu – výsledkem je zvýšené dopravní zatížení komunikací individuální dopravou a větší nároky na kvalitu IDS, zejména vybavení přestupních terminálů, kde chybí bezbariérové přístupy a záchytná parkoviště, umožňující kombinaci individuální motorové i nemotorové dopravy a hromadné dopravy (multimodální doprava).

Průměrná doba jízdy z obcí na území MAS Brána Brněnska, z.s. do krajské metropole individuální dopravou činí 30 minut (obrázek č. 12).

Obrázek 12. Průměrná doba jízdy individuální dopravou z jednotlivých obcí v území MAS Brána Brněnska, z.s do centra města Brna

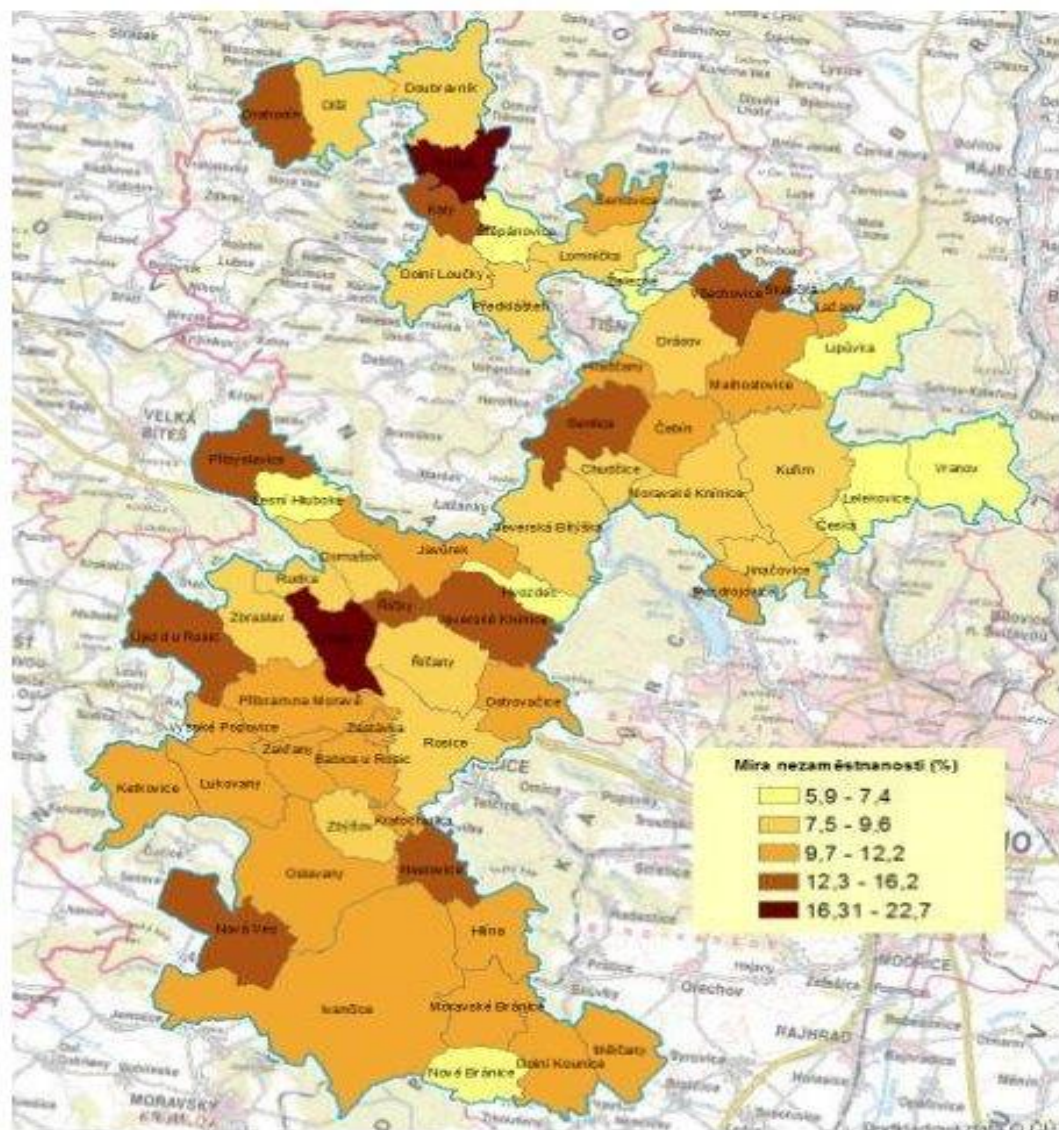
Zdroj: Vlastní zjištění dle plánovače tras <http://www.mapy.cz/#lx=15.312268&y=49.817333&z=6&t=r>

3.3.4. MÍRA NEZAMĚŠTNANOSTI

V roce 2011 dosáhla **průměrná míra nezaměstnanosti v MAS Brána Brněnska, z.s. 10,4 %**. Pohybovala se od 5,9 % (Lipůvka) do 22,7 % (Borač), zatímco v Jihomoravském kraji dosahovala 9,8 % a v okrese Brno venkov 8%, **zatímco celostátní průměr činil 8,6%**. Data z roku 2013 jsou s ohledem na změnu metodiky s ostatními daty nekompatibilní – vyhodnocuje se míra nezaměstnanosti jako podíl nezaměstnaných osob z celkového počtu osob v produktivním věku, tedy zaměstnaní + nezaměstnaní). Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přešlo na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem Podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. **Míra nezaměstnanosti v období II poloviny roku 2014 až 2015 kolísá na území MAS Brána Brněnska, z.s. kolem 6%, což je méně, nežli celostátní průměr 6,4%. Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazuje obec Litostrov – 13,8%**

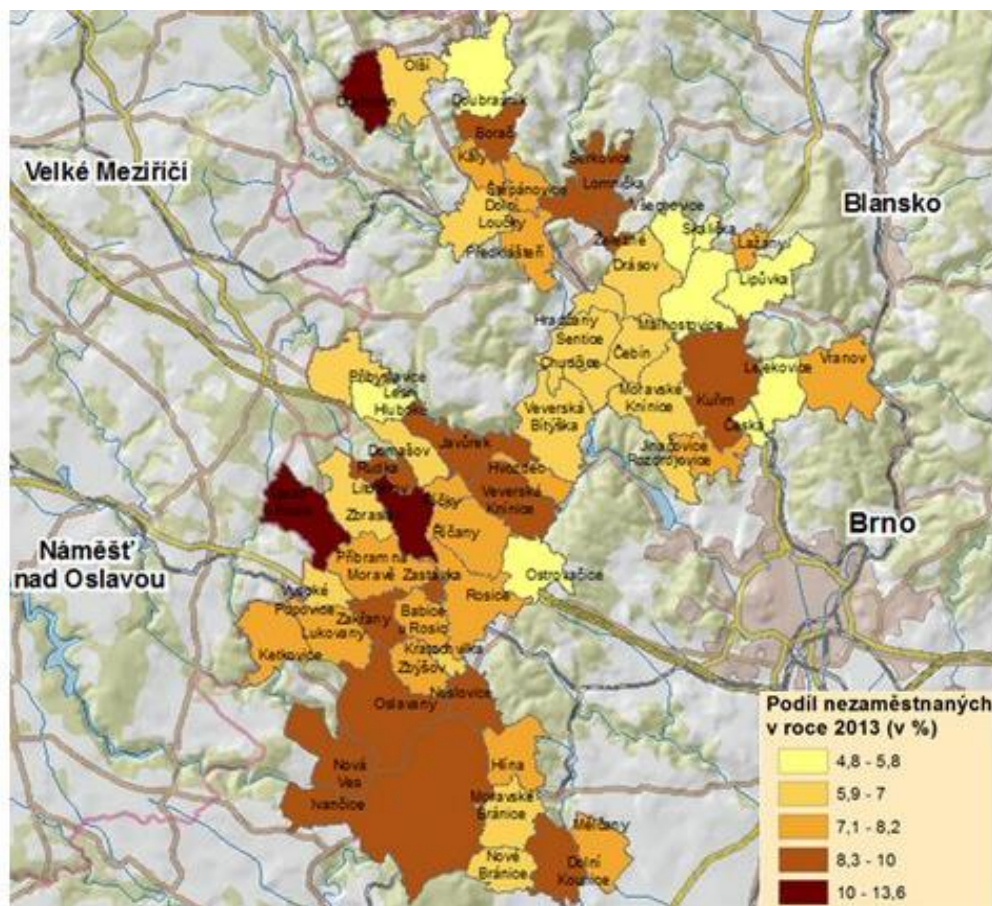
Míru nezaměstnanosti pro jednotlivé obce uvádí *Příloha č. 21 Míra nezaměstnanosti*.

Obrázek 13. Míra nezaměstnanosti v jednotlivých obcích MAS Brána Brněnska, z.s. (za rok 2011)

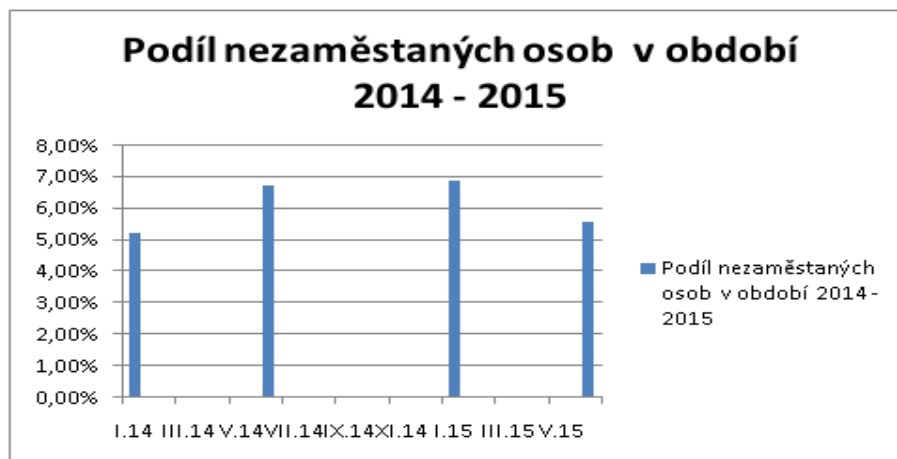
Zdroj: Vlastní návrh dle dat z www.portal.mpsv.cz (2011)

Obrázek 14. Podíl nezaměstnaných v obcích MAS Brána Brněnska, z.s. za rok 2013

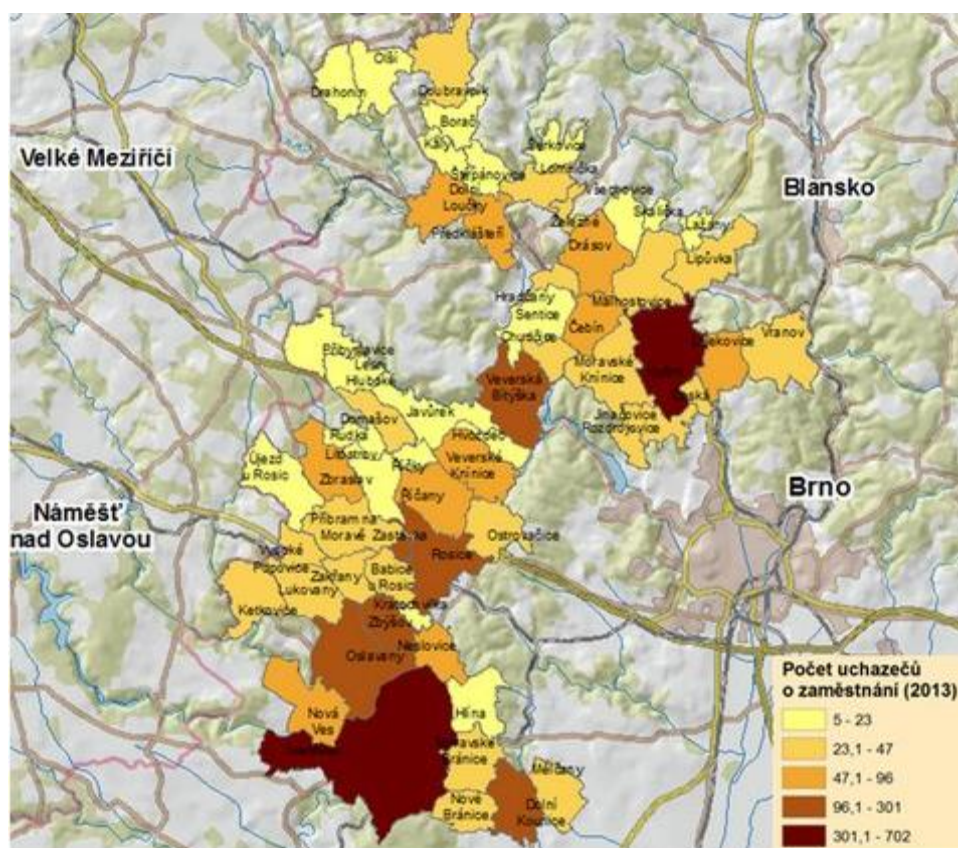
Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ (2014)

Graf 7. Podíl nezaměstnaných osob na území MAS Brána Brněnska z.s. V roce 2014 - 15

Zdroj : integrovaný portál MPSV <https://portal.mpsv.cz/sz/stat>

Obrázek 15. Počet uchazečů o zaměstnání v obcích MAS Brána Brněnska, z.s.2013

Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ (2014)

3.4. DOPRAVA A DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

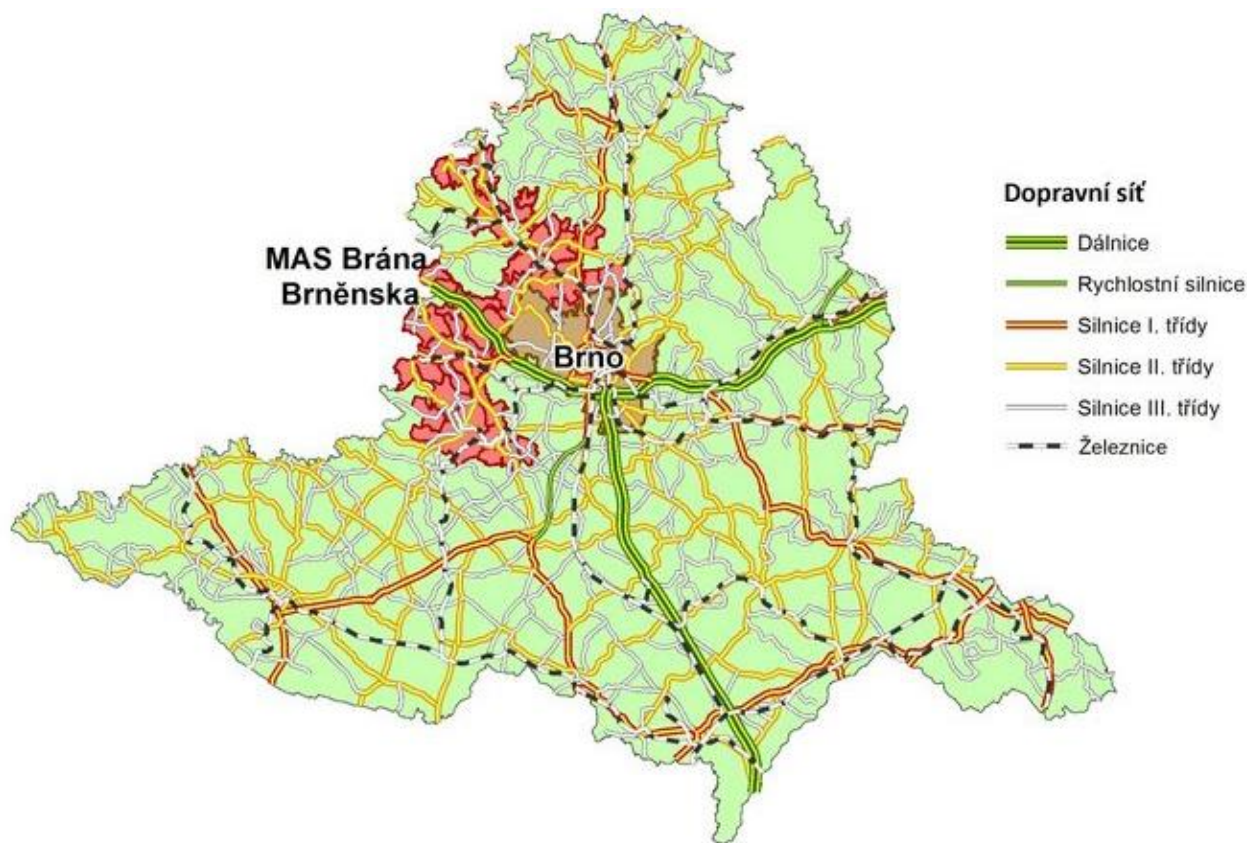
3.4.1. SILNIČNÍ DOPRAVA

Územím MAS Brána Brněnska, z.s. má poměrně hustou silniční síť. V západní části prochází **dálnice D1** se sjezdem 168 Lesní Hluboké, 178 - Ostrovačice a 182 Kývalka, a **silnice I třídy I/23** Rosice Náměšť nad Oslavou a **I/43** Brno – Svitavy. Kvalitní silniční síť na straně jedné znamená zatížení území hlukem a emisemi z dopravy na druhé straně je to významný územní potenciál pro rozvoj podnikatelských aktivit a lepší mobilitu obyvatel. Pozitivně je tato situace pocítována u obcí napojených na dálnici D1 – Domašov, Lesní Hluboké, Ostrovačice, Rosice.

Dopravní síť v JMK a obcích MAS Brána Brněnska z.s. ukazuje obrázek 16.

Přetrvávajícím problémem je stav silniční dopravní infrastruktury na celém území MAS Brána Brněnska, z.s., jak silnic ve vlastnictví státu a krajů, tak místních komunikací (nevyřešená trasa rychlostní komunikace R43, vysoká dopravní zátěž na silnicích I a II. třídy procházejících zastavěnými centry obcí.

Obrázek 16. Dopravní síť v JMK a obcích MAS Brána Brněnska z.s.

Zdroj: Vlastní návrh dle dat z ArcData ČR (2012)

3.4.2. ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

Územím MAS Brána Brněnska, z.s. prochází několik železničních tratí:

- železniční trať **nadregionálního významu č. 250 Brno - Havlíčkův Brod-Praha**, na území MAS se zastávkami Česká, Kuřim, Čebín, Hradčany, Dolní Loučky,
- železniční trať **regionálního významu 251 Tišnov – Nové město na Moravě - Žďár nad Sázavou** na území MAS se zastávkami Štěpánovice, Borač, Prudká, Doubravník,
- železniční trať **regionálního významu č. 240 Brno – Střelice – Studenec** na území MAS se zastávkami Rosice, Zastávka, Vysoké Popovice,
- železniční trať **regionálního významu č. 244 Brno – Střelice - Moravské Bránice – Hrušovany nad Jevišovkou s odbočkou Moravské Bránice – Ivančice (Oslavany)** na území MAS se zastávkami Moravské Bránice, Ivančice letovisko, Ivančice město, Ivančice železniční stanice, Oslavany, Budkovice. Vlakové spojení Ivančice – Oslavany je omezeno na několik spojů o víkendech v turistické sezoně duben až říjen.

3.4.3. AUTOBUSOVÁ DOPRAVA

Většina obcí v území, pokud není napojena na vlak, je obsloužena autobusovou dopravou IDS, která je považována většinou za vyhovující až nadstandardní⁷. Některé spoje od Brna nenavazují na spoje obsluhující západní část území MAS Brána Brněnska, z.s. Přestupní uzly nejsou doposud dostatečně komfortní a řada občanů má s přestupem problémy. (Oslavany, Ivančice, Kuřim, Modřice, Lískovec). Podrobně pro jednotlivé obce uvádí *Příloha č. 6b Základní vybavenost obcí*.

3.4.4. PĚŠÍ DOPRAVA, TURISTICKY ZNAČENÉ STEZKY

Pěší doprava je součástí ostatní dopravy. Výhradně pěší dopravě slouží stezky pro pěší – často nezpevněné, které mohou být značené Klubem českých turistů jako turistické trasy. Územím MAS prochází řada značených pěších turistických tras.

Chodníky souběžné s místními komunikacemi a průtahy silnic v obcích jsou důležité pro bezpečnost pěší dopravy. Významné jsou zejména tam, kde je pěší doprava intenzivní (docházka do školy, za prací, volnočasovými aktivitami či službami). Chodníky jsou na mnoha místech poddimenzované, případně chybí. Potřebné jsou i stezky pro pěší a cyklisty mimo obce v souběhu se silniční sítí, spojující jednotlivé, ne příliš vzdálené obce s intenzivní frekvencí obyvatel.

3.4.5. DOPRAVA V KLIDU - PARKOVÁNÍ

Parkovací možnosti v obcích ve starší i nové zástavbě jsou s ohledem na šířky komunikací problematické. K parkování se proto využívají plochy, které jako parkoviště nejsou deklarované, parkuje se v ulicích na vozovkách v rozporu s vyhláškou o silničním provozu. Rozšíření možností parkování je potřebné nejen před obytnými domy, ale zejména v souvislosti s přestupními uzly IDS, před objekty občanské vybavenosti, jako jsou školy a mateřské školy se systémy krátkodobého parkování, sportovní zařízení, ubytovací zařízení, restaurace, kostely, hřbitovy, muzea a pod.).

⁷ při kulatých stolech komunitního plánování MAS Brána Brněnska, z.s. však byla označována jako nevyhovující převážnou měrou účastníků

3.4.6. CYKLISTICKÁ DOPRAVA

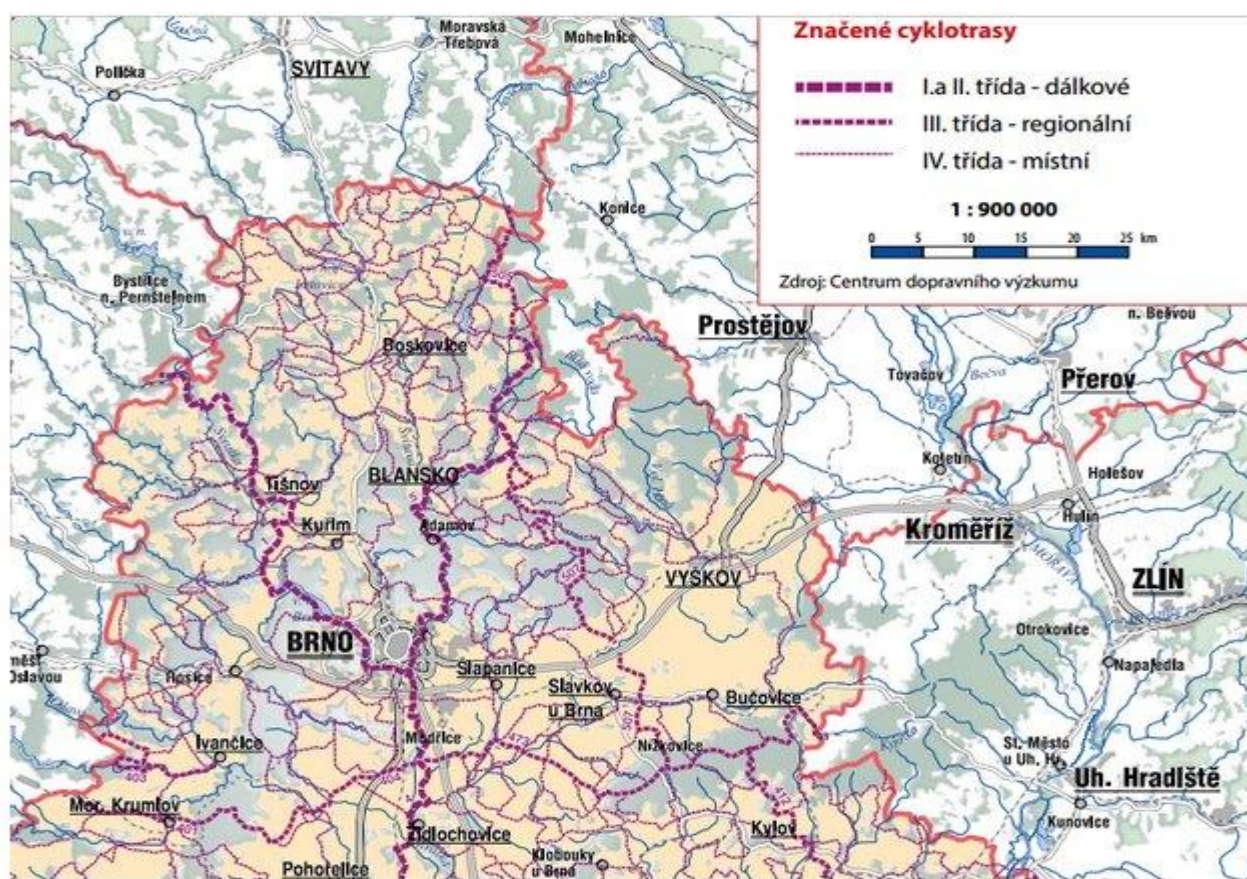
Cyklistika plní funkci přepravy osob, současně zasahuje i do oblasti sportovní a rekreační. Cyklistika jako jedna z forem přepravy, se odehrává většinou na poměrně krátké vzdálenosti – cesta do školy, do zaměstnání. **Pro bezpečnost cyklistů je třeba budovat samostatné cyklostezky (komunikace pro cyklisty s vyloučením automobilové dopravy) v souběhu s frekventovanými komunikacemi, případně značené cyklistické pásy.**

Podstatný význam na území MAS Brána Brněnska, z.s. má cykloturistika. Hlavní cyklotrasou území MAS Brána Brněnska, z.s. je **nadnárodní cyklotrasa – EuroVelo 1 Praha – Vídeň a cyklotrasa 404** jako součást dálkové trasy Jihlava – Český Těšín, nadnárodní propojení přes Moravský Krumlov do Rakouska.

Vedle těchto nadnárodních cyklotras existuje výrazná řada cyklotras regionálních a lokálních včetně tematických cyklotras jako např. **Vinařská stezka Brněnská** a místních tematických cyklookruhů - typické jsou cyklookruhy v Oslavanech (trasy Energetická, Templářská, Pivovarská, Hornická), cyklookruh Tišnovsko, cykloturistická trasa Petra Bezruče.

Nedořešeným problémem je návaznost cyklodopravy na veřejnou dopravu, chybí parkoviště pro kola.

Obrázek 17. Značené cyklotrasy

Zdroj: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/>

Území MAS Brána Brněnska, z.s. má poměrně hustou silniční síť, prochází jím dálnice D1, která je výrazným potenciálem pro rozvoj podnikatelských aktivit. Problémem území je nevyřešená rychlostní komunikace R43 a průtahy frekventovaných silnic I a II třídy zastavěnými územími obcí. Železniční spojení jako součást IDOS je využíváno nejen jako doprava do zaměstnání a škol, ale i turisty a cykloturisty. Hustota spojů je dostačující, nejvíce spojů jezdí na železniční trati nadregionálního významu č. 250 Brno Havlíčkův Brod Praha. Nedostatkem je nízká úroveň přestupních terminálů –chybí bezbariérová nástupiště, bezbariérový přístup na vlakové perony, odstavná parkoviště pro auta i kola, špatné je propojení autobusových zastávek a železničních stanic.

V obcích je nevyhovující stav místních komunikací, chybějí chodníky, nebo je jejich stav zanedbaný, v obcích chybějí cyklostezky.

Kvalita a frekvence autobusových spojů je vyhovující, problémem je řešení přestupních terminálů zejména s ohledem na osoby s omezenou pohyblivostí a nevyřešené parkování pro auta i kola.

Územím MAS prochází řada nadnárodních cyklotras i cyklotras regionálních a lokálních včetně tematických cyklotras.

Absenci chodníků a stezek podél některých frekventovaných úseků silnic a jejich průtahů je nutno považovat za zásadní problém mající vliv na bezpečnost provozu.

3.5. OBČANSKÁ VYBAVENOST

Velikostní struktura obcí v rámci MAS má vliv na rozvoj služeb a jejich rozložení. Podrobně základní vybavenost pro jednotlivé obce uvádí *Příloha č. 6b Základní vybavenost obcí*.

Kompletní základní vybaveností disponují obce se statutem města: Ivančice, Kuřim, Oslavany, Rosice a Zbýšov. Ve všech dalších obcích je vybavenost nižší: ve všech je obecní úřad, jedna či více autobusových zastávek, ve většině prodejna potravin (prodejna není v obcích Babice u Rosic, Drahonín, Hradčany, Lomnička a Vsechovice). Ve většině obcí je hostinec, případně restauraci či jiné stravovací zařízení, chybí pouze v pěti obcích (Lesní Hluboké, Litostrov, Lukovany, Skalička a Vsechovice), ve 27 obcích je zařízení české pošty, ve 45 obcích je požární stanice. Ve 35 obcích je vybudovaný hřbitov, ve 32 obcích je kostel. Ubytovat se dá ve 22 obcích. Čerpacích stanic je na území MAS Brána Brněnska, z.s. celkem 21 a to u hlavních silničních tahů.

Většina obchodních služeb je soustředěna do obcí se statutem města, případně městyse. Malé obce mají většinou jen některé nejzákladnější služby pro obyvatelstvo, v řadě obcí chybí služby vůbec. Obchodní služby vyššího typu se ve venkovských obcích vyskytují jen ve velmi omezené míře.

Zatímco pro menší obce jsou typické prodejny potravin a smíšeného zboží, hostince případně kadeřnictví, do obcí se statutem měst a městyse se soustředil specializovaný maloobchod, restaurace, cukrárny, právnícké a finanční služby, pojišťovací služby, drobné opravárenské služby a podobně. Specializované prodejny tvoří v Ivančicích, Rosicích a Kuřimi 80 % všech obchodů. Velikost prodejních ploch se jeví vzhledem ke stávající kupní síle obyvatelstva jako dostačující. Rozsáhlá dojíždka z ostatních obcí za službami do Ivančic, Kuřimi, Rosic, Zastávky, Oslavan a dalších okolních měst mimo území MAS Brána Brněnska, z.s. včetně Tišnova, Velké Bíteše a Brna patří k nejcharakterističtějším znakům území.

~~Internetem jsou pokryty všechny obce, avšak v různé, ne vždy vyhovující kvalitě, ve většině obcí jsou k dispozici veřejné internetové stanice – minimálně na obecních úřadech. Tyto však postupně ztrácejí na významu v souvislosti s rozvojem ICT. V oboru místních informačních systémů je perspektivním produktem bezdrátový obecní rozhlas. Bezdrátový obecní rozhlas je ve spojení s modulem Civilní ochrany schváleným koncovým prvkem Jednotného systému vyrozumění a varování. O vybavenosti obcí v oblasti školství, sociální a zdravotní péče, sportu, kultury a volnočasových aktivitách pojednávají samostatné kapitoly.~~

Jako problém je občany vnímána nedostatečná vybavenost malých obcí základními službami (obchod, restaurace, kadeřník, pedikúra), případně jejich nízká kvalita. Tento nedostatek vnímají zejména občané s omezenou mobilitou, jako jsou senioři, matky s dětmi a osoby handicapované.

3.5.1. BYDLENÍ

Území MAS Brána Brněnska, z.s je z hlediska bydlení téměř **typickou venkovskou oblastí s převahou obyvatel žijících v rodinných domech**. Podíl bytových domů je výrazný pouze ve větších sídlech většinou se statutem města či městyse a některých obcích: Bytové domy jsou zejména v sídlech Kuřim, Ivančice, Rosice, Zastávka, Zbýšov, Oslavany, Dolní Kounice, Čebín, Veverská Bítýška. Podrobně vlastnickou strukturu a vybavení domů v jednotlivých obcích uvádí *Příloha č. 7 Domy a jejich vlastnictví* a *Příloha č. 8 Technické vybavení domů*.

Většina obcí má dle územně plánovací dokumentace rozsáhlé až předimenzované územní rezervy pro výstavbu objektů bydlení, většinou však na pozemcích ve vlastnictví soukromých osob, s nevybudovanou technickou infrastrukturou. Na druhé straně stav technické vybavenosti a veřejné občanské vybavenosti často neodpovídá předpokládanému nárůstu obyvatel. Podrobně jsou plochy pro bydlení v jednotlivých obcích popsány v *Příloze č. 9 Rozvojová území*.

V letech 1990 – 2010 byly ve městech a některých obcích postaveny bytové domy, jak ukazuje následující tabulka. Nejvíce bytových domů bylo postaveno v obcích s rozšířenou působností, což odpovídá jejich populační velikosti

Tabulka 10. Dokončené byty v BD v období 1990-2010

Město	počet dokončených bytů	Město	počet dokončených bytů
Kuřim	40	Zbýšov	5
Ivančice	19	Zastávka	3
Rosice	19	Říčany	3
Oslavany	11	Čebín	2
Veverská Bítýška	8	Drásov	2
Neslovice	2	Babice u Rosic	1
Dolní Kounice	1	Chudčice	1
Česká	1	Rozdrojovice	1

Zdroj: Vlastní návrh dle dat veřejné databáze ČSÚ

Většina obcí má dle územně plánovací dokumentace rozsáhlé až předdimenzované územní rezervy pro výstavbu objektů bydlení, většinou však na pozemcích ve vlastnictví soukromých osob s nevybudovanou technickou infrastrukturou. Budování společné infrastruktury pro rozvoj stavebních lokalit je zásadním problémem rozvoje bydlení v malých obcích.

3.5.2. ZDRAVOTNICTVÍ

Jedním z hlavních faktorů ovlivňující kvalitu života obyvatel území MAS Brána Brněnska, z.s. je dostupnost a kvalita zdravotní péče. Ve městě Ivančice je nemocnice s porodnicí regionálního významu s pobočkou léčebny dlouhodobě nemocných v Zastávce. Kromě této nemocnice je na území MAS Brána Brněnska, z.s. několik dalších zdravotnických zařízení, jako je poliklinika Kuřim MEDEX s.r.o, poliklinika (Dům zdraví) Zastávka, AGNI centrum Rosice, Zdravotní středisko Zakřany, Zdravotní středisko Říčany, Veverská Bítýška, Drásov a řada často sdružených ordinací praktických lékařů, praktických lékařů pro děti a dorost a odborných lékařů (stomatolog, kožní lékař, gynekolog, oční lékař, ORL a další). Obyvatelé mikroregionu Porta, Čebínka a obcí Doubravník, Drahonín a Olší využívají zdravotnických zařízení ve městě Tišnov. Podrobně vyhodnocuje zdravotnické objekty v jednotlivých obcích *Příloha č. 17 Zdravotnictví a sociální péče*.

Celkově lze charakterizovat dostupnost zdravotní péče jako dobrou až vyhovující, výjimkou jsou obce na okrajích území MAS Brána Brněnska, z.s. jako Drahonín, Olší, Doubravník, Ketkovice, Újezd u Rosic, Skalička s ohledem na značnou dojezdovou vzdálenost do specializovaných zdravotnických center ve větších obcích.

3.5.3. SOCIÁLNÍ SLUŽBY

V roce 2013 žilo v území zemí MAS Brána Brněnska, z.s. cca 8 tisíc obyvatel starších 70ti let. Na základě zadání Jihomoravského kraje byla v roce 2008 zpracována Analýza potřeb uživatelů sociálních služeb v Jihomoravském kraji (AUGUR Consulting s.r.o. 2008). **Z výsledků této analýzy vyplývá zejména potřeba zvýšení terénních pečovatelských služeb.**

Sociální služby na území MAS Brána Brněnska, z.s. poskytuje několik zařízení, soustředěných do ORP a větších obcí – Ivančice, Kuřim, Rosice, Předklášteří, Říčany, Zastávka. Jejich zřizovateli jsou Jihomoravský kraj, obce s rozšířenou působností (tabulka 11). Občané mohou využívat i zařízení sociálních služeb, která se nachází mimo území MAS (tabulka 12). Kapacity těchto služeb však nepostačují pokrývat poptávku.

Tabulka 11. Zařízení sociálních služeb se sídlem na území MAS Brána Brněnska, z.s.

Poř. č.	Název zařízení	Typ zařízení	Zřizovatel	Sídlo zařízení	Pozn.
1	Dům pečovatelské služby Ivančice	Byty a denní stacionář, terénní služby včetně rozvozu obědů ve zbývajících městech a obcích mikroregionu Ivančicko.	Město Ivančice, Palackého nám. 106/6, 664 91 Ivančice	Na Úvoze 5, Ivančice	
2	Pension pro důchodce Rosice	Dům s pečovatelskou službou a terénní pečovatelskou službu, nad běžný rámec poskytuje i jednoduché ošetřovatelské úkony, doprovod, osobní dohled, pomoc při řešení životních situací	Město Rosice, Palackého nám. 13 665 01 Rosice	Kaštanová 1223, 665 01 Rosice u Brna	
3	Domov pro seniory a domov se zvláštním režimem Zastávka	Domov se zvláštním režimem - služby sociální péče seniorům, trpícím Alzheimerovou nebo jinou formou demence	Jihomor. kraj, Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno	Sportovní 432, 664 84 Zastávka	kapacita 121 klientů
4	Domov pro seniory a domov se zvláštním režimem Zastávka, pobočka Zýšov	Domov se zvláštním režimem	Jihomor. kraj, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno	Majrov 636, 66411 Zbýšov	kapacita 30 klientů
5	Specifické poradenství pro sluchově postižené	Specifické poradenství pro sluchově postižené	poskytovatel: Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR	Babická 139, Zastávka u Brna 664 84	
6	Dům s pečovatelskou službou Senior	Ubytovací a stravovací služby, pečovatelské a doplňkové služby seniorům	Obec Říčany, nám. Osvození 340 664 82 Říčany	Komenského náměstí 1850, 25101 Říčany	122 klientů
7	Domov pro seniory Předklášteří	Poskytování služeb sociální péče seniorům,	Jihomor. kraj, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno	Šikulova 1438 666 02 Předklášteří	52 klientů
8	Domov se zvláštním režimem Předklášteří	Služby sociální péče seniorům, trpícím Alzheimerovou nebo jinou formou demence,	Jihomor. kraj, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno	Šikulova 1438 666 02 Předklášteří	32 klientů
9	Centrum sociálních služeb Kuřim	dům s pečovatelskou službou, terénní služby, zdravotní domácí péči a dovoz stravy	Město Kuřim, Jungmannova 968/75 664 34 Kuřim	Jungmannova 968/75 664 34 Kuřim	
10	Mateřská škola, Základní škola a Dětský domov,	Provoz mateřské školy, základní školy pro sluchově postižené a dětského domova.	Jihomoravský kraj, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno	Ivančice, Široká 42,	
11	Dětský domov Vranov	Zařízení pro výkon ústavní výchovy pro děti od 3 do 18, případně 19 let.	Jihomoravský kraj, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno,	Žižkova 160, 664 32 Vranov	kapacita 32 míst

12	Dotyk II o.p.s.	raná péče, sociální rehabilitace	Dotyk II o.p.s. Vysoké Popovice 253, 253, 664 84 Vysoké Popovice,	Vysoké Popovice 253, 664 84 Vysoké Popovice,	
13	Základní škola a dětský domov Předklášteří	Poskytuje vzdělávání žákům – dětem s mentálním postižením, Internát poskytuje péči o děti s nařízenou ústavní výchovou.	Jihomoravský kraj, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno	Komenského 120, 666 02 Předklášteří,	ZŠ - 99 žáků DD 32 dětí Internát - 8 žáků

Zdroj: Adresář sociálních služeb v Jihomoravském kraji, Brno 2013 www.socialnisluzby-jmk.cz/

Tabulka 12. Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území MAS Brána Brněnska, z.s. působících v jeho území

Poř. č.	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení
1.	Centrum sociálních služeb Tišnov	Dům s pečovatelskou službou, terénní služby včetně rozvozu obědů v obcích se kterými je uzavřena smlouva (Hradčany, Předklášteří)	Město Tišnov, Náměstí Míru 111, 666 19 Tišnov	Králova 1742 666 01 Tišnov
2.	Diecézní charita Brno, Oblastní charita Tišnov	Sociální služby, odborné sociální poradenství, sociální rehabilitace, terénní pečovatelská služba, odlehčovací služba, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	Mons. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský	Tř. Kpt. Jaroše 9, 602 00 Brno Ráboňova 116, Tišnov, 666 01
3.	Chráněného bydlení Skryje, Sociální rehabilitace Skryje	Pobytová služba osoby, které dosáhly 18 let věku, a které mají sníženou soběstačnost z důvodu výše mentálního postižení	Mons. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský	Skryje 19, 594 55 Skryje
4	Domov sv. Alžběty	Pobytové služby osobám které se v důsledku svého věku potřebují pravidelnou pomoc při zajištění svých potřeb	Kongregace Milosrdných sester III. Řádu sv. Františka pod ochranou Svaté Rodiny v Brně	Nelepeč - Žernůvka Žernůvka 12 666 01 Tišnov
5	Diecézní charita Brno	Terénní pečovatelská služba (některé obce SO ORP Ivančice)	Mons. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský	Tyršova 234, Pohořelice, 69123
6.	Diakonie ČCE- Pobočka České Alzheimerovské společnosti	Pečovatelská služba, centrum denních služeb, chráněné bydlení	Českobratrská církev Evangelická	Hrnčířská 27, 602 00 Brno
7.	Armáda spásy v ČR	Centrum sociálních služeb, Azylový dům, nízkoprahové denní centrum,	Armáda spásy	Körnerova 221/1, 602 00 Brno
8.	Armáda spásy, Centrum sociálních služeb Josefa Korbela	Azylový dům, noclehárna, nízkoprahové denní centrum, nízkoprahové Zařízení pro děti a mládež	Armáda spásy	Mlýnská 316/25, 602 00 Brno
9.	Středisko rané péče SPRP Brno	Raná péče - soustava služeb a programů rodinám s dětmi se zrakovým či kombinovaným postižením	Středisko rané péče, občanské sdružení	Nerudova 7, 602 00 Brno

	Dětské rehabilitační centrum MEDVÍDEK	Denní stacionář pro tělesně hendikepované děti nebo děti s kombinovanými vadami,	Statutární město Brno	Kyjevská 5, Brno – Starý Lískovec
11.	Poradna rané péče DOREA	Raná péče - sociální služba poskytující odbornou pomoc rodinám dětí se zdravotním postižením, či ohroženým vývojem v důsledku nepříznivého zdravotního stavu.	Slezská diakonie Na Nivách 7, 737 01 Český Těšín	Kamenná 21 639 00 Brno
12.	Občanské sdružení Janus	Podpora mladých lidí po opuštění ústavních zařízení či náhradní rodinné péče.	Občanské sdružení Janus	Novobranská 14, 60200 Brno
13.	Spondea o. p. s.	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, krizová pomoc, intervenční centrum	Spondea o. p. s.	Sýpka 25, 613 00 Brno – Černá Pole
14.	Mateřská škola a Základní škola pro tělesně postižené Brno, Kociánka	Speciální základní a mateřská škola pro tělesně postižené s celoročním a týdenním režimem.	Jihomoravský kraj, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno	Kociánka 6, 61200 Brno,
15.	Mateřská škola a Základní škola pro sluchově postižené	Speciální škola pro sluchově postižené	Jihomoravský kraj, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno	Brno, Novoměstská (Brno - Řečkovice)
16.	Střední škola, ZŠ a MŠ pro zrakově postižené Brno	Speciální základní a mateřská škola pro zrakově postižené s jídelnou, školní družinou, klubem a internátem.	Jihomoravský kraj, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno	Kamenomlýnská 2, 603 00 Brno

Zdroj: Adresář sociálních služeb v Jihomoravském kraji, Brno 2013 www.socialnisluzby-jmk.cz/

V území je výrazný nedostatek zařízení pro seniory a zdravotně postižené občany. V některých městech (Ivančice, Oslavany, Dolní Kounice) a dalších větších sídlech chybí domy s pečovatelskou službou, případně domovy pro seniory, pobytové či ambulantní odlehčovací služby.

Snahu o vybudování těchto domů vyvíjí obce (města) již delší dobu. Přes všechnu vyvíjenou snahu nemají doposud zajištěny dostatečné finanční zdroje na jejich zbudování a provoz. Zařízení tohoto typu v současné době se plánují v obcích Dolní Kounice, Oslavany, Čebín, Kuřim, avšak ve většině případů není vyhotovena ani projektová dokumentace. Terénní pečovatelské služby jsou poskytované Centry sociálních služeb Kuřim, Rosice, Ivančice a Diecézní charitou Brno. Těmto službám chybí zázemí ve větších obcích, kde své služby poskytují. Na území MAS Brána Brněnska, z.s. **chybí hospic**, hospicovou domácí péči poskytuje pouze Diecézní charita Tišnov.

Nedostatečně je v celém území zajištěno sociální bydlení a startovací byty pro mladé lidi, byty pro dospívající z dětských domovů.

Služby sociální prevence

Na základě zadání Jihomoravského kraje byla v roce 2014 zpracována Analýza potřebnosti služeb sociální prevence v jihomoravském kraji (AUGUR Consulting s.r.o. 2014). Uvádíme v přehledu pouze ty SO ORP, kde je více jak 50 % obcí na Území MAS Brána Brněnska z.s., tj. Kuřim, Rosice a Ivančice (tabulka 13).

Největší míra potřebnosti zařízení sociální prevence se jeví u intervenčních center v ORP Rosice, Kuřim; krizové pomoci v ORP Rosice, Kuřim. Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež v území zcela chybí, v rámci krajského srovnání se jeví nejvíce potřebná v ORP Rosice, jejich potřeba se jeví i ve městě Kuřimi.

Tabulka 13. Agregovaný ukazatel relativní potřebnosti služeb sociální prevence

Služba sociální prevence	SO ORP	Agregovaný ukazatel v území	Max. agregovaný ukazatel v JmK
Azylové domy pro matky s dětmi pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení	Ivančice	23,16	31,79
	Rosice	21,93	
	Kuřim	16,0	
Azylové domy pro jednotlivce pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení	Ivančice	25,8	36,15
	Rosice	23,8	
	Kuřim	20,11	
Intervenční centra- pomoc osobě ohrožené násilným chováním jiné osoby obývající s ní společně obydlí	Rosice	33,0	33,6
	Kuřim	30,6	
	Ivančice	22,2	
Kontaktní centra - nízkoprahová zařízení poskytující ambulantní, popřípadě terénní služby osobám ohroženým závislostí na návykových látkách	Rosice	27,38	39,17
	Ivančice	24,0	
	Kuřim	22,5	
Krizová pomoc -terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života	Rosice	33,0	33,6
	Kuřim	30,6	
	Ivančice	22,2	
Nízkoprahová denní centra ambulantní, popřípadě terénní služby pro osoby bez přístřeší.	Ivančice	25,92	37,08
	Rosice	25,44	
	Kuřim	21,56	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež -ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy	Rosice	27,27	30,27
	Kuřim	22,27	
	Ivančice	21,07	
Noclehárny ambulantní služby osobám bez přístřeší, které mají zájem o využití hygienického zařízení a přenocování.	Ivančice	25,92	37,08
	Rosice	25,24	
	Kuřim	21,56	
Služby následné péče - terénní služby osobám s chronickým duševním onemocněním a osobám závislým na návykových látkách, které absolvovaly léčbu, nebo abstinují	Rosice	27,38	40,75
	Ivančice	24,67	
	Kuřim	22,50	
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi - terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace,	Ivančice	31,63	41,06
	Rosice	27,38	
	Kuřim	21,63	
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením - ambulantní, popřípadě terénní služby poskytované osobám v důchodovém věku nebo osobám se zdravotním postižením ohroženým sociálním vyloučením	Rosice	21,0	27,0
	Ivančice	18,3	
	Kuřim	15,0	
Sociálně terapeutické dílny - osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou z tohoto důvodu umístitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce	Rosice	13,64	23,18
	Ivančice	13,08	
	Kuřim	12,0	
Sociální rehabilitace pro osoby v krizi a osoby ohrožené sociálním vyloučením - soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob	Ivančice	26,36	36,36
	Rosice	24,70	
	Kuřim	19,90	
Sociální rehabilitace pro osoby se zdravotním postižením-	Rosice	13,00	21,0
	Ivančice	12,40	
	Kuřim	11,20	
Terénní programy terénní služby poskytované osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Cílem	Rosice	25,88	38,42
	Ivančice	22,25	

služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života.	Kuřim	20,88	
---	-------	-------	--

Pozn. Platí, že čím menší je hodnota (číslo) agregovaného ukazatele, tím menší je míra relativní potřeby příslušného typu sociální služby v území okresu, a čím vyšší je hodnota agregovaného ukazatele, tím je míra relativní potřeby sociální služby v příslušném území vyšší.

Zdroj: Analýza potřeb uživatelů sociálních služeb v Jihomoravském kraji (AUGUR Consulting s.r.o. 2008)

V území MAS Brána Brněnska, z.s. je poměrně **malé je zastoupení bytových jednotek chráněného bydlení**. Rovněž jsou tyto služby poskytovány mimo území MAS, zejména v Brně, kde je však převis poptávky nad nabídkou těchto služeb.

V jednotlivých obvodech ORP **probíhá vytváření komunitních plánů sociálních služeb (KPSS)**. Zapojení obcí do tohoto procesu je dosud velmi malé. Pouze malá část obcí ochotna projednat v zastupitelstvech materiály týkající se KPSS a stanovit si závazně nějakou službu jako prioritu. **Obce spoléhají na to, že služby jsou plánovány a financovány od úrovně ORP, přes JMK a MPSV, což je praxe, která nyní již přestává platit.**

Kapacita zařízení sociálních služeb v území MAS Brána Brněnska z.s. je nedostačující, stejně tak nabídka terénních sociálních služeb a velmi podhodnocených služeb sociální prevence, chybějící odlehčovací služby, chybějící sociální podniky, chybějící sociální bydlení. Vytváření komunitních plánů sociálních služeb, které jsou klíčové pro plánování a rozvoj sociálních služeb v území, spočívá doposud převážně na ORP, a je často nedoceňované ze strany jednotlivých malých obcí.

3.5.4. ŠKOLSTVÍ A VZDĚLÁVÁNÍ

V území MAS Brána Brněnska, z.s. je běžná síť mateřských, základních a středních škol odpovídající lidnatosti území. V 55 obcích se nacházejí mateřské školy, v 36 obcích základní školy nižšího stupně a v 16 obcích i vyšší stupeň základních škol. V některých menších obcích jsou zřízené integrované mateřské a základní školy nižšího stupně. **Kapacita mateřských škol (MŠ) v současnosti stěží pokrývá poptávku.** Obce si s umisťováním dětí do MŠ vypomáhají, zejména v rámci mikroregionů. Doposud není legislativně upravena možnost využívání mateřských škol pro děti od dvou let, i když se zájem o tato zařízení již projevuje a bude znamenat potřebu navýšení kapacity zařízení.

Problematika silných ročníků dětí se postupně přenesle i do základních škol, kde jsou kapacity doposud i výhledově dostačující.

V Ivančicích je Mateřská a základní škola pro sluchově postižené děti a Dětský domov se sídlem Široká 42, Ivančice.

Střední školy jsou zřízeny v následujících obcích

Gymnázia:

- Ivančice: Gymnázium Jana Blahoslava, Lány 2,
- Zastávka: Gymnázium T.G. Masaryka Zastávka, U Školy 39

Střední odborné školy nabízí čtyřleté studijní obory s maturitou, tříleté učební obory a dvouleté nástavbové obory v oblastech informačních technologií, ekonomiky, strojírenství a elektrotechniky.

- Ivančice Střední odborná škola dopravy, obchodu a služeb, Krumlovská 343/25,
- Kuřim: Střední odborná škola a střední odborné učiliště Kuřim s.r.o., Křižíkovského 48

Do dalšího gymnázia ležícího mimo území MAS Brána Brněnska, z.s. ve městě Tišnově dojíždějí studenti převážně z mikroregionů Porta, Čebínka a Kuřimka. Řada středoškoláků a učňovské mládeže dojíždí za svým dalším vzděláváním do Velké Bíteše, Moravského Krumlova, Tišnova a Blanska. Nejvíce učňovské mládeže a středoškoláků včetně gymnazistů dojíždí za svým dalším vzděláváním do Brna. Vysokoškolské vzdělání je dostupné v krajské metropoli Brně a dalších městech se sídly vysokých škol. Strukturu školských zařízení v jednotlivých obcích uvádí *Příloha č. 22 Školství*.

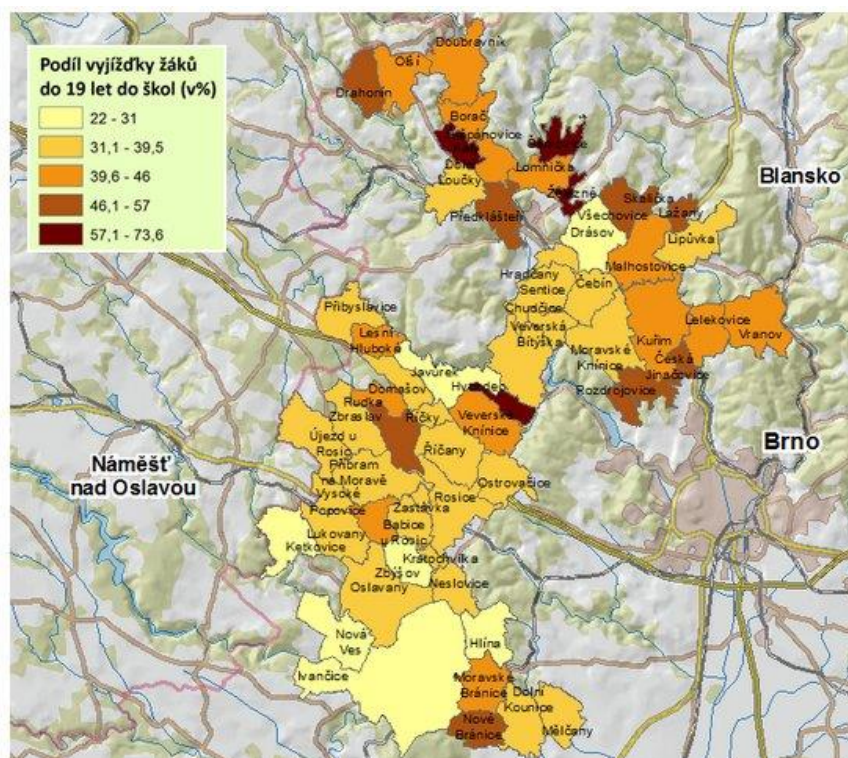
Tabulka 14. Přehled počtu dětí ve školách na území MAS Brána Brněnska v roce 2013

Typ školy	Mateřská škola -	Základní škola – jen první stupeň (1. – 5. ročník)	Základní škola – jen druhý stupeň (6. – 9. ročník)	Základní škola – první i druhý stupeň (1. – 9. ročník)	Základní škola – celkem	Střední škola - obory gymnázií	SŠ - obory středních odborných a praktických škol -	SŠ - obory středních odborných učilišť a odb. učilišť	Základní umělecké školy
Počet dětí/žáků	3 102	1 445	0	4 595	6 040	594	76	109	1 938

Zdroj: NS MAS 2015

Z malých obcí, ve kterých není zřízena mateřská škola, vozí rodiče žáky do jiných obcí do mateřských škol, často do obce, ve které pracují, tedy včetně města Brna. Rovněž do základních škol vyjíždějí žáci v případě, že není ZŠ v místě bydliště, či v případě, že jinou školu považují rodiče za výhodnější. S ohledem na to, že střední školy jsou na území MAS Brána Brněnska, z.s. pouze čtyři, a to dvě gymnázia a dvě střední odborné školy (Ivančice, Kuřim, Zbýšov), vyjíždí většina středoškolských studentů i učňů mimo území MAS Brána Brněnska, z.s. Rovněž tak vyjíždějí za vzděláním studenti vyšších odborných škol a vysokých škol. (Detaily viz *Příloha č. 5 Mobilita obyvatel*).

Obrázek 18. Podíl vyjížděky žáků a studentů do 19 let v obcích na území MAS Brána Brněnska, z.s.do škol

Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ – SLDB 2011

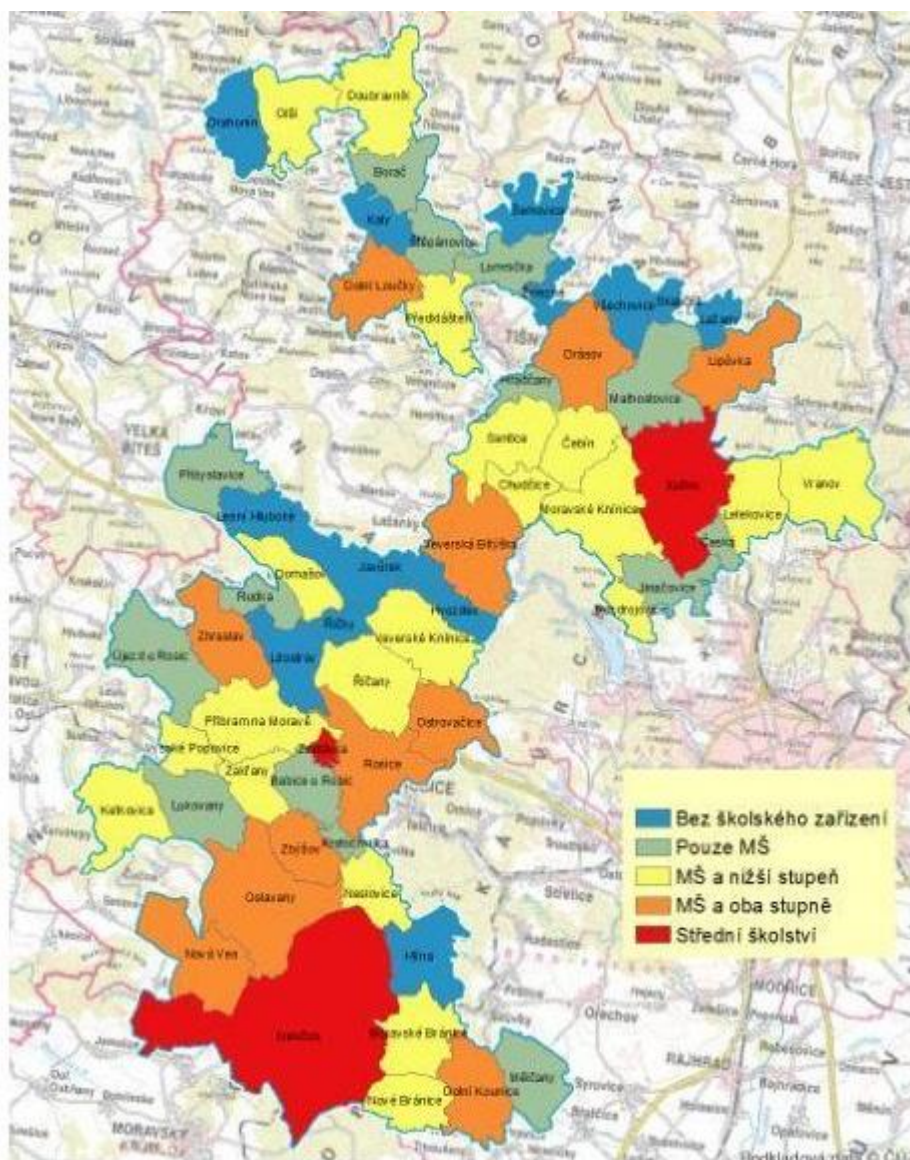
Kvalita vybavenosti škol a mateřských škol pro efektivní výuku a vzdělávání je velmi různá a neklade se na ni dostatečný důraz. Vedle často chybějícího, případně již zastaralého vybavení pro výuku klíčových kompetencí, rozvíjení kreativity a logického myšlení, počítačové gramotnosti, multimediální výuky, chybí i kvalitní správci počítačové sítě a pravidelné zvyšování kvalifikace pedagogů v klíčových oborech. Školám a mateřským školám často chybí i vhodná hřiště, venkovní učebny a školní zahrady 15 MŠ je zapojeno do programu Technické školky, který rozvíjí logické myšlení, manuální zručnost a kreativitu dětí a potlačuje tzv. dyspraxii. Nedostatečný zájem o moderní výukové metody se projevil již v malém zájmu o tento program.

Základním školám a mateřským školám chybí vzájemné srovnávání pedagogického procesu a jeho výsledků, možnost sdílení speciálních pedagogů, výměna zkušeností, stáže.

Základní umělecké školy pokrývají celé území. Nachází se v Ivančicích, Oslavanech, Rosicích, Zbýšově, Říčanech a Kuřimi (s pobočkou ve Veverské Bítýšce). Z mikroregionů Porta, Čebínka a Kuřimka navštěvují studenti i ZUŠ v Tišnově.

Střediska volného času jsou v území zastoupena ve větších obcích, jejich zřizovatelem je Jihomoravský kraj nebo jednotlivé obce. Ve městě Ivančice je zřízeno Krajským úřadem Jihomoravského kraje Středisko volného času s kluby v Dolních Kounicích a Nových Bránicích. Středisko volného času zřízené městem se nachází v Rosicích. Ve městě Oslavany, Kuřim a Zastávka je městy zřízen Dům dětí a mládeže, o volnočasové aktivity se stará Městské kulturní centrum Zbýšov a Centrum volného času Zubr ve Zbraslavi. Dům dětí a mládeže v Tišnově (mimo území MAS Brána Brněnska, z.s.) je využíván dětmi z Mikroregionu Porta.

Obrázek 19. Dostupnost školských zařízení na území MAS Brána Brněnska, z.s

Zdroj: www.epusa.cz, www.vdb.czso.cz

Základním školám na území MAS Brána Brněnska, často chybí materiální vybavení pro výuku klíčových kompetencí (učebny a učební pomůcky), vybavení tělocvičen pro rozvoj pohybových dovedností žáků, pedagogičtí pracovníci postrádají neformální výměnu zkušeností v oblasti výuky, společné sdílení speciálních pedagogů a dalších podpůrných profesí při ekologické výchově na výchově žáků a studentů v oblasti požární ochrany, dopravní výchově a výchově k první pomoci.

Na území MAS Brána Brněnska, z.s. není doposud vybudována dostatečná síť zařízení pro celoživotní vzdělávání a středisek volného času pro mládež i dospělé v menších sídlech. Většina odborných škol je soustředěna v Brně, kam studenti dojíždí.

3.5.5. KULTURNÍ VYBAVENOST, PAMÁTKY

Ve všech obcích MAS Brána Brněnska, z.s. (s výjimkou dvou) je **veřejná knihovna**. Celkem 51 obcí disponuje **kulturním domem**, případně pro kulturní akce využívá sokolovnu. **Jejich řešení a stav odpovídá době jejich vzniku a dnešním potřebám komunitního života v převážné míře nevyhovuje**. Některé obce poskytují pro menší kulturní a vzdělávací akce prostory v obecním úřadě. Podrobně vyhodnocuje kulturní zařízení v jednotlivých obcích *Příloha č. 15 Kultura a ostatní vybavenost*.

Kino mají pouze města Ivančice, Oslavany, Zbýšov, město Rosice má velmi moderní a kvalitní kino, městyse Doubravník má letní kino.

V 11 obcích jsou zřízena **muzea**:

- Muzeum Brněnska v Ivančicích,
- Muzeum Brněnska v Předklášteří,
- Muzeum průmyslových železnic ve Zbýšově (organizuje jízdy historických vlaků na dráze Zbýšov – Babice u Rosic),
- Muzeum mlynářského řemesla Veverské Bítýšce,
- Muzeum Vladimíra Menšíka v Ivančicích,
- Muzeum energetiky a hornictví v Oslavanech,
- Hasičské muzeum v Oslavanech,
- Synagoga - muzeum a galerie v Dolních Kounicích,
- Muzeum Pohádky máje,
- Včelařské muzeum v Rosicích,
- Muzeum Hraček v Rosicích,
- Stálá expozice historie hornické obce Boží požehnání v Zastávce.

Galerie jsou v následujících obcích:

- v Ivančicích,
- v Kuřimi: Galerie Ad astra Křížkovského 48,
- v Doubravníku MČ Křížovice (Galerie Z ruky),
- v Malhostovicích,
- v Železném.

V některých obcích by rádi vybudovali polyfunkční objekt skýtající prostory pro komunitní činnost, zájmové a vzdělávací činnosti, zázemí pro sociální služby a prostory pro drobné komerční služby. (kadeřnictví, pedikúra, masáže), případně lokální muzeum či galerii (Mělčany, Nové Bránice, Neslovice, Újezd u Rosic, Zbýšov, Lesní Hluboké, Štěpánovice).

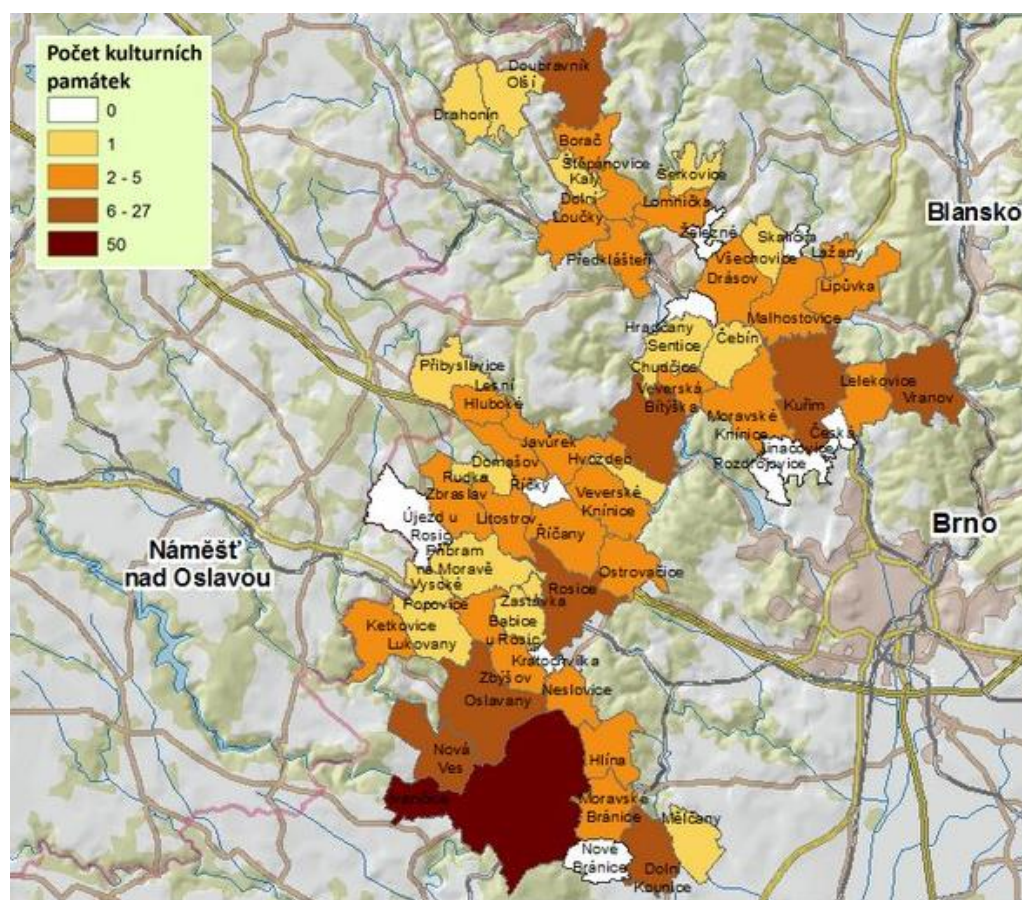
Dochovaná urbanistická struktura obcí, **kulturní a technické památky**, a krajinný ráz některých území jsou nejen lákadlem pro turisty a návštěvníky regionu a jednou z **významných složek cestovního ruchu**, ale zároveň významným fenoménem, formujícím vztah obyvatel k sídlu či regionu, **posilují lokální patriotismus a pocit sounáležitosti s místní komunitou**. Celé území MAS je velmi bohaté na četná archeologická naleziště i na řadu kulturně historických památek. Je jen velmi málo obcí, ve kterých by se nenašla zajímavá památka nebo pamětihodnost. Historické jádro města Ivančice a městyse Doubravník byly vyhlášeny městskou památkovou zónou. **Klášter cisterciáků Porta coeli v Předklášteří je vyhlášen národní kulturní památkou České republiky, kostel v Doubravníku je veden v indikativním seznamu národních kulturních památek ČR.**

Ve **státním seznamu kulturních památek** na území MAS Brána Brněnska, z.s. je zařazeno 251 objektů. Nejbohatší fond evidovaných kulturních památek (KP) je soustředěn do historických měst Ivančice (50 KP), Dolní Kounice (27 KP), Rosice (18 KP), Oslavany (16 KP), Doubravník (14 KP). Najdeme tu zámky, kostely, synagogy, kaple, zvoničky, měšťanské domy, radnice, fary, sochy, kříže, boží muka, smírčí kameny, zříceniny hradů, pomníky, selské usedlosti a jiné stavby lidové architektury, mlýny, mosty, těžní věže a další. V řadě obcí nalezneme chráněné soubory sakrálních staveb - křížové cesty – Rosice, Ivančice, Chudčice, Dolní Kounice.

Zajímavý je soubor technických památek spojených s těžbou uhlí v Rosicko - Oslavanské pánvi - **Těžní věž dolu Simson**, těžní věž dolu Jindřich II., důl Julius, těžní věž dolu Kukla, doplněných i několika muzei (Muzeum průmyslových železnic, Muzeum hornictví a energetiky).

V území je i řada památek lokálního významu, dosud do státního seznamu památek nezařazených, včetně památníků odboje a významných osobností, které vytvářejí identitu místa. Podrobně vyhodnocuje památky v jednotlivých obcích Příloha č. 16 Kulturní památky.

Obrázek 20. Kulturní památky v obcích MAS Brána Brněnska, z.s.

Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ

V území je značné zastoupení kulturních domů, jejich řešení je poplatné době vzniku. Jejich využití v současnosti je problematické a zcela nevyhovuje potřebám komunity a navíc jsou tyto budovy v zanedbaném stavu. Území je bohaté na kulturní památky, včetně souboru technických památek, spojených s těžbou uhlí v Rosicko- Oslavanské pánvi, chybí však jejich výraznější propagace v širším celokrajském a celostátním měřítku.

3.5.6. SPORT

Ve všech obcích MAS Brána Brněnska, z.s. se provozují sportovní aktivity, ať už v rámci aktivit Sokola, sportovních klubů, nebo sboru dobrovolných hasičů - hasičské sporty. V obcích a městech jsou vybudována **hřiště**, ve větších sídlech i sportovní haly, ve městě Kuřimi je vybudováno **Wellness centrum s aquaparkem**, v Nové Vsi je krytý plavecký bazén. **Koupaliště** je v území 12, v menších obcích se pro koupání tradičně využívají i požární nádrže, které ovšem vyžadují většinou rozsáhlé opravy a investice, někdy i vyřešení majetkových poměrů, jelikož se nádrže často stavěly bez ohledu na vlastnické vztahy.

Hřiště se správcem je v území MAS Brána Brněnska, z.s. celkem 80 - převažují hřiště na kopanou a tenisové kurty. Řada menších obcí má víceúčelová hřiště, sloužících v zimě jako plocha pro bruslení. **Tělocvičen** je v území 60,. V řadě měst a větších obcí kapacita sportovních zařízení již nedostačuje – neodpovídá značnému zájmu o sport a přílivu nových obyvatel se zájmem o sport.

Dětských hřišť je v území 117, což je poměrně málo s ohledem na počet dětí a docházkové vzdálenosti. Řada z nich má zastaralý a bezpečnostně nevyhovující mobiliář.

Podrobně vyhodnocuje zařízení pro sport v jednotlivých obcích *Příloha č. 14 Sportovní zařízení*. Nejnaléhavější potřeby investic uvádí *Příloha č. 33 Záměry obcí*.

Ve všech obcích se provozují sportovní aktivity, chybějí dětská hrací hřiště i hřiště pro neorganizovaný sport pro mládež, která již odrostla dětským hřištím, i pro rekreační sport dospělých.

Budovy Sokola, tělovýchovných jednot a další sportoviště většinou vyžadují investiční podporu pro opravu či modernizaci a dobudování standardního sociálního zázemí.

3.5.7. SPOLKY

Spolkový život v obcích a městech nezastupitelně přispívá k vytváření komunitní soudržnosti. Obce podporují spolkový život, přičemž ve městech rozvoj kultury a sportu vedle občanských sdružení a spolků zajišťují i profesionální organizace: Dobrovolné svazky obcí vydávají kalendáře kulturně společenských akcí, obce je prezentují na svých webových stránkách a v tiskovinách.

Na území MAS Brána Brněnska, z.s. působí několik desítek neziskových organizací. Mezi nejčastěji zastoupené a velmi aktivní patří **sbory dobrovolných hasičů, TJ Sokol**, nejrozličnější sportovní kluby, sdružení zahrádkářů, včelaři, myslivecká sdružení, skaut, klub turistů, kluby seniorů Podrobně vyhodnocuje spolků v jednotlivých obcích *Příloha č. 13 Spolky*.

Silné je zastoupení **organizací v kulturní oblasti a ochraně životního prostředí** – ochotnická divadla, taneční a folklorní soubory, pěvecké soubory, historická sdružení.

Významné je i zastoupení spolků působících v oblasti péče o rodinu a mládež, **mateřská centra** ve městech a některých obcích.

V obcích se pořádají se různé akce pro děti, organizované zájmovými sdruženími a obcemi, konají se koncerty, ochotnická divadla, hody, plesy a jiné společenské akce. Ke kultuře patří i kulturní vzhled obce a krajiny, možnost vycházek do přírody a krajiny. I o to se obce snaží pečovat v rámci péče o obecní prostranství a další obecní majetek, často prostřednictvím obecních zaměstnanců nebo na základě smluvních vztahů se specializovanými firmami.

Spolkový život je různorodý a v každé obci má svá specifika. Vedle aktivních sborů dobrovolných hasičů jsou v každé obci činné **sportovní kluby nebo tělocvičné jednoty**, k nim pak přistupují různá sdružení formálního i neformálního charakteru. Občané obcí jednotlivých mikroregionů se často účastní sportovních a společenských akcí sousedících vesnic a měst, případně se konají společné mikroregionální akce. V rámci MAS Brána Brněnska, z.s. se předpokládá tuto spolupráci ještě posílit, rozšířit a koordinovat. Podrobně vyhodnocuje společensko-kulturní akce v jednotlivých obcích *Příloha č 31 Významné společenské a sportovní akce*.

Kromě spolků jsou v území MAS Brána Brněnska, z.s. činné i profesionální **organizace celoživotního vzdělávání** a využívání volného času. Jsou zřizována Jihomoravským krajem (**Středisko volného času** Ivančice s pobočkami - kluby v Dolních Kounicích a Nových Bránicích) nebo obcemi (**Dům dětí a mládeže** Oslavany, Zastávka, Kuřim, Městské kulturní centrum Zbýšov, Středisko volného času Rosice) nebo občanskými sdruženími (Centrum volného času Zubr ve Zbraslavi). Jsou využívána poněkud mládeží, existuje snaha do nich zapojit i dospělé a zejména seniory pořádáním různých kurzů (počítačové gramotnosti, výtvarné a rukodělné kurzy a podobně.) **Dům dětí a mládeže** v Tišnově je využíván i dětmi z Mikroregionu Porta.

Zájem o podporu spolkového života ze strany obcí je značný, možnosti jsou z velké části závislé na finančních zdrojích. Rozvoj v oblasti kultury a sportu dále zajišťují (mimo občanských sdružení a spolků) i profesionální organizace celoživotního vzdělávání a využívání volného času, zřizované Jihomoravským krajem a městy (SVČ,DDM).

3.6. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Technickou infrastrukturou dle stavebního zákona jsou vodovody, vodojemy, kanalizace, čistírny odpadních vod, stavby a zařízení pro nakládání s odpady, trafostanice a el. vedení, veřejné komunikace a produktovody. Podrobně pro jednotlivé obce uvádí Příloha č. 6a Technická infrastruktura.

3.6.1. VODOVODY A KANALIZACE

Většina obcí MAS Brána Brněnska, z.s. je členem **svazků vodovodů a kanalizací**, založených za účelem zásobování členských obcí vodou a odvádění a čištění odpadních vod. Na území MAS Brána Brněnska, z.s. jsou vlastníky vodohospodářské infrastruktury Svazek vodovodů a kanalizací Tišnovsko, Svazek vodovodů a kanalizací Ivančice, Svazek vodovodů a kanalizací měst a obcí okresu Blansko, Svazek obcí Říčany – Ostrovačice, Svazek obcí ČOV Drásov - Malhostovice (pouze odpadní vody), Svazek obcí Hluboké – Krkočín - Ujezd u Rosic (pouze odpadní vody), obec Kaly, obec Říčany (vodovod), obec Zbraslav, Vodárenský svazek Bítešsko (se sídlem Veverská Bítýška), Svazek obcí Devět křížů. Jednotlivé svazky (až na Bítešsko) **jsou většinou členy Svazu vodovodů a kanalizací města a obcí s.r.o.**, který se podílí na přípravě a realizaci investičních akcí obnovy a rozvoje vodohospodářské struktury (<http://www.svkmo.cz/spolecnost.php>).

K nejvýznamnějším vodovodním soustavám patří skupinový vodovod Tišnov, skupinový vodovod Ivančice - Rosice, skupinový vodovod Zbraslav - Stanoviště, skupinový vodovod Jinačovice, skupinový vodovod Drásov, skupinový vodovod Říčany - Ostrovačice, skupinový vodovod Žďársko - oblast Vír. Některé obce mají vlastní obecní vodovody.

Zásobování vodou je na území MAS Brána Brněnska, z.s. **většinou vyhovující**, zejména tam, kde jsou obce napojeny na velké vodárenské soustavy, jako je Vírský oblastní vodovod, ve vodojemu Čebín propojený s Březovským vodovodem. V některých obcích, nenapojených na velké vodárenské soustavy, je však již nyní avizován nedostatek pitné vody – obec Hvozdec, Veverské Knínice, Veverská Bítýška atd.

Problémem území MAS Brána Brněnska, z.s. je **odkanalizování splaškových vod** a jejich čištění. Zde zbývá tuto infrastrukturu ještě výrazně dobudovat. **Vedle neodkanalizovaných místních částí Ivančic a zastaralé kanalizační sítě v Kuřimi je třeba i nově vybudovat a napojit na ČOV splaškovou kanalizaci v 19 obcích, případně jejich místních částech.** Obce zvažují optimální způsob likvidace splaškových vod s možnostmi vlastních ČOV, společných ČOV pro několik obcí, kořenových čistíren pro malé obce, případně domovních čistíren pro izolované části obcí (samoty). Přečerpávací stanice splaškových vod musí být zabezpečeny dostatečně výkonnými náhradními zdroji pro případ výpadku dodávky elektřiny. Ve většině obcí je vybudován hlavní kanalizační řád, chybí odkanalizování okrajových částí obcí, kde je ještě nutno vybudovat splaškovou kanalizaci.

Problematika zásobování vodou je v území MAS Brána Brněnska dlouhodobě systematicky řešena a až na několik obcí prakticky vyřešena. Naopak budování splaškové kanalizace a její napojení na čistírny odpadních vod i je nutno dořešit v 19 obcích, případně jejich místních částech. Řada obcí nemá v tuto chvíli zpracovanou projektovou dokumentaci, či vůbec koncepci způsobu nakládání s odpadními vodami.

3.6.2. STAVBY A ZAŘÍZENÍ PRO NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Všechny obce na území MAS Brána Brněnska, z.s. mají svá volně přístupná **sběrná místa** (hnízda) s umístěnými kontejnery na tříděný odpad. Celkem 16 obcí má vybudovány **sběrné dvory** (Ivančice, Oslavany, Dolní Kounice, Zastávka, Rosice, Zbýšov, Malhostovice, Kuřim, Lipůvka, Čebín, Veverská Bítýška, Lelekovice, Rozdrojovice, Jinačovice, Doubravník, Drásov). Na území MAS se nachází rovněž provozovaná sběrná místa v počtu 17, která však nemohou plnohodnotně zastoupit sběrné dvory.

Kromě sběrných dvorů a sběrných míst se v území MAS Brána Brněnska, z.s. nachází **malé kompostárny** v Nové Vsi, Jinačovicích, Zbraslavi, Veverských Knínicích a v Doubravníku, autovrakoviště (Drásov, Čebín, Česká, Ivančice,

Přibyslavice), zařízení na likvidaci a recyklaci stavební suti ve Veverské Bítýšce, Čebíně a Zastávce - Icarus PB s.r.o., sběr a recyklace polystyrenu Drásov, zařízení na dekontaminaci zemin, suti a kalů v Zakřanech (Eset spol. s.r.o.), třídící linka Technické služby Ivančice, SD Kovošrot s.r.o. Kuřim, Hulman kovošrot s.r.o. Zastávka, třídící linka firmy KONTEST, s.r.o. v areálu ZD ve Všechnovicích a společnost Karel Bunzl třídící papír v Doubravníku.

V území není kromě výše uvedených kompostáren žádné zařízení na koncové zpracování odpadu - řízená skládka nebo zařízení na energetické využívání odpadu. Směsný komunální odpad se odváží mimo území MAS Brána Brněnska, z.s. do zařízení na energetické využívání odpadu SAKO Brno a.s. nebo na řízené skládky v Bratčicích, Žabčicích, Osově Bítýšce a Bukově. Biologicky rozložitelný odpad se odváží většinou opět mimo území MAS Brána Brněnska, z.s. do kompostárny VIA ALTA a.s. v Blansku nebo Centrální kompostárny Brno a.s.

V území doposud není dobudována dostatečná síť sběrných dvorů, která bude dostupná všem obyvatelům území. Třídění odpadů také není ve všech obcích dostatečně zabezpečeno. Rezervy jsou rovněž v kompostování bioodpadu s jeho následným využitím pro zemědělskou výrobu a v recyklaci stavebního odpadu.

3.6.3. TRAFOSTANICE A ELEKTRICKÉ VEDENÍ

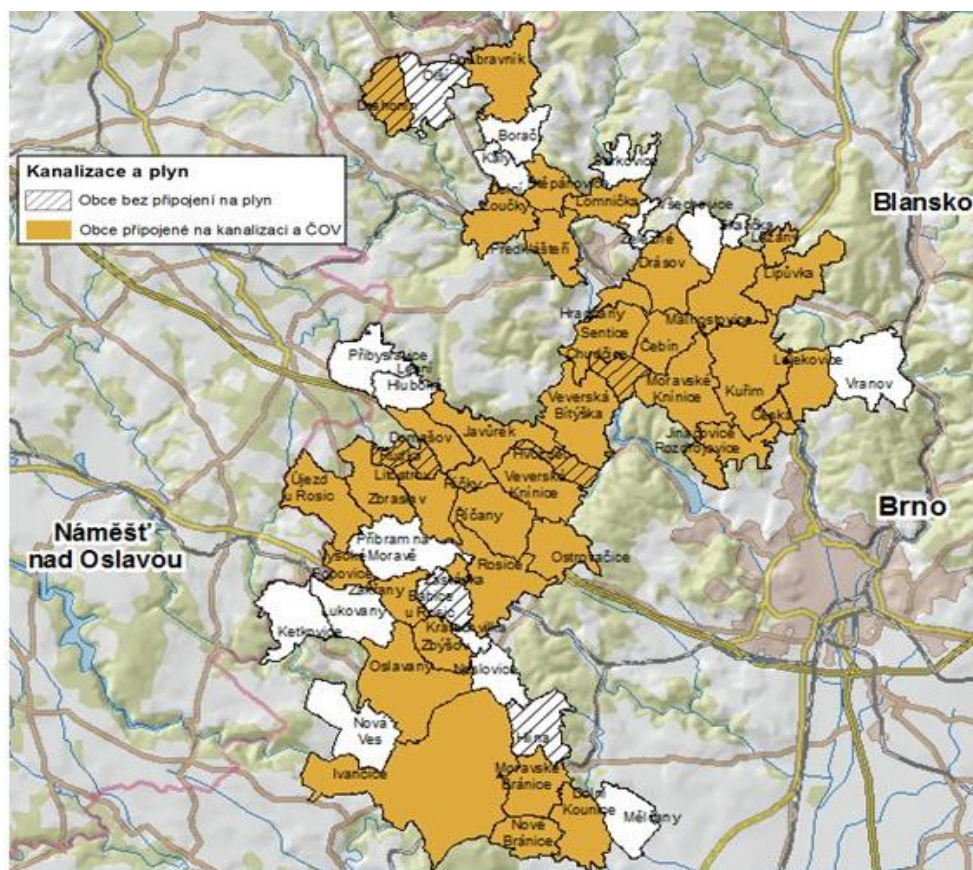
Zástupci obcí i občany je stav v zásobování elektrickou energií v území MAS Brána Brněnska, z.s. považován za vyhovující, v trafostanicích jsou případné rezervy na jejich posílení. V dlouhodobém horizontu se předpokládá kabelizace vzdušných rozvodů nízkého napětí v zastavěném území ve spolupráci s majitelem distribuční sítě.

Veřejné osvětlení obcí je většinou zastaralé, s velkou spotřebou energie a světelným znečištěním prostředí.

3.6.4. PLYNOVODY

Celkem 54 obcí na území MAS Brána Brněnska, z.s. je plynofikováno, plynofikace zbývajících 7 se nepředpokládá. Přípojky plynu řeší obce spolu s vlastníky objektů.

Obrázek 21. Kanalizace a plynofikace v jednotlivých obcích MAS Brána Brněnska, z.s

Zdroj: Vlastní návrh dle dat z vlastního šetření

3.7. CESTOVNÍ RUCH A REKREACE

Území MAS Brána Brněnska, z.s. má díky své poloze velký potenciál pro setrvalý rozvoj cestovního ruchu a rekreace, a to zejména s ohledem na blízkost metropolitního města Brna. K atraktivitě regionu přispívá převážně dynamický reliéf území, nadprůměrná lesnatost téměř poloviny území, zachovalost některých částí krajiny (přírodní parky), vodácky a rybářsky využitelné řeky Jihlava a Svatka, atraktivní kulturní a technické památky, relativně čisté životní prostředí a vinařské tradice v jižní části území.

Síť ubytovacích kapacit, která je klíčová pro rozvoj cestovního ruchu, je však nedostačující a týká se všech typů, nejen hotelů a pensionů, ale i kempů a agroturistických zařízení. Nedostatečný je i počet kvalitních stravovacích zařízení, služeb pro turisty, cykloturisty a sportovní rybáře.

V území je podle vlastního šetření 57 ubytovacích zařízení v 22 obcích. Nejvíce ubytovacích objektů má město Ivančice. Jednotlivá zařízení mají velmi různou úroveň, od dělnických a turistických ubytoven, chat a kempů až po velmi kvalitní hotely. Rozmístění ubytovacích kapacit uvádí *Obrázek 22*, podrobnosti o ubytování *Příloha č. 26 Ubytovací zařízení*. Hostince a restaurace jsou téměř v každé obci, v řadě obcí se však v nich nabízí pouze konzumace nápojů.

Nedostatečná je i návštěvnická infrastruktura v území (naučné stezky přístřešky a lavičkami, nutné zásahy v terénu jako mostky přes potoky a řeky, schody zdolávající příkrou stráž, zábradlí zajišťující bezpečný průchod nad skalní průrvou, vyhlídky, rozhledny, upravené prameny a studánky, panely poskytující informace o přírodních, kulturních a jiných souvislostech daného území).

Počet ubytovacích zařízení k 31.7.2014

0
1
2 - 3
4 - 6
12

Zajímavým fenoménem cestovního ruchu a rekreace na území MAS Brána Brněnska, z.s jsou **jezdecké stáje**. V území je jich celkem 11 - viz *Příloha č. 27 Jezdecké stáje*. Vedle výcviku a ustájení koní pořádá většina z nich sportovní utkání, dětské tábory, víkendové pobyty a hippoterapii.

Na území MAS Brána Brněnska, z.s. se nachází jediný zámek, který je přístupný s průvodcem veřejnosti a to v Rosicích. Správa zámku Rosice je příspěvkovou organizací města. Zámek v Oslavanech je využíván pro potřeby města a komerci, je v něm umístěno i muzeum. Zámek v Hrubšicích a Dolních Kounicích jsou v soukromých rukou a využívány jako ubytovací a stravovací zařízení, zámek v Kuřimi vlastní Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Kuřim, s.r.o., Křížkovského 48, 66434 Kuřim a využívá ho pro svoje potřeby. V zámku je též galerie. Zámeček v Lesním Hlubokém je ve vlastnictví státu a užívají ho Lesy České republiky.

V území probíhá převážně **krátkodobá rekreace** - jednodenní, případně víkendová. Je tomu tak s ohledem na blízkost Brna, dobrou dopravní přístupnost i dopravní obslužnost, poměrně malé možnosti ubytování a stravování v území a nedostatek zařízení pro agroturistiku.

Hlavní přednost území MAS pro cestovní ruch a krátkodobou rekreaci jsou:

- blízkost velkoměsta – krátkodobá rekreace pěší nebo cyklistická, možnost kombinované dopravy vlak – kolo,
- značené cyklotrasy a cyklostezky, členěné na tematické okruhy, značená cyklotrasa Praha - Vídeň,
- značené turistické stezky,
- rozhledny - nejnavštěvovanější jsou Babí lom v Lelekovicích, Zlobice v Malhostovicích, Čebínka v Čebíně, Křivoš a Babylon v obci Kaly, Rozhledna Vladimíra Menšíka v Hlíně, rozhledna Réna v Ivančicích,
- malebná a velmi různorodá krajina vhodná pro méně náročnou i náročnější cykloturistiku,
- velmi navštěvovaná romantická kaňonovitá údolí řek Svratky, Loučky, Svitavy, Bílého potoka, Bobravy, Oslavy, Chvojnice, Jihlavy a Rokytne se značenými turistickými i stezkami,
- možnosti vodáckých sportů (Oslava, Jihlava, Svratka),
- vinařské obce s prodejem vín,
- památky - městské památkové zóny, kostely, kaple, kláštery, zámky, zříceniny hradů, měšťanské domy, křížové cesty, technické památky, pomníky, kříže, Boží muka,
- muzea a galerie,
- sportovní a zábavné akce zejména pro děti,
- slavnosti a festivaly (historické slavnosti, slavnosti vína, chřestu, Ovčácké slavnosti - Ovenálie, Pohádkový les, hody, poutě a jiné.)

Podrobně viz Příloha č. 25 Turistické atraktivity v území.

Pobytová rekreace se doposud odehrává v prvé řadě v chatových a rekreačních lokalitách, trampských osadách, případně formou chalupaření. Možnosti pobytů v agroturistických zařízeních a hotelích s rekreačním zázemím jsou v území jen výjimečně (např. Šafránkův mlýn).

Přes velký rekreační potenciál je základním problémem území nedostatek ubytovacích a kvalitních stravovacích kapacit, nedostatečná je návštěvnícká infrastruktura, malá je propagace turistických zajímavostí a rekreačních příležitostí a nabídka regionálních produktů. Neprovozanost jednotlivých služeb a nedostatečná spolupráce s cestovními kanceláři je příčinou nízkého povědomí o možnostech pobytové rekreace v regionu.

3.8. BEZPEČNOST

Policie ČR má služebny v Ivančicích, Kuřimi, Rosicích a Tišnově. Městská policie funguje v Rosicích, Oslavanech a ve Zbýšově. Ve městě Kuřim je zřízen v rámci městského úřadu **institut inspektora veřejného pořádku**.

Součástí bezpečnosti občanů je **integrováný záchranný systém**. Jeho součástí jsou i hasičské záchranné sbory a zásahové jednotky sboru dobrovolných hasičů. Zlepšením jejich činnosti může přispívat i **bezdrátový obecní rozhlas**, který však na území MAS Brána Brněnska, z.s. není pro svou finanční náročnost doposud provozován.

Bezpečnost obyvatel v havarijním pásmu Jaderné elektrárny Dukovany (JED) je řízeno zvláštními předpisy. Jsou vypracovány evakuační plány pro jednotlivé obce, občané jsou pravidelně proškolení, pravidelně dostávají Příručku pro ochranu obyvatel v případě radiační havárie. Ve vnějším ochranném pásmu 10 – 20 km od JED se nachází **většina obcí MR Kahan a MR Ivančicko**.

Pro bezpečnost seniorů a osob se zdravotním postižením zajišťuje město Kuřim **tísňovou péči pro seniory**. Její rozšíření na další území by mohlo být jedním z úkolů MAS Brána Brněnska, z.s.

Dopravní bezpečnost je významnou prioritou obcí. Je postupně zvyšována zejména stavebními investicemi - především úpravou křižovatek, budováním chodníků a stezek pro pěší a pro cyklisty, zřizováním bezpečných přechodů pro chodce, kterých je v jednotlivých obcích stále nedostatek, dopravním značením. Plánovanými opatřeními je i zřízení „světelných retardérů“, což jsou aktivní světelná zařízení, jež při zaznamenání vozidla překračujícího maximální povolenou rychlost v obci rozsvítí na příjezdu do obytné zástavby červenou.

Protipovodňová ochrana

Na území MAS Brána Brněnska jsou známe potencionální zdroje z hlediska přirozených povodní, ale i zdroje zvláštních povodní. Co se týká ohrožení srážkovými přívaly, jsou ohrožena všechna území bez ohledu na vodní toky nebo vodní díla. Na území MAS Brána Brněnska jsou ohrožená místa Ivančicko – povodí Oslavy a Jihlavy, Rosicko – povodí Bobravy a Říčanského potoka a Kuřimsko, Veverská Bítýška. Vodní díla ohrožující území MAS (tak zvaná zvláštní povodeň) jsou na řece Oslavě VD Mostišť, v údolí řeky Svratky VD Vír a v údolí Jihlavy VD Mohelno.

Vznik povodní na území MAS Brána Brněnska, z.s. je vyvoláván především kritickými srážkami (letní povodně způsobené regionálními srážkami o velké intenzitě) v oblasti Vysočiny. Povodňové katastrofy z let 1997 a 1998 vyvolaly vypracování **Strategie ochrany před povodněmi pro území ČR schválené vládou**. Další kritické povodně v letech 2002 a 2006 vyvolaly potřebu její aktualizace a nutnost zlepšovat všechny možnosti prevence před povodněmi a konkrétní protipovodňovou ochranu, dnes podrobně specifikovanou v Plánech oblastí povodí Moravy a Dyje:

Návrh opatření protipovodňové ochrany (Opatření na ochranu území před extrémními vodními stavy):

- Potok Brodky, Neslovický potok, Ochrana obce Zbýšov

Navržené plochy **protipovodňových opatření** v obcích (dle ORP):

- ORP KUŘIM: Čebín, Česká, Hvozdec, Chudčice, Jinačovice, Kuřim, Lelekovice, Moravské Knínice, Rozdrojovice, Veverská Bítýška,
- ORP ROSICE: Domašov, Javůrek, Lesní Hluboké, Ostrovačice, Přibyslavice, Říčany, Řičky, Veverské Knínice,
- ORP TIŠNOV: Borač, Dolní Loučky, Doubravník, Drahonín, Drásov, Hradčany, Kaly, Lomnička, Malhostovice, Olší, Předklášteří, Sentice, Skalička, Šerkovice, Štěpánovice, Všechnovice, Železné.

Protože na území MAS dochází k rozlivu vody mimo koryta vodních toků při povodňových situacích ve velmi malém procentu vzhledem k území kraje či celé ČR, mají výkonné orgány malý zájem o řešení **preventivních protipovodňových opatření**. **Výsledkem jsou nedostatečné systémy varování obyvatelstva, malé množství pořízených protipovodňových prostředků, malá motivace obcí.**

Městské kamerové dohlížecí systémy (dále jen „MKDS“) jsou určitým specifickým druhem využití kamerových systémů v městech a obcích v České republice, na které jsou uvolňovány státní finanční prostředky. Základní charakteristikou provozování a využívání MKDS je jejich preventivní funkce, tj. vytváření bezpečných zón v exponovaných lokalitách. Bývají instalovány v místech, kde se nejčastěji pohybují obyvatelé a návštěvníci měst, kde jsou koncentrovány kulturní, komerční a společenské instituce a kde jsou dopravní uzly měst /např. náměstí, pěší a obchodní zóny, parkoviště, autobusové či vlakové nádraží, sídliště).

MKDS slouží k dohledu nad dodržováním obecně závazných právních předpisů o ochraně veřejného pořádku, přispívají k ochraně bezpečnosti osob a majetku či odhalování přestupků. Provozování MKDS musí být v souladu se zákonem České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, musí monitorovat pouze veřejné prostranství. MKDS přinášejí okamžitý výsledek (snížení kriminality ve vytipovaném místě), musí však být součástí celkové strategie prevence kriminality v určité lokalitě.

V MAS je vybudován kvalitní systém pro zajištění ochrany obyvatel za mimořádných situací. Dopravní bezpečnost je významnou prioritou plánovaných opatření obcí.

3.9. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

3.9.1. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

Přírodní podmínky území MAS Brána Brněnska, z.s. jsou velice pestré a odpovídají složitým geografickým poměrům na styku Českomoravské vrchoviny a brněnské vrchoviny.

3.9.2. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

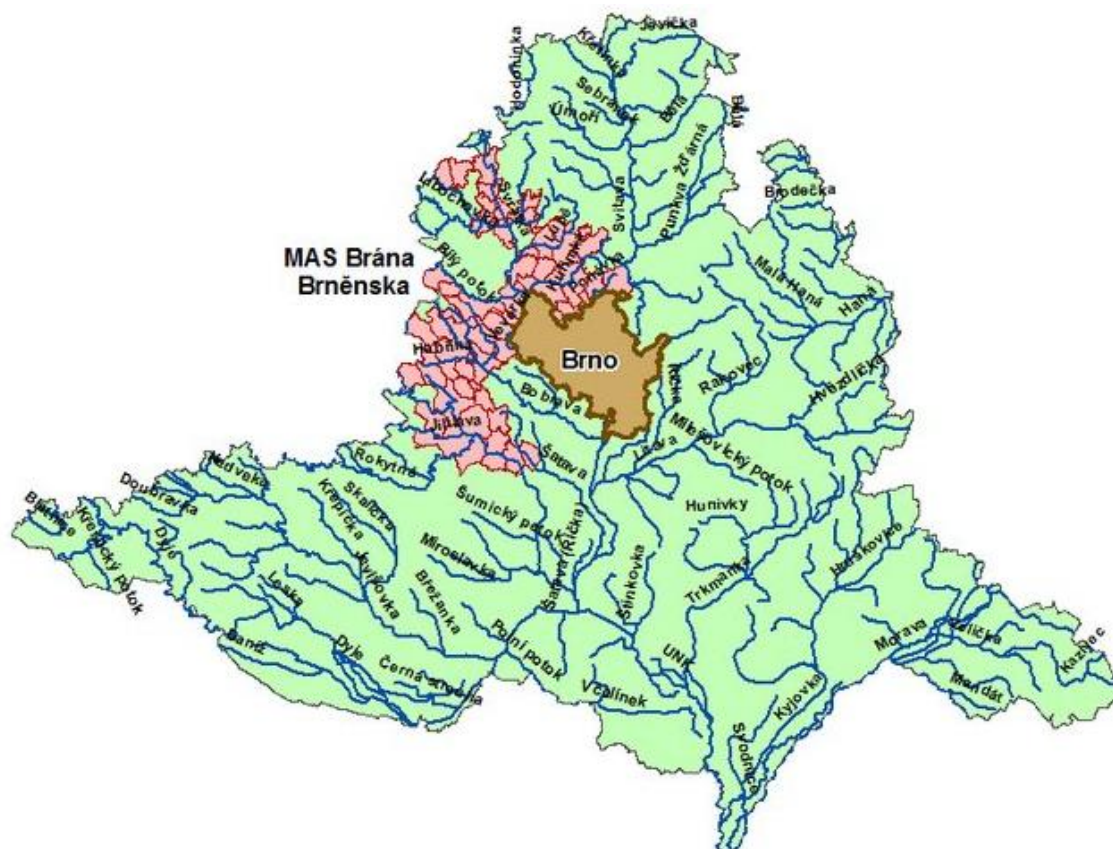
Z pohledu geografického členění České republiky se území MAS Brána Brněnska, z.s. nachází v jihovýchodní části geografické subprovincie Česko – moravská soustava.

- oblast Česko - moravská vrchovina s celky Hornosvratecká vrchovina, Křižanovská vrchovina a Jevišovická pahorkatina
- oblast Brněnská vrchovina s celky Boskovická brázda, Bobravská vrchovina a Dražanská vrchovina.

Nadmořská výška území MAS Brána Brněnska, z.s. se pohybuje od 195 m n. m. (Niva Jihlavy v Dolních Kounicích) do 562 m n. m (Babí lom v Lelekovicích.)

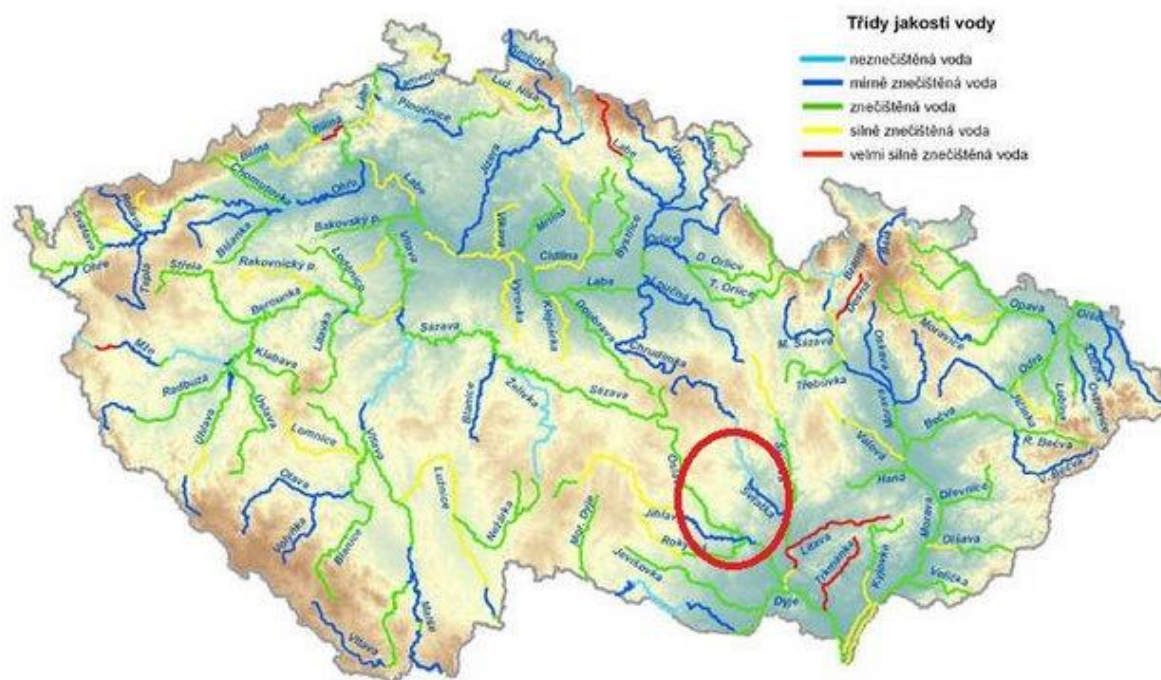
Území se nachází v povodí Moravy, dílčích povodí Jihlavy a Svratky. Významným hydrografickým uzlem je Ivančická kotlina, neboť se zde stékají tři z hlavních západomoravských řek – Jihlava, Oslava a Rokytná. **Čistota vod v tocích se pohybuje v rozmezí tříd jakosti od I - neznečištěné a II - mírně znečištěné (Svratka, Jihlava do Ivančic) po III - znečištěné (Oslava, Rokytná, Jihlava od Ivančic).**

Obrázek 23. Vodní toky na území JMK a MAS Brána Brněnska, z.s.

Zdroj: Vlastní návrh dle dat ArcData ČR (2012)

Obrázek 24. Kvalita vody ve velkých tocích

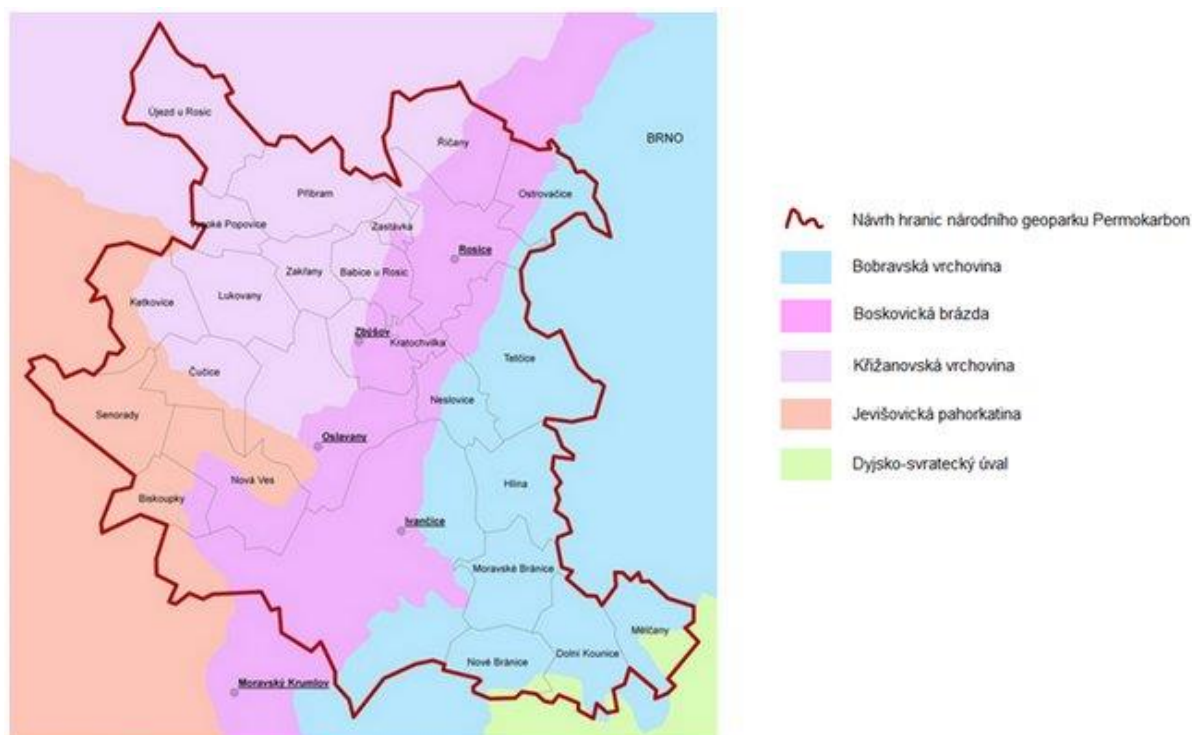

Zdroj: Ročenka ČHMÚ

Geologicky je území patřící do Českého masivu velmi zajímavé a pestré, řada významných geologických útvarů požívá zvláštní ochranu jako maloplošná chráněná území. Těžba a zpracování nerostných surovin (zejména uhlí v Rosicko – Oslavanské pánvi) zanechaly v území řadu mnohdy výjimečných technických památek, což spolu se zajímavou geologickou skladbou území vedlo úvahám doposud nerealizovaného záměru vyhlášení národního geoparku Permokarbon Boskovické brázdy. Národní geoparky v rámci daného území prosazují ochranu, prezentaci a propagaci přírodního a kulturního dědictví na základě principu udržitelného rozvoje; jsou prostředkem rozvoje cestovního ruchu zaměřeného na poznávání Země (geoturismus).

Obrázek 25. Návrh hranic národního geoparku Permokarbon Boskovické brázdy (zákres nad geomorfologickými celky)

Zdroj: Vyhodnocení potenciálu Mikroregionu Kahan pro zřízení národního geoparku, studie proveditelnosti Mikroregion Kahan d. s.

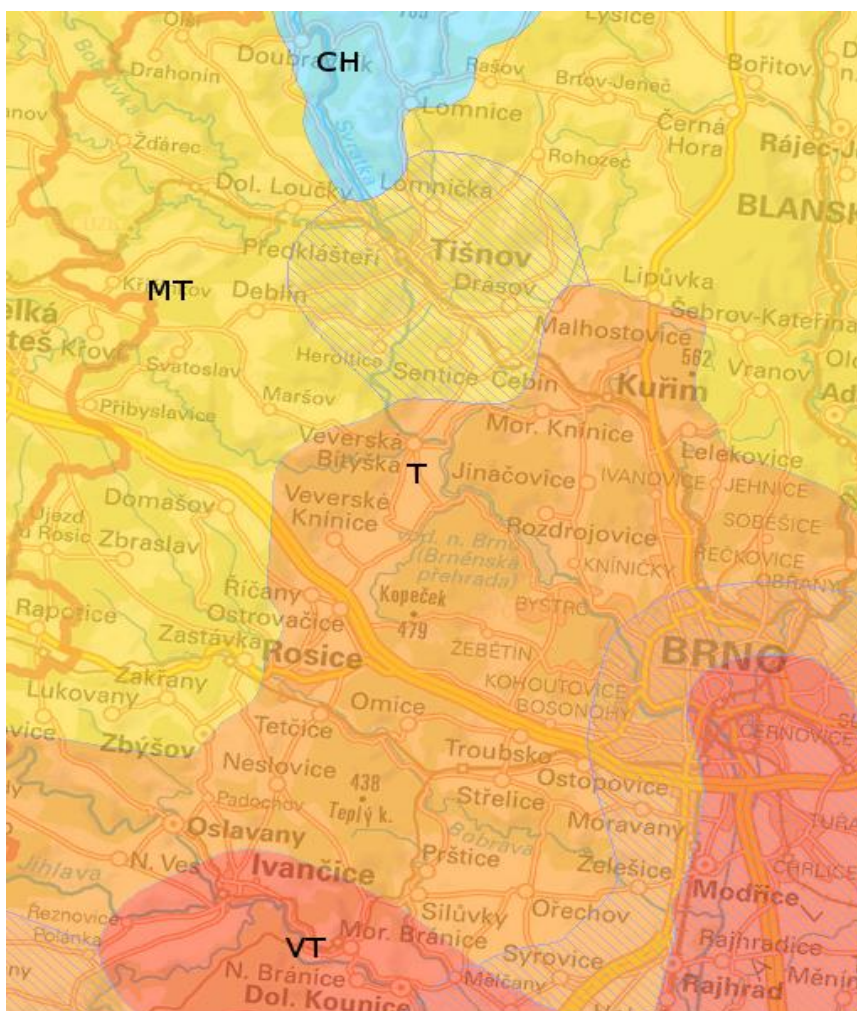

Z půdních typů převažují v území kambizemě modální, v Boskovické brázdě doplněné o hnědozemě modální, v nivách řek o fluvizemě modální. Celkem omezeně se v území vyskytují nej kvalitnější půdy - černozemě luvické (Drásov, Čebín, Moravské Knínice, Ostrovačice, Ivančice, Mělnice), velmi omezeně rendziny a pararendziny.). V obci Olší se vyskytují ve větším rozsahu i kambizemě kyselé.

Klimaticky jsou jednotlivé oblasti MAS Brána Brněnska, z.s. značně odlišné – teploty se zvyšují od severu k jihu. Nejchladnější je nejsevernější část území podél řeky Svratky – typ oblasti **CH** chladná (Doubravník, Borač), jižněji převládá typ oblasti **MT** – mírně teplá, střední část území MAS je zařazena do typu klimatické oblasti **T** - teplé a nejnižší část se řadí do oblasti **VT** – velmi teplé suché (Ivančice až Mělnice) Srážkově je omezená oblast kolem města Tišnova a Dolních Kounic – typ srážkové oblasti - 1. Rozložení klimatických oblastí ukazuje obrázek č. 25.

Na klimatických podmínkách území je závislá diverzifikace hospodářských činností v oblasti zemědělství. Obce v nejteplejší oblasti území - Dolní Kounice, Ivančice, Mělnice, Moravské Bránice, Nové Bránice spadají do vinařské oblasti Morava, podoblasti Znojenské. Podpora vinařství a vinohradnictví jako významné součásti evropského kulturního dědictví, hospodářského rozvoje a konkurenceschopnosti je jednou z významných priorit mikroregionu Ivančicko. V obcích v chladné klimatické oblasti jsou vhodné podmínky pro bramborářství, pěstování a pastevní chov dobytka.

Obrázek 26. Rozložení typů klimatických oblastí v území MAS Brána Brněnska, z.s.

Zdroj: <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map/>

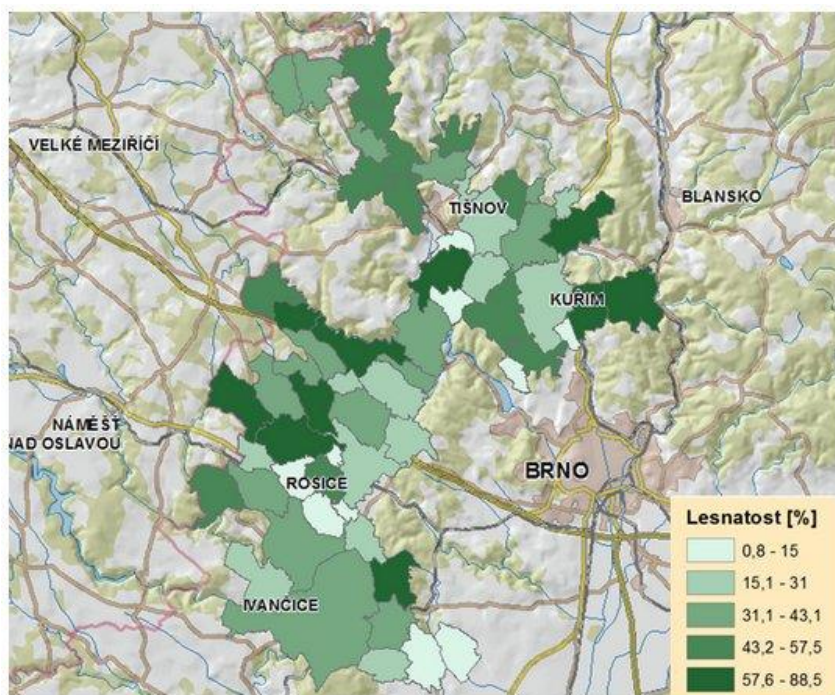
Pestré přírodní podmínky a příznivé klima vytváří dobré podmínky pro diverzifikaci zemědělství a lesního hospodářství, jsou příznivé pro bydlení i rekreaci. Kaňony řek a rozsáhlé lesní komplexy lákají k pěším i cyklistickým výletům, chataření, trampování a ekoturistice, viniční krajina na jihu území je vhodná pro vinařskou turistiku. Na severu území jsou vhodné podmínky pro rozvoj bramborářství, píceňářství a pastevního chovu dobytka.

3.9.3. VEGETACE, LESNATOST

Celková výměra území MAS Brána Brněnska, z.s. činí 50 694 ha. Lesy zaujímají 20 900 ha, což je 41 % rozlohy území MAS. **Celková lesnatost území je nad průměrem České republiky (31 %).** Nejvyšší lesnatost má obec Vranov - 88,5 % (mikroregion Ponávka) nejnižší obec Mělčany - 3% (mikroregion Ivančicko). Podrobně pro jednotlivé obce uvádí Příloha č. 11 *Struktura půdy*. S ohledem na vysokou lesnatost, je v území významná role lesního hospodářství – viz kapitola 2.10 Podnikání, výroba, zaměstnanost.

V lesích v teplejších oblastech dominuje dub, v chladnějších polohách převažují monokultury smrku a borovice. V jižní části MAS Brána Brněnska, z.s. se výrazněji uplatňuje i akát.

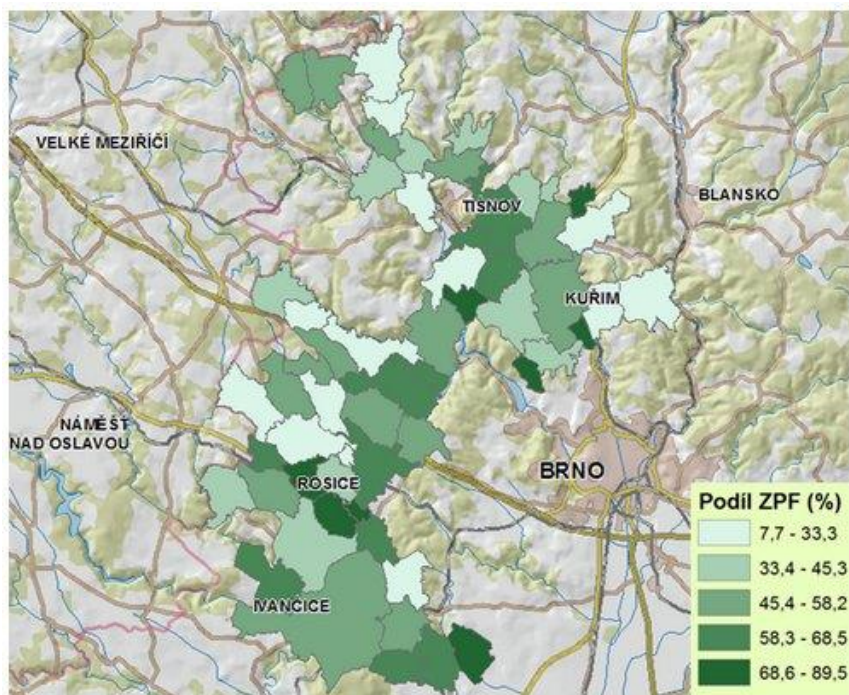
Obrázek 27. Lesnatost v obcích MAS Brána Brněnska, z.s.

Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ (2014)

Mimo les převažuje zemědělské využití půdy – v MAS Brána Brněnska, z.s. je celkem 24 203 ha zemědělské půdy, což je 47,7 % celkové výměry území. Významným fenoménem území jsou zachovalé extenzivní sady v členitých terénech a vinice v jihovýchodní části území. Louky a pastviny tvoří cca 10% zemědělské půdy v severní chladné části území. **Zemědělská krajina je výrazně zorněná, převážně upravená do velkých celků orné půdy ohrožených vodní a místy i větrnou erozí a často i obtížně průchodná následkem likvidace řady původních polních cest.** Základním koncepčním opatřením zlepšení stavu zemědělské krajiny jsou komplexní pozemkové úpravy, respektive realizace navrženého „Plánu společných opatření“.

Obrázek 28. Podíl zemědělského půdního fondu na území obcí MAS Brána Brněnska, z.s

Zdroj: Vlastní návrh dle dat ČSÚ (2014)

3.9.4. KOEFICIENT EKOLOGICKÉ STABILITY A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY (ÚSES)

Koeficient ekologické stability (KES) udává poměr ekologicky stabilních druhů pozemků (vinice + zahrady + ovocné sady + trvalé travní porosty + lesní půda + vodní plochy) a nestabilních (orná půda + zastavěné plochy + ostatní plochy). Hodnota KES udává míru narušení hodnoceného území:

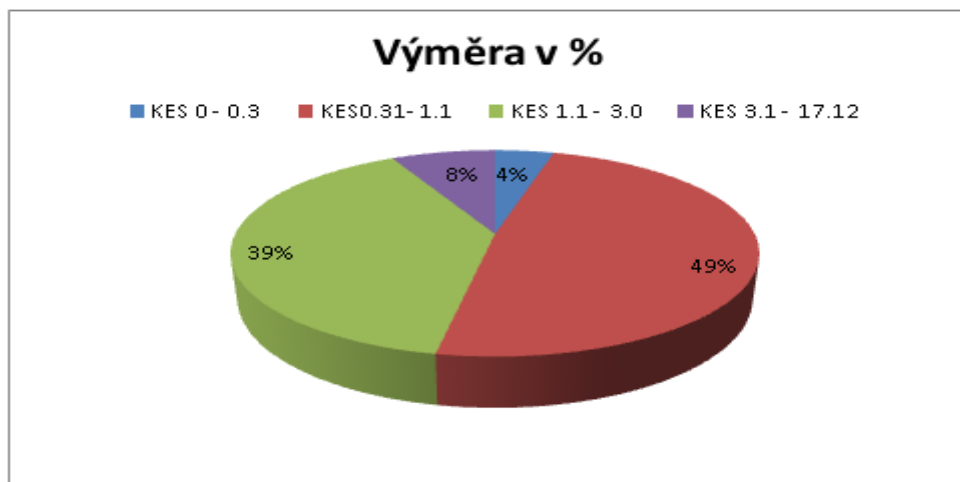
0 – 0.3 - území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur, v 6 obcích.

0.31 – 1.1 - území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou, ve 27 obcích

1.11 – 3.0 - celku vyvážená krajina – ve 24 obcích

3.1 a více - přírodní a přírodě blízká krajina – ve 4 obcích

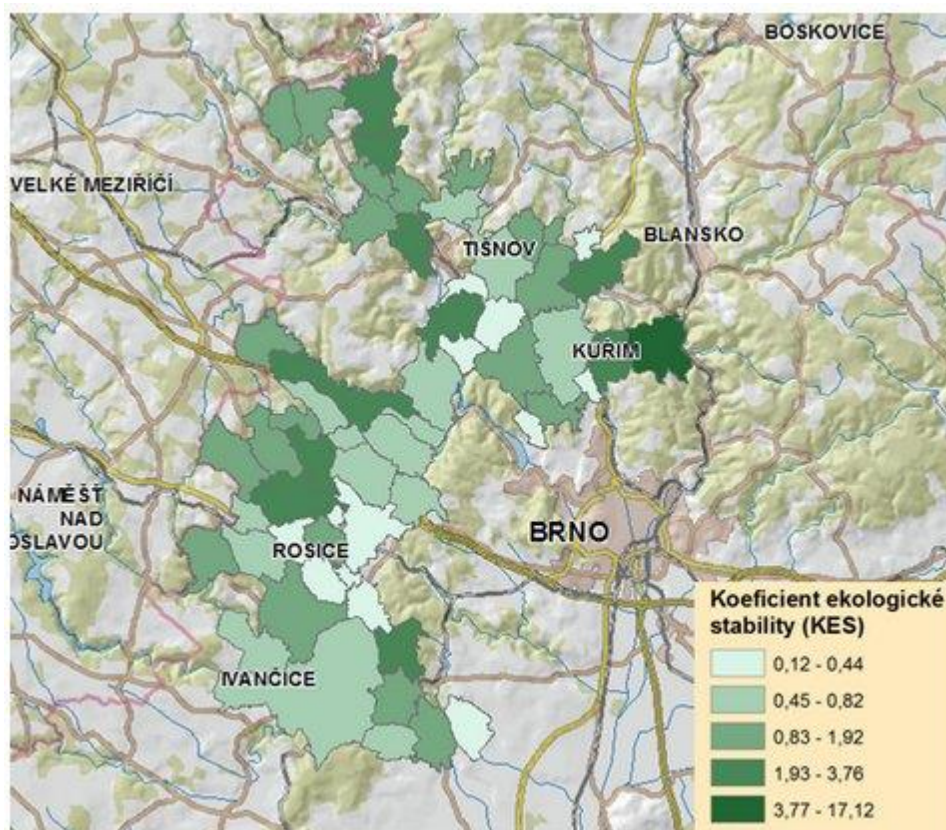
Graf 8. výměry jednotlivých stupňů narušení krajiny MAS

Zdroj: Regionální informační servis 2014

Na území MAS Brána Brněnska, z.s. převažují obce s KES 0,31 až 1,1 - území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou. V oblastech s nízkým KES je třeba se prvořadě věnovat obnově krajinných struktur a prvků ekologické stability, zejména ÚSES (biokoridory, biocentra) obsažený v územních plánech obcí a vymezený komplexními pozemkovými úpravami, dále zakládat stromořadí, břehové porosty, remízy, mokřady, vodní plochy). Podrobně pro jednotlivé obce uvádí koeficient ekologické stability *Příloha č.11*.

Obrázek 29. Koeficient ekologické stability jednotlivých obcí MAS Brána Brněnska, z.s.

Zdroj: Vlastní návrh dle dat z www.risy.cz

3.9.5. OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

V území se nachází velké množství ekologicky významných segmentů krajiny s vzácnými a ohroženými druhy rostlin a živočichů. Doposud byla vyhlášena v 19 obcích chráněná území v kategorii přírodní rezervace a přírodní památka, z nichž nejrozsáhlejší je Přírodní rezervace Údolí Oslavy a Chvojnice zasahující do k. ú. Čučice a Ketkovice (celková výměra 2 310 ha). Ve 20 obcích jsou ekologicky cenná území zařazena do soustavy NATURA 2000 - evropsky významné lokality (EVL).

Pro mimořádné estetické i přírodovědné kvality byly na území MAS Brána Brněnska, z.s. vyhlášeny následující přírodní parky:

- Přírodní park Svratecká hornatina,
- Přírodní park Údolí Bílého potoka,
- Přírodní park Podkomorské lesy,
- Přírodní park Bobrava,
- Přírodní park Oslava,
- Přírodní park Střední Pojhlaví.

Sto padesát pět významných stromů je vyhlášeno jako památný strom, případně se jejich vyhlášení připravuje. řada dalších přírodovědně cenných území byla identifikována a registrována jako významné krajinné prvky. Podrobně pro jednotlivé obce uvádí chráněná území *Příloha č. 10 Ochrany přírody*.

V území MAS Brána Brněnska, z.s. se nachází řada studánek a pramenů, řada z nich byla v minulosti upravována a dostala se do povědomí obyvatel jako lokální pamětihodnost. Z pohledu turistiky jsou studánky s upraveným okolím, přírodní rezervace a zejména přírodní parky významným lákadlem návštěvníků i příjemným prostředím pro místní obyvatele.

S ohledem na často malou propagaci je obecné povědomí o přírodně významných lokalitách poměrně malé, jak v regionu, tak často i v rámci obcí, kde se nacházejí.

Na území MAS Brána Brněnska, z.s. převažuje krajina intenzivně využívaná zemědělskou velkovýrobou, převážně upravená do velkých celků orné půdy ohrožených vodní a místy i větrnou erozí. Často je obtížně průchodná následkem likvidace řady původních polních cest. Obnova krajinných struktur, navržená v územních plánech obcí a vymezená komplexními pozemkovými úpravami, je nezbytným předpokladem vytváření zdravého životního prostředí.

Na části území se nachází řada maloplošných chráněných území a přírodních parků. Vybudování návštěvnické infrastruktury a potřebná míra propagace těchto cenných území je významná jak pro podporu kompaktnosti komunity, tak pro podporu rozvoje cestovního ruchu.

3.9.6. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Ve všech obcích MAS Brána Brněnska, z.s. probíhá separovaný sběr komunálního odpadu, 20 obcí má sběrné dvory, případně technicky zabezpečená sběrná místa. Ve všech obcích se třídí sklo, plasty, papír, kovy, elektroodpad, velkoobjemový odpad, zvláště nebezpečný odpad, PET lahve, někde i tetrapaky. Biologicky rozložitelný odpad (BRO), pokud se sbírá, se odváží většinou opět mimo území MAS do kompostárny VIA ALTA a.s. v Blansku, CMC Náměšť a.s. Vácenice nebo Centrální kompostárny Brno a.s.. Černovice, případně se kompostuje v malých kompostárnách v Nové Vsi, Zbraslavi, Jinačovicích, Veverských Knínících a Doubravníku.

Snižování vzniku BRO je podporováno pronájmem domácích kompostérů, které se uplatnilo ve všech obcích mikroregionu Porta a v obci Chudčice.. Stavební suť se sbírá a recykluje ve stavebních sběrných dvorech v Čebíně, Veverské Bítýšce a Zastávce.

V území není kromě kompostáren žádné zařízení na koncové zpracování odpadu - řízená skládka nebo spalovna.

Směsný komunální odpad se odváží mimo území MAS Brána Brněnska, z.s. k energetickému využití do spalovny Brno. Skládkovány jsou pouze SKO svážené ze 4 obcí svozovou společností Technické služby Velká Bíteš, spol. s r.o., a z Veverské Bítýšky a to na skládce v Osové Bítýšce v Kraji Vysočina, část separovaného odpadu se ukládá na řízené skládce v Bratčicích, Žabčicích, Osové Bítýšce a Bukově.

Na území MAS Brána Brněnska, z.s. provádí sběr komunálního odpadu a separovaného komunálního odpadu řada firem:

- **AVE.CZ** odpadové hospodářství s.r.o. Vídeňská 264/120b 61900 Brno, Přízřenice, zajišťuje svoz komunálního odpadu, dotřídění separovaných složek odpadu a recyklaci
- **A.S.A Česká republika**, Líšeňská 35, 636 00 Brno, zajišťuje svoz komunálního odpadu, provozuje Centrum využití odpadů, zajišťuje dotřídění a následné zpracování druhotných surovin (papír, plasty, sklo, kovy a barevné kovy). Provozuje systém svozu bioodpadů prostřednictvím BIO nádob
- **CTS Kuřim**, s.r.o. Svatopluka Čecha 600664 34 Kuřim - provádí svoz KO včetně separovaného, bioodpadu, je provozovatelem sběrných dvorů v Kuřimi
- **KTS EKOLOGIE s.r.o.** Hutní osada 14, 664 84 Zastávka, zajišťuje svoz komunálního odpadu, dotřídění separovaných složek odpadu a recyklaci
- **SAKO Brno a.s.** Jedovnická 4247/2, 62800 Brno – Židenice, zajišťuje svoz komunálního odpadu, provozuje dotříděvací linku a spalovnu TKO,
- **SITA CZ a.s.**, Holzova 2645/12 Brno-Líšeň, zajišťuje svoz komunálního odpadu a bioodpadu, provozuje linku na

dotřídění a využívání odpadů především kovy, papír, sklo, plasty, elektroodpad, je jediným akcionářem Centrální kompostárny Brno a.s. Vinohradská, Brno – Černovice,

- **Technické služby Velká Bíteš**, spol. s r.o. Karlov 77, Velká Bíteš, zajišťuje svoz komunálního odpadu, dotřídění separovaných složek odpadu a recyklaci
- **Van Ganselwinkel**, a.s., U Vlečky 592, 664 42 Modřice zajišťuje svoz komunálního odpadu,- provádí recyklaci skla, papíru, plasty

Podrobně pro jednotlivé obce uvádí nakládání s odpady Příloha č. 12 Životní prostředí. Zařízení pro nakládání s odpady popisuje kapitola 2.2.2. Stavby a zařízení pro nakládání s odpady.

V oblasti zařízení pro nakládání s odpady je v území řada rezerv. Jde zejména o budování sběrných dvorů, podporu kompostáren, recyklačních linek na stavební odpad a jeho následné využití v místě, systematická propagace a motivace občanů k důslednému třídění odpadů.

3.9.7. OCHRANA OVZDUŠÍ

V zastavěných územích jednotlivých měst a obcí na území MAS Brána Brněnska, z.s. je pro kvalitu ovzduší rozhodující způsob vytápění v lokálních topeništích a doprava. Města a většina obcí (celkem 55) jsou plynofikovány, k vytápění jsou však využívána i jiná media (elektřina, dřevo, uhlí).

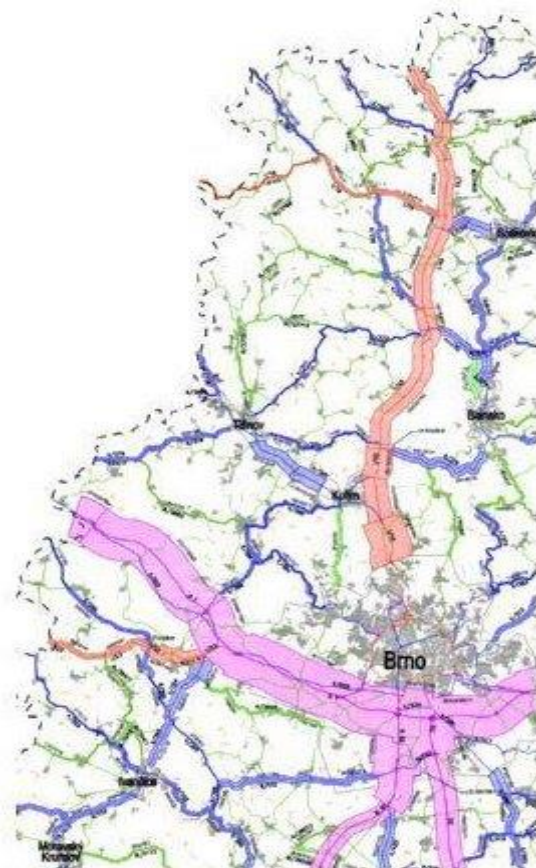
Za účelem snižování emisí je třeba věnovat pozornost:

- zateplování budov,
- inovací spalovacích kotlů,
- využití nízkoemisních zdrojů tepla včetně tepelných čerpadel a slunečních kolektorů na ohřev užitkové vody.

Prašnost a emise z dopravy se nejvíce projevuje podél hlavních silničních tahů. Problematické se stávají zejména tam, kde dopravně zatížené komunikace procházejí zastavěným územím měst a obcí.

Kvalitu ovzduší na území MAS Brána Brněnska, z.s. ovlivňují zejména emise z lokálních topenišť, z dopravy, z výrobních podniků včetně průmyslových areálů města Brna a také stav vegetačního krytu. Celkově však území náleží k méně znečištěným lokalitám. Nejvyšší kvalitu ovzduší mají výrazně zalesněná území.

Obrázek 30. Dopravní zátěž území MAS Brána Brněnska, z.s

Zdroj: Jihomoravský krajský úřad (<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=6927&TypeID=2>)

3.9.8. HLUK

Hlukem z dopravy jsou zatíženy obce zejména při silnicích první a druhé třídy. Jedná se v první řadě o úseky silnic I/ 43 obce Lipůvka a Lažany, částečně Kuřim Podlesí, I/23 Rosice, Zastávka, Vysoké Popovice, II/385 v úseku Kuřim, Čebín, Hradčany, Předklášteří, II/394 Rosice, Tetčice, Neslovice Ivančice, hluk z dálnice D1 zasahuje obec Veverské Knínice. Některé obce a města jsou výrazně zatíženy hlukem z nákladní dopravy přepravující zejména kamenivo a odpad.

V Oslavanech a Kuřimi přistupuje i **hluk z průmyslové výroby**, některé obce postihuje **hluk z železničního koridoru** 240 Brno – Havlíčkův Brod.

3.9.9. OCHRANA VOD

Čistota pitné vody

Většina obcí MAS Brána Brněnska, z.s. je členem svazků vodovodů a kanalizací, založených za účelem zásobování členských obcí vodou a odvádění a čištění odpadních vod. Jednotlivé svazky jsou členy Svazu vodovodů a kanalizací města a obcí s.r.o., který se podílí na přípravě a realizaci investičních akcí obnovy a rozvoje vodohospodářské struktury a je akcionářem Vodárenské a.s., která vodárenskou soustavu provozuje.

K nejvýznamnějším vodovodním soustavám na území MAS Brána Brněnska, z.s., kterou provozuje Vodárenská a.s., patří skupinový vodovod Tišnov, skupinový vodovod Ivančice - Rosice, skupinový vodovod Zbraslav - Stanoviště, skupinový

vodovod Jinačovice, skupinový vodovod Drásov, skupinový vodovod Říčany - Ostrovačice, skupinový vodovod Kuřim – Lelekovice –Česká (vodárenská soustava Březová – Vířský oblastní vodovod), skupinový vodovod Žďársko - oblast Víř. Některé obce mají vlastní obecní vodovody (Olší, Dolní Loučky - místní část Zahrada).

Dodávaná voda ve vodárenských soustavách a místních vodovodech odpovídá ve všech ukazatelích požadavkům na pitnou vodu, kvalitu vody je možno ověřit na webových stránkách Vodárenské a.s.

V některých oblastech s kolísavou kvalitou vody (zejména vodárenský svazek Bítešsko) je nutné výhledově provést napojení na vodárenskou soustavu Březová – OV Víř. Jedná se o obce Hvozdec, Veverská Bítýška, Chudčice, Jinačovice a Rozdrojovice, Mikroregion Domašovsko. Do doby napojení budou obce hledat vlastní zdroje (vrty).

Čistota podzemních vod

Největší problém kvality podzemních i povrchových vod je absence splaškové kanalizace v některých obcích a v místních částech některých měst, či nekvalitní a zastaralá kanalizační síť (Kuřim), železité důlní vody v Oslavanech, staré zátěže a nezabezpečené staré skládky (Moravské Bránice, Oslavany, Ivančice Němčice, Neslovice, Zbýšov, Rosice, Ostrovačice, Veverská Bítýška, Drásov, Předklášteří).

Na území MAS Brána Brněnska, z.s. je 26 katastrálních území zařazeno do tak zvaných zranitelných oblastí. Zranitelné oblasti jsou oblasti, kde se vyskytují povrchové a podzemní vody znečištěné dusičnany ze zemědělských zdrojů. V nich je povinné plnění tzv. Nitrátové směrnice., která upravuje zemědělské hospodaření svým akčním programem. Seznam těchto katastrálních území uvádí Nařízení vlády č. 262/2012.

Chráněné oblasti akumulace spodních vod: Na území MAS Brána Brněnska, z.s. není vyhlášena žádná velkoplošná chráněná oblast akumulace spodních vod (CHOPAV).

Čištění vody

Zatímco zásobování vodou je na území MAS vyhovující, problémem je doposud nedokončené odkanalizování splaškových vod a jejich čištění. Zde zbývá tuto infrastrukturu ještě výrazně dobudovat. Obce stojí často před rozhodnutím, zda realizovat vlastní ČOV, nebo se napojit na ČOV společnou s jinými obcemi, případně - u velmi malých obcí - volit alternativní způsoby čištění odpadních vod, na příklad kořenové čistírny.

Stav splaškové kanalizace napojené na ČOV uvádí *Příloha č. 6a Technická infrastruktura*.

Kvalita pitné vody dodávané ve vodárenských soustavách odpovídá až na výjimku VS Bítešsko ve všech ukazatelích požadavkům na pitnou vodu. Čistota podzemních i povrchových vod je ohrožována v důsledku absence splaškové kanalizace v některých obcích a zastaralé kanalizační sítě, důlních vod a starých ekologických zátěží. Obce ohrožené nedostatkem pitné vody musí hledat další zdroje/vrty pro zásobení obyvatel pitnou vodu. Celkem 26 katastrálních území je zařazeno do tak zvaných zranitelných oblastí, kde se vyskytují povrchové a podzemní vody znečištěné dusičnany ze zemědělských zdrojů. U řady obcí je třeba vybudovat splaškovou kanalizaci a její napojení na čistírny odpadních vod (ČOV).

3.9.10. OCHRANA PŮDY

Velká část zemědělsky obhospodařovaných pozemků na území MAS Brána Brněnska, z.s. je ohrožena vodní erozí. Míra aktuálního působení eroze závisí na řadě faktorů, zejména na délce a sklonu svahu, charakteru půdy, způsobu obhospodařování, druhu pěstované plodiny. Některé kriticky ohrožené pozemky, například v obcích Vranov, Doubravník, Předklášteří, Borač, Olší, Drahonín, Zbraslav a další, jsou trvale zatravněny.

Obecně lze konstatovat, že zemědělsky hospodařícím subjektům vyhovují velké pozemky orné půdy, a proto věnují erozi půdy bohužel malou pozornost a výrazně nepodporují protierozní opatření, s výjimkou případů, kdy erodovaná půda přímo ohrožuje zastavěné území obce. Dá se říci, že na území každé obce se nachází část pozemků ohrožených vodní erozí. Vyhodnocení míry eroze půdy a návrh protierozní ochrany je povinnou součástí komplexních pozemkových úprav (KPÚ). Jejich realizace je jedním z významných nástrojů péče o krajinu.

3.9.11. ZADRŽOVÁNÍ VODY V KRAJINĚ

Lokální povodně, doprovázející místní příválové deště, způsobují škody na majetku obcí a jejich obyvatele v řádech milionu korun. Řešení tohoto závažného stále častějšího problému spočívá v realizaci opatření sloužících k zadržení vody především v nezastavěném území - zemědělské krajině⁸.

Zadržování vody v krajině však je důležité i **v oblastech ohrožených suchem**. Na základě vyhodnocení indikátorů sucha bylo na území MAS Brána Brněnska z.s. ohodnoceno 10 katastrálních území, kde je ohrožení suchem mimořádné a 44, katastrálních území, ve kterých je ohrožení suchem vysoké. Jedná se celkem o výměru 391 km². Výčet těchto katastrů uvádí příloha č. 37.

Řada obcí chápe tuto potřebu a snaží se zahájit proces Komplexních pozemkových úprav, případně navrhnout vodní nádrže a poldry v rámci územně plánovací dokumentace. Zájem řady obcí je vlastní realizace a obnova vodních nádrží. Ve svých nejbližších plánech je uvádějí obce Železné, Újezd u Rosic, Hvozdec, Vysoké Popovice. Realizace těchto opatření však naráží jak na nedostatek financí na projektovou přípravu, tak na realizaci akce samotné. Některé obce doposud úspěšně využívaly dotace ze Státního fondu životního prostředí (SFŽP), některým obcím se plánované projekty nepodařilo realizovat.

Velká část zemědělsky obhospodařovaných pozemků na území MAS je ohrožena vodní erozí. Významná je i hrozba povodní, kterou se rada obcí snaží řešit. Zadržování vody v krajině za potřebné považují obce i v oblastech ohrožených suchem.

3.9.12. ZELEŇ V KRAJINĚ A OBCÍCH

Potřebu obnovy zeleně v krajině a zastavěném území obcí pocítují všichni obyvatelé MAS Brána Brněnska, z.s. Řada obcí a měst úspěšně vysazuje, případně obnovuje zeleň v zastavěném území, zejména na veřejných prostranstvích. Problémem zůstávají soubory panelových domů, kde prostor mezi domy neplní funkci veřejné zeleně ani společensky využívaného veřejného prostoru. Revitalizace zeleně v obytném územím postupuje velmi pomalu.

Některé obce úspěšně využívají dotace ze SFŽP, zejména tam, kde proběhly komplexní pozemkové úpravy a obec má k dispozici vlastní pozemky.

Informace o stavu komplexních pozemkových úprav na území MAS Brána Brněnska, z.s. uvádí příloha č. 40 Pozemkové úpravy

Výsadby zeleně ve volné krajině se často potýkají s problémem nedořešeného vlastnictví pozemků a nedostatkem financí. Zásadním způsobem řešení jsou komplexní pozemkové úpravy.

⁸ Vodu v krajině lze zadržovat soustavou opatření na zemědělské půdě - v první řadě agrotechnickými opatřeními, dále budováním zasakovacích pásů, záchytných mezí, zatravněných průlehů, revitalizací napřímených toků, vhodně uspořádanou cestní sítí, budováním suchých poldrů, vodních nádrží a mokřadů. Všechna tato opatření lze řešit realizací opatření komplexních pozemkových úprav (KPÚ).

3.9.13. PODDOLOVANÁ ÚZEMÍ A SESUVY

Poddolovaná území mění režim podzemních vod (důlní vody) a znemožňují výstavbu objektů, případně komplikují vedení inženýrských sítí. Nejvýrazněji je tímto problémem ohroženo celé území těžby v Rosicko - Oslavanské pánvi, kde poddolovaná území výrazně omezují novou zástavbu.

Sesuvy v Budkovicích omezují využití této části údolí Rokytne. Skalní sesuvy ohrožují část zástavby v Dolních Kounicích a Mělčanech.

3.10. VYHODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU ÚZEMÍ

3.10.1. SAMOSPRÁVA

Na území MAS Brána Brněnska, z.s. existuje 61 samosprávných celků, z čehož je 6 měst (Dolní Kounice, Ivančice, Kuřim, Oslavany, Rosice a Zbýšov), 4 městyse (Doubravník, Drásov, Říčany, Veverská Bítýška) a 51 obcí. Většina obcí se v minulosti spojila do dobrovolných svazků obcí – mikroregionů, aby mohla účelněji a koordinovaněji realizovat svá rozvojová opatření a záměry.

Ze závěrů ze setkání s občany u kulatých stolů jednotlivých obcí i některých měst se ukázaly nedostatky v komunikaci samosprávy s občany, zejména v oblasti informovanosti o koncepcích a záměrech rozvoje obce (města), nedostatečné prezentace strategických cílů obcí a informovanosti o technické a ekonomické náročnosti jednotlivých akcí. Zde jsou značné rezervy pro rozvoj informačních a komunikačních technologií, chodu úřadů, transparentnosti v rozhodování samospráv a pro rozvoj účasti občanů v oblasti komunitního plánování. Problémem je administrativa malých obcí s neuvolněnými starosty a zastupiteli, kterých je v území 22, většinou do 500 obyvatel. Podrobně stavy pracovníků obecních úřadů uvádí příloha č. 39 Počty pracovníků na obcích.

3.10.2. MAJETEK OBCÍ, FINANČNÍ ZDROJE

Obce a zejména města vlastní poměrně rozsáhlý majetek – pozemky, stavby. Značnou část majetku využívají pro potřebu obyvatel a fungování společnosti (obecní byty, školská a kulturní zařízení, parky a veřejná zeleň, hřbitovy, technická vybavenost, památky, komunikace a veřejná prostranství), další část majetku pronajímají, případně na něm hospodaří (lesy).

Příjmy obcí jsou tvořeny příjmy daňovými (daně přímé a daně sdílené ze státního rozpočtu) a příjmy nedaňovými, což jsou správní poplatky, obecní poplatky, příjmy z pronájmu nemovitostí, dotace, sponzorské dary, příjmy z vlastní činnosti. Přehled dotací čerpaných obcemi uvádí Příloha č. 32 Dotace čerpané obcemi za posledních 5 let.

Tabulka 15. Přehled hospodaření obcí na území MAS za posledních 5 let

Rok	Příjmy	Výdaje	Cizí zdroje
2 010	1 337 750,00	1 370 774,00	710 135,00
2 011	1 332 929,00	1 273 540,00	719 955,00
2 012	1 200 723,00	1 185 440,00	813 714,00
2 013	1 300 856,00	1 270 495,00	1 040 207,00
2 014	1 359 833,00	1 298 846,00	1 032 729,00

Zdroj: Informační portál ministerstva financí, <http://monitor.statnipokladna.cz/>

Daňové příjmy obcí jsou běžnými, nenávratnými a opakujícími se příjmy, které tvoří podstatnou část příjmů veřejných rozpočtů. V posledních 10 ti letech došlo ke zvýšení daňové výtěžnosti ve většině obcí. Daňové příjmy obcí byly upraveny novelou zákona 243/ 2000 Sb. o rozpočtovém určení daní s účinností od 1. 1. 2013. **Předmětem novelizace je přerozdělení objemu sdílených daní, kterou se daňová výtěžnost obcí zvýší.**

Finanční situaci obcí uvádí Příloha č. 23a a 23b Finanční situace obcí a Příloha č. 24 Finance obcí na obyvatele.

Obce vlastní převážně majetek sloužící jejich obyvatelům. Vynaložené náklady na jeho udržení a případné zvelebení převyšují příjmy z majetku plynoucí. Pro zvelebení svého majetku proto obce musí využívat kromě dalších příjmů (daně a poplatky) i nejrůznějších dotačních fondů, podpor, sponzorských darů, případně veřejných sbírek.

3.10.3. ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE

Do konce roku 2020 mají obce povinnost vydat nový územní plán (povinnost ukládá novela stavebního zákona). Týká se řady obcí na území MAS Brána Brněnska, z.s. Podrobně stav územních plánů uvádí *Příloha č. 28 Územně plánovací dokumentace*.

Dle stávajících platných územních plánů a jejich změn, případně dle územně analytických podkladů správních území jednotlivých ORP, na kterých se nachází území MAS Brána Brněnska, z.s (Blansko, Ivančice, Kuřim, Rosice, Šlapanice, Tišnov) má většina obcí a měst dostatečné rozvojové plochy pro bydlení, případně smíšené bydlení, občanskou vybavenost, podnikání a průmysl. Některé průmyslové plochy byly v územních plánech určeny pro fotovoltaické elektrárny, jejichž boom již odezněl. Podrobně plochy pro rozvoj obcí uvádí *Příloha č. 9 Rozvojová území*.

3.10.4. ROZVOJOVÁ ÚZEMÍ, BROWNFIELDS

V řadě obcí se nachází brownfields – opuštěné či extenzivně využívané bývalé podnikatelské plochy, zemědělské farmy a bývalé vojenské areály⁹. Opuštěné, případně extenzivně využívané zemědělské farmy jsou problémem téměř každého města a obce, a to zejména z důvodu hygienické závadnosti v území a tím ohrožující bezpečnost. Ještě větším problémem jsou průmyslové brownfields a opuštěné vojenské areály, často s ekologickými zátěžemi a vlastníky bez zájmu o jejich revitalizaci (Oslavany, Dolní Kounice, Zastávka, Ivančice, Ketkovice, Neslovice, Rosice, Předklášteří, Čebín).

Řada obcí má kromě vyslovených brownfields i další plochy, extenzivně využívané, na kterých plánuje rozvoj občanské vybavenosti – většinou sportu a rekreace. Většina těchto ploch je v územních plánech určena pro tuto funkci.

Řada obcí má nevyužitá, zdevastovaná území, která je možno využít pro podnikání, nebo rozvoj občanské vybavenosti. Problémem je nezájem vlastníků o vyřešení vlastnických vztahů a finančně i organizačně náročná revitalizace území.

⁹ Národní databáze brownfieldů, viz *Příloha č. 29 Databáze brownfieldů*, kterou připravovala agentura CzechInvest ve spolupráci s jednotlivými krajskými úřady, pomáhá pro takové lokality najít optimální využití. Podporuje investice v oblasti podnikání, bydlení, zábavních aktivit a podobně. V národní databázi však nejsou uvedeny všechny lokality, které lze za brownfields považovat a které obce trápí.

3.10.5. HLAVNÍ OBLASTI ROZVOJE

Na základě konzultací se zástupci obcí, vyhodnocování dříve rozeslaných dotazníků a kulatých stolů si stanovily jednotlivé obce hlavní oblasti rozvoje. V jejich výsledcích výrazně převažuje rozvoj bydlení, občanské vybavenosti a veřejných služeb, ochrany životního prostředí, turistiky a cestovního ruchu, případně další – viz **Příloha č. 30 Hlavní oblasti rozvoje**.

Investiční i neinvestiční záměry obcí na území MAS Brána Brněnska, z. s. na nejbližší období byly zjišťovány prostřednictvím dotazníků a osobním jednáním se zastupiteli. Přehled nejvíce frekventovaných akcí uvádí následující tabulka. Avšak údaje tabulky nevypovídají o objemu prací a potřebných finančních prostředcích, jelikož v řadě akcí chybí projektová dokumentace a tudíž seriózní odhad nákladů. Proto je také **nutnost vyhotovení předprojektové či projektové dokumentace** v záměrech obcí silně podhodnocena.

Tabulka 16. Nejfrekventovanější záměry obcí

Název akce	Počet plánovaných akcí
Úprava komunikací, chodníky a parkoviště	67
Technické sítě (voda, kanalizace, osvětlení, rozhlas)	40
Výstavba a rekonstrukce budov ve vlastnictví obcí	40
Sportoviště, dětská hřiště - rekonstrukce, dostavba	27
Veřejná prostranství a hřbitovy	24
Školy - opravy, rekonstrukce, dostavba	19
Obecní úřady – rekonstrukce	15
Cyklostezky a jiné účelové komunikace	15
Zeleň v krajině, studánky, relax	11
Propagace, osvěta	11
Čistota obce, sanace skládek, sběrný dvůr	8
Revitalizace toků a nádrží	6
Dům s pečovatelskou službou	6
Památky- oprava a využití	5
Projektová dokumentace	4
Vodní nádrže -výstavba a rekonstrukce	3
Podpora kultury	2
Jiné akce	12
MAS celkem	281

Zdroj: Dotazníky obcím

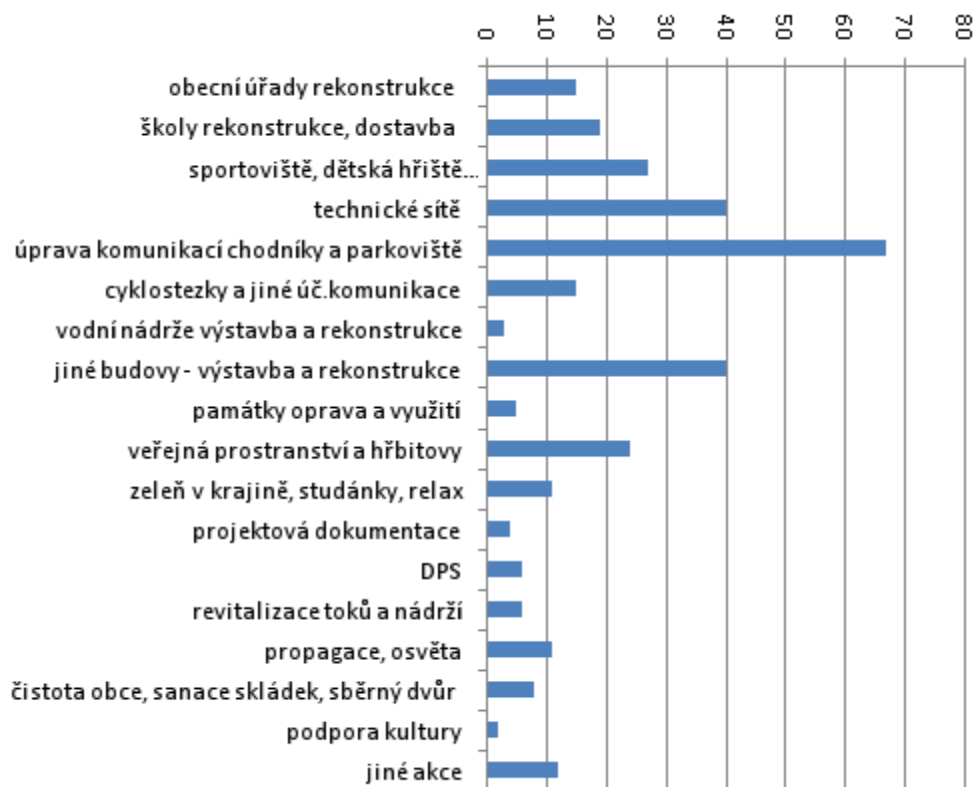
3.10.6. BARIÉRY ROZVOJE

Za nejpodstatnější bariéry rozvoje území aktéři komunitního plánování MAS Brána Brněnska, z.s. považují:

1. Mikroregion Čebínka – **nedostatek finančních prostředků obcí**, technická infrastruktura, veřejné služby, špatná dopravní obslužnost,
2. obec Jinačovice: nezájem obyvatel o dění v obci, **nedostatek finančních prostředků obcí**, veřejné služby, technická infrastruktura,
3. Mikroregion Porta: technická infrastruktura, nedostatek pracovních míst, **nedostatek finančních prostředků obcí**, nezájem obyvatel o dění v obci,
4. Obec Lipůvka: **nedostatek finančních prostředků obcí**, nezájem obyvatel o dění v obci, komplexní pozemkové úpravy, špatná dopravní obslužnost,
5. Ponávka-svazek obcí Česká, Lelekovice, Vranov: **nedostatek finančních prostředků obcí**, technická infrastruktura, nedostatek pracovních míst, veřejné služby,
6. obce Drahonín, Doubravník, Olší: **nedostatek finančních prostředků obcí**, nedostatek pracovních míst, technická infrastruktura, veřejné služby,
7. Mikroregion Domašovsko: **nedostatek finančních prostředků obcí**, nedostatek pracovních míst, služby, chybějící pozemky pro výstavbu,
8. Město Kuřim: **nedostatek finančních prostředků obcí**, technická infrastruktura, nedostatek pracovních míst,
9. Obec Moravské Knínice: **nedostatek finančních prostředků obcí**, veřejné služby, nedostatek pracovních míst, nezájem obyvatel o dění v obci,
10. Obec Přibyslavice: pozemky k výstavbě, **nedostatek finančních prostředků obcí**, veřejné služby, nezájem obyvatel o dění v obci,
11. Svazek obcí Panství hradu Veveří: špatná dopravní obslužnost, chybějící pozemky pro výstavbu, neaktuální Územně plánovací dokumentace (dále ÚPD), nedostatek pracovních míst, nízký počet obyvatel,
12. Mikroregion Kahan: **nedostatek finančních prostředků obcí**, technická infrastruktura, chybějící pozemky pro výstavbu, nedostatek pracovních míst,
13. Mikroregion Ivančicko – **nedostatek finančních prostředků obcí**, špatná dopravní obslužnost, technická infrastruktura, špatný stav komunikací.

V hodnocení celé MAS Brána Brněnska, z.s. se nejčastěji na prvním místě objevuje nedostatek financí (9x ze 13 případů). Na dalších místech se vyskytuje technická infrastruktura a nedostatek pracovních míst (oba 8x), nevyhovující veřejné služby (6x), špatná dopravní obslužnost (4x), nezájem obyvatel o dění v obci (5) a nedostatek pozemků pro výstavbu (3x). *Podrobně příloha č. 1 Bariéry rozvoje.*

Graf 9. Bariéry rozvoje

Zdroj: Dotazníky obcím a vlastní šetření

3.10.7. ROZVOJOVÝ POTENCIÁL

Rozvojový potenciál území je využití všech podmínek a faktorů, vnitřních i vnějších, které tvoří základ pro možný rozvoj regionu.

Z hlediska polohy, dopravní přístupnosti a životního prostředí lze hodnotit rozvojový potenciál území jako velmi dobrý. Převážná část území se nachází v brněnské rozvojové oblasti celorepublikového významu, na regionálních rozvojových osách. Územím prochází dálnice D1, hlavní dopravní tah Brno – Hradec Králové a železniční koridor celostátního významu. Silniční síť je hustá. Krajina je sice ze značné míry narušena intenzivní zemědělskou velkovýrobou, velká část území si však zachovala významný rekreační potenciál, daný dynamickým reliéfem, vysokou lesnatostí a řadou zajímavých kulturních a technických památek.

Ekonomický rozvojový potenciál spočívá zejména v dobré dopravní dostupnosti území, tradičních průmyslových centrech (Kuřim, Drásov, Oslavany, Rosice, Zastávka, Veverská Bítýška), příznivých podmínkách pro zemědělství, včetně vinohradnictví a vinařství, možnostech rozvoje cestovního ruchu.

Z hlediska potenciálu lidských zdrojů spočívá ve značné hustotě osídlení, relativně dobré demografické situaci, husté síti zařízení předškolního a základního školního vzdělávání, převažujících tradičních společenských vazbách, bohaté spolkové činnosti.

Slabé stránky území spočívají zejména v disparitě mezi dopravně dobře obsluženým suburbálním územím s řadou pracovních příležitostí a **periferní venkovskou oblastí** vzdálenější od metropole a hlavních dopravních sítí, kam spadají obce ze SO ORP Ivančice a SO ORP Tišnov, částečně i SO ORP Rosice. Jejich větší odlehlost se podílí na udržování vyšší než průměrné nezaměstnanosti, nižší úrovni příjmů obyvatel, nedostatku základních služeb a útlumu ekonomických aktivit v území, nezájmu investorů. Nedostatek pracovních příležitostí není dostatečně kompenzován příjmy z cestovního ruchu a zemědělství.

3.11. SWOT ANALÝZA

1 S – Silné stránky	2 W – Slabé stránky
• strategická poloha území vzhledem k pólu růstu Brno a regionálním rozvojovým osám • rostoucí počet obyvatel • relativní blízkost krajského města, částečná návaznost na jeho území • dostupná lékařská péče v převážné části území, • významné dopravní osy – dálnice D1, silnice Brno – Svitavy, železniční koridor • dobrá dopravní obslužnost území, • hustá síť MŠ a ZŠ, dostatečná kapacita základních škol, • dobrá dostupnost středních škol, • hustota obyvatel nad průměrem okresu Brno – venkov, • flexibilita obyvatelstva – tradiční vyjížďka za prací do tradičních výrobních center, • spolupracující a prosperující mikroregiony, • lokální patriotismus ve většině obcí, • čilý společenský a spolkový život ve většině obcí, • aktivní Střediska volného času a Domy dětí a mládeže ve městech • nízké zastoupení sociálně vyloučených skupin obyvatelstva. • přírodní atraktivita území – 6 přírodních parků, rozsáhlé lesní komplexy, • zachovalá urbanistická struktura většiny obcí, • vyřešená splašková kanalizace a čištění odpadních vod ve 42 obcích v území, • funkční systém nakládání s odpady • dostatek úspěšně hospodařících velkých zemědělských subjektů, • příznivé podmínky pro pěstování vinné révy, ovocnictví, zelinářství v obcích v JV části území, • rostoucí zájem o jakostní vína z jižní části MAS Brána Brněnska, z.s., • dostatek nabídkových ploch pro střední výrobu	• velké disparity mezi jádrem a okrajovými územími MAS Brána Brněnska, z.s. • stárnutí populace, • vzdělanostní struktura pod úrovní kraje , • špatně dostupná lékařská péče z obcí v severním a západním okraji MAS Brána Brněnska, z.s • nedostatečná kapacita a úzké spektrum poskytovaných sociálních služeb na území MAS Brána Brněnska, z.s. • dvě malé sociálně vyloučené romské lokality v Zastávce u Brna, • nedostatečné zapojení obcí do komunitního plánování sociálních služeb • špatný způsob komunikace některých samospráv s občany, • nedostatečné personální obsazení samosprávy u malých obcí neumožňuje operativně řešit administrativní problémy • nezájem části obyvatel o dění v obcích • napjaté kapacity MŠ, • nedostatečně vybavené školy pro rozvoj vzdělávání v klíčových kompetencích • chybějící kanalizace a čištění odpadních vod v 19 obcích a některých odloučených částech měst, • části obytného území zasažené nadměrným hlukem a emisemi z dopravy, • malá retence vody v území, území ohrožená přívalovými vodami, a nadměrným suchem • velké pozemky orné půdy, neprůchodná krajina, nízká ekologická stabilita území • znečištěná voda v řece Oslavě, Rokytne a Jihlavě, • staré ekologické zátěže (nesanované skládky a kontaminované brownfields), • brownfields ve městech a obcích, • nedostatečně řešené nakládání s odpady, zejména bioodpady • nízká konkurenceschopnost lesního

a výrobní služby v územních plánech, • silné podnikatelské subjekty ve městech a některých obcích, • využitelné areály bývalých zemědělských družstev, • atraktivní terén vhodný pro cykloturistiku a pěší turistiku, památky, rozhledny, • dobré značení turistických, cyklistických a cykloturistických tras v území, vybudované naučné stezky, • možnosti industriální turistiky v oblasti bývalé těžby uhlí.	hospodářství • zemědělství zaměřené převážně na pěstování technologicky nenáročných komodit s nízkou přidanou hodnotou, • málo zemědělských zpracovatelských kapacit • pozemky ohrožené vodní a větrnou erozí • nekvalitní síť lesních cest • chybějící infrastruktura cestovního ruchu
---	--

3 O – Příležitosti (možnosti)	4 T – Hrozby, rizika
• Využití dostupnosti dálnice D1 pro rozvoj inovativního podnikání v oblasti Rosicko a Ivančicko • rozvoj drobného podnikání a služeb zejména v okrajových územích • atraktivita území jako příležitost pro rozvoj bydlení i podnikání • restrukturalizace škol a mateřských škol ve prospěch technického vzdělávání dětí a žáků • využití velkých firem v území k rozvoji technického vzdělávání žáků • rozvoj spolkové činnosti a dobrovolnictví • diverzifikace hospodářské činností v zemědělství a lesnictví • využití dotačních zdrojů pro nástroje zadržování vody a revitalizaci krajiny • možnost získání finančních zdrojů pro dobudování vodohospodářské a dopravní infrastruktury • využít možnosti zpracování územní studie krajiny pro správní obvody ORP , • dořešení problematiky brownfields a jejich využití pro rozvoj podnikání • rozvoj služeb cestovního ruchu a jejich propagace • rozvinutí fungující sítě zařízení sociální prevence • využití meziobecní spolupráce při řešení administrativní zátěže malých obcí a zkvalitňování managementu obcí	• klesající zájem mladých lidí o bydlení na venkově, • špatné sžívání příchozích obyvatel obcí • snížení daňových příjmů a zvýšení výdajů obcí – následkem stárnutí obyvatel • zvýšení rozdílů v nabídce kvality venkovských škol ve srovnání s velkoměstem • obecný nárůst kriminality • nárůst sociálně vyloučených skupin obyvatelstva • zvyšující se složitost procesu získávání dotačních finančních zdrojů zejména pro malé obce • nejasnost majetkových vztahů k pozemkům blokuje obnovu ekologické stability krajiny a revitalizaci říční sítě, • Nevládnutý urbanistický rozvoj narušující krajinný ráz a zachovalou strukturu malých obcí. • konkurence komodit z ostatních zemí EU sníží reálné příjmy zemědělců • špatná zemědělská politika státu a EU neumožní dostatečné investice do zemědělství. • Nízká technická vybavenost a špatná dopravní dostupnost malých obcí odrazující zájemce o bydlení i podnikání. • nízká úroveň podnikání, malý počet pracovních míst způsobená zvýšenou emigrací především mladého obyvatelstva. • malá spolupráce firem, výzkumných organizací a vzdělávacích zařízení • nedostatečný konkurenční tlak způsobí snížení úrovně služeb v území, • v konkurenci jiných regionů se nepodaří podpořit rozvoj služeb turistického ruchu

3.12. ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Území MAS Brána Brněnska z.s. je heterogenní celek, s velkými rozdíly danými geografickými podmínkami a historií území, disparitami v oblastech vývoje sídel, pracovních příležitostí a zaměstnanosti. V sociodemografické oblasti se jeví jako nejzásadnější problém území MAS Brána Brněnska z.s. vedle stárnutí populace v cca polovině sídel nepříznivá vzdělanostní struktura, která se projevuje na počtu dlouhodobě nezaměstnaných obyvatel, a to zejména v okrajových oblastech MAS Brána Brněnska z.s.

Nedostatečná kapacita stávajících sociálních služeb hrozí spolu se stárnutím populace a nárůstem sociálně vyloučených a drogově závislých obyvatel sociálním kolapsem, ke kterému navíc přispívá nedostatečné povědomí obcí o potřebě vytváření komunitních plánů sociální péče.

Často nedostatečná komunikace samospráv s občany, vedoucí k celkovému nezájmu občanů o řešení obecních problémů, nekoncepční rozvoj obcí, postrádajících dlouhodobé strategické plány vede k nedostatečnému zájmu obyvatel o dění v obci a podpory komunitního rozvoje.

Dalším přetrvávajícím problémem území je dosud nedostatečná spolupráce obcí v oblasti spojené s odváděním a čištěním odpadních vod. Nízká retence vody v území, jejímž následkem je i riziko přívalových vod a lokálních povodní je do značné míry způsobena nevhodným zemědělským obhospodařováním území. Několik obcí leží na tocích velkých řek – Svratky a Jihlavy, kde vedle přírodních povodní je jisté riziko zvláštních povodní v souvislosti s vodním dílem Vír a Dalešice.

Tíživým problémem některých obcí je přetrvávající existence rozsáhlých brownfields s výraznou ekologickou zátěží, včetně pozůstatků po těžbě uhlí a provozování elektrárenství (Oslavany, Zastávka, Zbýšov, Rosice, Ivančice, Dolní Kounice, Kuřim), další plochy brownfields v podobě opuštěných a nevyužitých zemědělských areálů se nachází téměř v každé obci.

Problémem hospodářského rozvoje území je kromě výše uvedené vzdělanostní struktury a nízké podnikavosti obyvatel nízká úroveň infrastruktury pro podnikání, včetně nedostatečného využití potenciálu silné dopravní infrastruktury pro rozvoj konkurence schopnosti území –Rosicko, Domašovsko. Významná je i chybějící veřejná informovanost o lokalitách vhodných pro podnikání, nedostatečná podpora podnikání ze strany obcí, nevyužitý rekreační potenciál oblast pro rozvoj podnikání v oblasti turistického ruchu.

Značná mobilita obyvatel – dojíždka za prací - do tradičních průmyslových center a zejména do Brna s sebou přináší značné zatížení individuální dopravou. Potřebné se jeví budování kvalitních přestupních terminálů IDS, vybavených bezbariérovými přístupy a doplněné záchytnými parkovišti. Na kratší dojíždkové vzdálenosti za prací a do center občanské vybavenosti je třeba podporovat cyklodopravu - budovat cyklostezky a cyklopruhy.

Zemědělství v území zaměřené na výrobu komodit s nízkou přidanou hodnotou, nedostatečně využívá přírodní podmínky a tradice pro pěstování speciálních kultur (ovoce, zelenina, víno), pastevního chovu skotu a možnosti realizace zpracování a výroby lokálních produktů. Rovněž zpracovatelské kapacity využívající zásoby dřeva v lesnatých územích MAS Brána Brněnska, z. s. jsou minimální.

Základními potřebami v území MAS Brána Brněnska se tedy jeví nutnost postupného a koordinovaného odstraňování výše naznačených základních problémů.

V oblasti sociální je to v první řadě rozvoj lidských zdrojů, spočívající ve zvyšování úrovně předškolního a školního vzdělávání, celoživotního vzdělávání a podpory inkluze. Rozvoj komunitního strategického plánování se stanovením jednotlivých cílů komunity, podporou komunitních center, sociálních služeb napojených na tato centra, podporou dobrovolnictví a spolků, sociálního začleňování (sociální podnik). To vše je úzce propojeno s celkovým zlepšením komunikace mezi občanem a samosprávou.

V oblasti životního prostředí je strategickým cílem zlepšování stavu přírody a krajiny včetně čistoty vod a jejich retence, koordinovaný systém protipovodňové ochrany, optimalizace nakládání s odpady, řešení brownfields, snížení zatížení území individuální dopravou.

V oblasti hospodářského rozvoje území je základním předpokladem kromě podpory vzdělávání rozvoj infrastruktury pro podnikání, hledání možností podpory malého a středního podnikání včetně zemědělského a lesnického, podpora sociálního začleňování, podpora a koordinace v oblasti cestovního ruchu a tvorby turistických produktů.

3.13. DETAILNÍ SWOT ANALÝZA PODLE JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ

S – Silné stránky	W – Slabé stránky
1. SOCIODEMOGRAFICKÝ PILÍŘ 1. rostoucí počet obyvatel v převážné části území 2. dostupná lékařská péče na většině území, 3. dobrá dopravní obslužnost území, 4. blízkost metropolitního centra Brna jako zdroje pracovních příležitostí a občanské vybavenosti 5. hustá síť základního školství a dostatečná kapacita základních škol, 6. dobrá dostupnost středních a vysokých škol, 7. hustota obyvatel nad průměrem okresu Brno – venkov, 8. suburbanizační území města Brna – zájem o bydlení, 9. flexibilita obyvatelstva – tradiční vyjíždka za prací do výrobních center, 10. vysoký zájem zastupitelstev o zlepšení obytného a životního prostředí, 11. lokální patriotismus ve většině obcí, 12. společenský a spolkový život ve většině obcí, 13. spolupracující obce a mikroregiony 14. střediska volného času a domy dětí a mládeže ve městech,	1. SOCIODEMOGRAFICKÝ PILÍŘ 1. stárnutí populace, 2. méně příznivá vzdělanostní struktura ve srovnání s JmK 3. hůře dostupná lékařská péče z obcí v severním a západním okraji MAS Brána Brněnska, z.s 4. vysoká nezaměstnanost v okrajových částech území, problémy matek při hledání zaměstnání po ukončení rodičovské dovolené 5. nedostatečná kapacita stávajících a úzké spektrum poskytovaných sociálních služeb na území 6. sociálně vyloučená lokalita v Zastávce u Brna 7. nedostatečně aktivní zapojení obcí do komunitního plánování sociálních služeb 8. nedostatečná komunikace samosprávy s občany, 9. malé obce s neuvolněnými starosty obtížně řeší administrativu 10. napjatá situace kapacit v mateřských školách, nedostatek alternativních předškolních a mimoškolních zařízení pro děti 11. nedostatečné vybavení škol pro rozvoj klíčových kompetencí žáků 12. malý zájem části obyvatel o dění v obci
2. ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ 2.1. Krajina a hygiena ŽP 1. V části území kvalitní a atraktivní krajina – 6 přírodních parků, rozsáhlé lesní komplexy, 2. třetina obcí v území má zpracované, nebo rozpracované komplexní pozemkové úpravy 3. dvě třetiny obcí má splaškovou kanalizaci napojené na ČOV,	2. ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ 2.1. Krajina a hygiena ŽP 1. Členitá zemědělsko-lesní krajina ohrožená vodní erozí, na polovině území narušená intenzivní zemědělskou velkovýrobou, malá retence vody v území, území ohrožená přívalovými vodami a nadměrným suchem) 2. znečištěná voda v řece Oslavě, Rokytne a Jihlavě, 3. malý zájem zemědělských firem o environmentální opatření a pozemkové úpravy,

2.2. Technická vybavenost 1. splašková kanalizace a čištění odpadních vod vyřešené ve 42 obcích v území, 2. dobře nastartovaný systém nakládání s odpady, 3. zájem o kompostování bioodpadu v obcích	4. staré ekologické zátěže (nesanované skládky a kontaminované brownfields), 5. trvalý nárůst dopravního zatížení komunikací 6. část obytného území zasažené hlukem a emisemi z dopravy 2.2. Technická vybavenost 1. kanalizace a čištění odpadních vod nevyřešena ve třetině obcí 2. nedostatečně řešená recyklace stavební sutě 3. nedostatečně řešené nakládání s bioodpadem ve velké části území, 4. chybějící infrastruktura pro podporu multimodální přepravy osob 5. chybějící opatření pro bezpečnost chodců a cyklistů
3. HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.1. Zemědělství a lesnictví 1. Dostatek hospodařících velkých zemědělských subjektů, 2. příznivé podmínky pro pěstování vinné révy, ovoce a zeleniny, tradice pěstování chřestu v jihovýchodní části území, 3. rostoucí zájem zákazníků o jakostní vína z jižní části MAS Brána Brněnska, z.s., 4. dobré podmínky pastevního chovu dobytka v severní části území 5. velké výměry hospodářských lesů	3. HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.1. Zemědělství a lesnictví 1. Zemědělství zaměřené převážně na pěstování technologicky nenáročných komodit s nízkou přidanou hodnotou, snižování obsahu humusu v půdě 2. Zastaralé zemědělské technologie a stavby 3. málo zpracovatelských kapacit zemědělských produktů 4. extenzivně využitě i nevyužitě areály bývalých zemědělských farem, 5. nezájem vlastníků o řešení majetkových vztahů v bývalých zemědělských areálech, 6. absence ekologicky hospodařících zemědělců, 7. nevyužitě možnosti pastevního chovu skotu v severní části území, 8. nízké stavy hospodářských zvířat, 9. nedostatečná konkurenceschopnost lesního hospodářství (technika a technologie), nedostatečné zpracování lesnických produktů 10. havarijní stav lesních cest
HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.2. Výroba a výrobní služby 1. Dostatek nabídkových ploch pro střední výrobu a výrobní služby v územních lánech, 2. silné podnikatelské subjekty ve městech a některých obcích,	HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.2. Výroba výrobní služby 1. Nedostatečné využití potenciálu silné dopravní infrastruktury pro rozvoj konkurence schopnosti oblasti Rosicka, Domašovska,

3. využitelné areály bývalých zemědělských družstev,	2. velké disparity mezi jádrovým a okrajovým územím MAS 3. neřešené brownfields, 4. nízká úroveň technické infrastruktury v malých obcích odrazuje podnikatele 5. nízká podnikatelská aktivita obyvatel (raději zaměstnanci),
HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.3. Cestovní ruch 1. Blízkost metropolitního centra Brna, 2. dobré dopravní spojení z Brna 3. terén vhodný pro cykloturistiku a pěší turistiku, 4. zajímavá krajina, pestrý terén, přírodní zajímavosti, památky, rozhledny, 5. zachovalé objekty bývalé těžby uhlí 6. zachovalá struktura obcí, 7. dobré značení turistických a cykloturistických tras v území, naučné stezky	HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.3. Cestovní ruch 1. Nevyužitý rekreační potenciál oblasti, 2. chybějící (nekvalitní) ubytovací a stravovací kapacity v území, chybějící turistické služby 3. nevyvinutá návštěvnická infrastruktura 4. nedostatečná propagace místní turistiky v rámci kraje, ČR a EU, 5. nedostatek turistických produktů v regionu, 6. absence agroturistických zařízení, 7. nedostatečná spolupráce s cestovními kancelářemi, chybějící marketing cestovního ruchu, 8. nevyužité možnosti vinné turistiky

O – Příležitosti (možnosti)	T – Hrozby, rizika
1. SOCIODEMOGRAFICKÝ PILÍŘ 1. atraktivita území jako příležitost pro rozvoj bydlení 2. rozvoj služeb a občanské vybavenosti, 3. restrukturalizace škol a mateřských škol ve prospěch rozvíjení klíčových kompetencí dětí a žáků 4. podpora prarodinných opatření (MŠ pro děti mladší 3 let, dětské skupiny, příměstské tábory a pod) 5. rozvoj mimoškolního vzdělávání v centrech volného času 6. rozvoj vzdělávání učitelů a jejich motivace ke kvalitnější výuce, 7. spolupráce obcí a podnikatelů v regionu při podpoře společenských akcí a sportu, 8. obnova a rozvoj vesnic, ochrana a péče o dědictví venkova, 9. komunitní budování systému sociálních služeb, včetně komunitních center a služeb sociální prevence 10. rozvinutí fungující sítě služeb sociální prevence, 11. podpora zakládání sociálních podniků 12. podpora spolkové činnosti a dobrovolnictví v sociální oblasti 13. soustavné vzdělávání pracovníků samospráv v komunikačních a prezentačních dovednostech pro kvalitnější spolupráci zastupitelstev a veřejnosti, 14. využití meziobecní spolupráce pro řešení náročných administrativních úkonů malých obcí	1. SOCIODEMOGRAFICKÝ PILÍŘ 1. klesající zájem mladých lidí o bydlení na venkově, 2. špatné sžívání příchodících obyvatel obcí 3. snížení daňových příjmů obcí a zvýšení výdajů na sociální služby následkem stárnutí populace 4. zvýšení rozdílů v nabídce venkovských škol ve srovnání s velkoměstem 5. obecný nárůst kriminality, 6. nárůst sociálně vyloučených skupin obyvatel 7. zvyšování nezaměstnanosti v okrajových oblastech 8. zvyšující se složitost procesu získávání dotačních finančních zdrojů odradí malé obce od hledání finančních zdrojů pro svůj rozvoj
2. ENVIROMENTÁLNÍ PILÍŘ 2.1. Krajina a hygiena ŽP 1. dokončit komplexní pozemkové úpravy v území a realizovat opatření v nich navržená 2. spolupráce obcí při realizaci opatření pro zadržování vody a revitalizaci krajiny 3. realizovat sídelní zeleň a úpravy krajiny ke zkvalitnění obytné hodnoty území 4. využít dotačních zdrojů pro přípravu sanaci bývalých skládek odpadů v krajině,	2. ENVIROMENTÁLNÍ PILÍŘ 2.1. Krajina a hygiena ŽP 1. Náročnost procesu získávání dotačních zdrojů neumožní revitalizaci krajiny, 2. nejasné majetkové vztahy k pozemkům neumožní realizovat obnovu krajiny a vodohospodářská opatření, 3. nevhodný urbanistický rozvoj naruší krajinný ráz a zachovalou strukturu malých obcí.
ENVIROMENTÁLNÍ PILÍŘ 2.2. Technická vybavenost 1. využití možnosti získání finančních zdrojů pro dobudování vodohospodářské a dopravní	ENVIROMENTÁLNÍ PILÍŘ 2.2. Technická vybavenost 1. Náročnost procesu získávání dotačních zdrojů neumožní dobudování technické vybavenosti

infrastruktury v obcích - využít opatření směřující k úsporám energie veřejných budov, - vytvářet společné rozvojové programy v oblasti nakládání s odpady - realizovat opatření pro podporu multimodální dopravy - zkvalitnění přestupních uzlů IDS, budování cyklostezek pro dopravu do zaměstnání a škol	obcí v patřičném rozsahu.
3. HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.1. Zemědělství a lesnictví - komplexní pozemkové úpravy jako nástroj pro lepší hospodaření s půdou, - podpora a propagace vinařství, ovocnářství, zelinářství, pastevního chovu hospodářských zvířat, - zavádění nových technologií v rostlinné i živočišné výrobě, podpora zpracovatelských kapacit zemědělských produktů, možnosti výroby "bio" potravin a místních specialit - podpora odborného vzdělávání zemědělců, - adaptace lesů na změněné klimatické podmínky, podpora moderních technik a technologií v lesním hospodářství - činnosti související s lepším využitím dřeva a konkurenceschopností dřevozpracujícího průmyslu a souvisejících odvětví - podpora efektivního čerpání prostředků z programu rozvoje venkova a jiných podpor Ministerstva zemědělství (MZe).	3. HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.1. Zemědělství a lesnictví - konkurence komodit z ostatních zemí EU sníží reálné příjmy zemědělců v mikroregionu, - nedostatek finančních zdrojů neumožní dostatečné investice do modernizace zemědělství a zpracovatelských kapacit - nedostatečná informovanost zemědělců o nových technikách a technologiích povede ke snižování konkurenceschopnosti - očekávané změny klimatu prohloubí nedostatečnou konkurenceschopnost a rentabilitu lesního hospodářství
HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.2. Výroba a výrobní služby - nabídka vhodných ploch a objektů pro podnikání, - podpora kvalifikačních a rekvalifikačních kurzů, příp. dalších forem vzdělávání, - aktualizovaná územně plánovací dokumentace obcí, zahrnující plochy pro podnikání a služby, - veřejná informovanost o lokalitách pro podnikání, spolupráce s Czechinvestem Brno - podpora mikropodniků a malých podniků,	HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.2. Výroba a výrobní služby - soustředění podnikání do velkých regionálních center a regionálních rozvojových os - nízká podnikatelská aktivita obyvatel potlačí rozvoj drobného podnikání v mikroregionu, - nízká úroveň podnikání zvýší emigraci především mladých kvalifikovaných lidí
HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.3. Cestovní ruch - využití území pro pěší turistiku a cykloturistiku - podpora agroturistiky, - industriální turistika v oblasti bývalé těžby uhlí.	HOSPODÁŘSKÝ PILÍŘ 3.3. Cestovní ruch - V nedostatečném konkurenčním tlaku bude nadále klesat úroveň komerčních služeb v území, - v konkurenci jiných regionů se nepodaří

4. podpora mimoprodukčních funkcí lesů,	podpořit rozvoj služeb turistického ruchu.
5. zlepšení a rozšíření návštěvnické infrastruktury přírodně a kulturně zajímavých území	
6. zřizování lokálních muzeí ilustrujících historii území, národopis, podíl místních rodáků na národní kultuře, odboji,	
7. budování a rekonstrukce sportovních areálů, hřišť, koupališť, koordinace pronájmu a využití sportovišť a výletišť,	
8. rozvoj chovu a pronajímání koní, hippoterapie, akce Svazu chovatelů ovcí a koz,	
9. společná nabídka zařízení cestovního ruchu, rozvoj informačních systémů o území (např. webové stránky, brožury, mapy, značení v území),	
10. upravené vstupy do obcí, upravená a zvelebená místa historických událostí v území, drobných památek a jejich okolí,	
11. odstavná parkoviště u turisticky a rekreačně zajímavých objektů,	

4. PŘÍLOHY K ANALYTICKÉ ČÁSTI

4.3. SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Poloha MAS Brána Brněnska, z.s. v rámci ČR	4
Obrázek 2. Rozložení správních obvodů ORP v Jihomoravském kraji.....	5
Obrázek 3. Poloha MAS Brána Brněnska, z.s. vůči sousedním MAS, mapa Národní sítě MAS	7
Obrázek 4. Zařazení obcí v jednotlivých členských mikroregionech MAS Brána Brněnska	11
Obrázek 5. Index stárí populace v jednotlivých obcích MAS Brána Brněnska, z.s, 2014	19
Obrázek 6. Průměrný věk obyvatel v jednotlivých obcích MAS Brána Brněnska, z.s., 2013	20
Obrázek 7.Podíl obyvatel s ukončeným vzděláním SŠ a vyšším v jednotlivých obcích	21
Obrázek 8. Umístění deseti největších zaměstnavatelů v obcích MAS Brána Brněnska, z.s.	26
Obrázek 9. Zaměstnanost obyvatel území MAS Brána Brněnska, z. priméru a sekundéru, v roce 2011	29
Obrázek 10. Zaměstnanost obyvatel území MAS Brána Brněnska, z.s v terciéru a v kvartéru v roce 2011	30
Obrázek 11. Podíl vyjížděky za prací v obcích na území MAS Brána Brněnska, z.s.....	31
Obrázek 12. Průměrná doba jízdy individuální dopravou z jednotlivých obcí v území MAS Brána Brněnska, z.s do centra města Brna.....	32
Obrázek 13. Míra nezaměstnanosti v jednotlivých obcích MAS Brána Brněnska, z.s. (za rok 2011).....	33
Obrázek 14. Podíl nezaměstnaných v obcích MAS Brána Brněnska, z.s. za rok 2013.....	34
Obrázek 15. Počet uchazečů o zaměstnání v obcích MAS Brána Brněnska, z.s.2013.....	35
Obrázek 16. Dopravní síť v JMK a obcích MAS Brána Brněnska z.s.	36
Obrázek 17. Značené cyklotrasy	38
Obrázek 18. Podíl vyjížděky žáků a studentů do 19 let v obcích na území MAS Brána Brněnska, z.s.do škol	48
Obrázek 19. Dostupnost školských zařízení na území MAS Brána Brněnska, z.s.....	49
Obrázek 20. Kulturní památky v obcích MAS Brána Brněnska, z.s.	51

Obrázek 21. Kanalizace a plynofikace v jednotlivých obcích MAS Brána Brněnska, z.s.....	55
Obrázek 22. Počet ubytovacích zařízení v obcích MAS Brána Brněnska, z.s. k 31. 7. 2014	56
Obrázek 23. Vodní toky na území JmK a MAS Brána Brněnska, z.s.	60
Obrázek 24. Kvalita vody ve velkých tocích	61
Obrázek 25. Návrh hranic národního geoparku Permokarbon Boskovické brázdy (zákres nad geomorfologickými celky)	62
Obrázek 26. Rozložení typů klimatických oblastí v území MAS Brána Brněnska, z.s.....	62
Obrázek 27. Lesnatost v obcích MAS Brána Brněnska, z.s.....	64
Obrázek 28. Podíl zemědělského půdního fondu na území obcí MAS Brána Brněnska, z.s	65
Obrázek 29. Koeficient ekologické stability jednotlivých obcí MAS Brána Brněnska, z.s.	66
Obrázek 30. Dopravní zátěž území MAS Brána Brněnska, z.s.....	69

4.4. SEZNAM TABULEK

Tabulka 1. Obce a počet obyvatel MAS Brána Brněnska	6
Tabulka 2. MAS Brána Brněnska, z.s.	9
Tabulka 3. Velikostní struktura obcí v území MAS Brána Brněnska z.s.....	16
Tabulka 4. Vývoj počtu obyvatel na území MAS Brána Brněnska, 2010–2014	17
Tabulka 5. Obce s největším podílem přírůstu obyvatel v letech 2010-2014	17
Tabulka 6. Obce s největším absolutním nárůstem obyvatel v letech 2010-2014	18
Tabulka 7 Zemědělsky znevýhodněné oblasti na území MAS Brána Brněnska, z.s.	23
Tabulka 8. Deset největších zaměstnavatelů v obcích MAS Brána Brněnska, z.s.....	25
Tabulka 9. Zaměstnanost obyvatel území MAS Brána Brněnska, z.s v jednotlivých ekonomických sektorech v roce 2014 ve srovnání s ČR a JmK.....	27
Tabulka 10. Dokončené byty v BD v období 1990-2010	41
Tabulka 11. Zařízení sociálních služeb se sídlem na území MAS Brána Brněnska, z.s.	42
Tabulka 12. Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území MAS Brána Brněnska, z.s. působících v jeho území.....	43
Tabulka 13. Agregovaný ukazatel relativní potřeby služeb sociální prevence	45
Tabulka 14. Přehled počtu dětí ve školách na území MAS Brána Brněnska v roce 2013	47
Tabulka 15. Přehled hospodaření obcí na území MAS za posledních 5 let	72
Tabulka 16. Nejfrekvencovanější záměry obcí	74

4.5. SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Podíl obyvatel v jednotlivých velikostních kategoriích obcí.....	16
Graf 2. Průměrný index stáří populace na území MAS Brána Brněnska z.s. v letech 2010-2014	18
Graf 3. Vývoj věkové struktury v letech 2010–2013 na území MAS Brána Brněnska, z.s.	19
Graf 4. Vzdělanostní struktura v MAS Brána Brněnska, z.s.- srovnání s JmK a ČR, v %.....	21
Graf 5. Zaměstnanost obyvatel území MAS Brána Brněnska, z.s v jednotlivých ekonomických sektorech v roce 2014 ve srovnání s ČR a JmK	27
Graf 6. Zaměstnanost obyvatel území MAS Brána Brněnska, z.s v jednotlivých ekonomických sektorech v roce 2014..	28
Graf 7. Podíl nezaměstnaných osob na území MAS Brána Brněnska z.s. V roce 2014 - 15	34
Graf 8. výměry jednotlivých stupňů narušení krajiny MAS.....	65
Graf 9. Bariéry rozvoje	76

4.6. SEZNAM ZKRATEK

BRO - biologicky rozložitelný odpad

CSS – centrum sociálních služeb

ČCE – Českobratrská církev evangelická

ČOV – čistička odpadních vod

ČSÚ – Český statistický úřad

DPS – dům s pečovatelskou službou

DSO – dobrovolný svazek obcí

EAO – ekonomicky aktivní obyvatelstvo

ESF – Evropský sociální fond

EU – Evropská unie

EVL – evropsky významná lokalita

FVE – fotovoltaické elektrárny

H – horské oblasti

CHOPAV – chráněná oblast akumulace spodních vod

ICT - z anglického Information and Communication Technologies - označení pro informační a komunikační technologie.

IDS – integrovaný dopravní systém

IROP – Integrovaný regionální operační program

JED – Jaderná elektrárna Dukovany

JMK – Jihomoravský kraj

KES – koeficient ekologické stability

KP – kulturní památka

KoPÚ – komplexní pozemkové úpravy

LFA – z anglického „Less favoured areas“ – méně příznivé oblasti

MAS – místní akční skupina

MČ – místní část

MKDS – městské kamerové dohlížecí systémy

MR – mikroregion

MŠ – mateřská škola

MVE – malé vodní elektrárny

MZe – Ministerstvo zemědělství

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

NNO – nestátní nezisková organizace

OA – ostatní méně příznivé oblasti typu A

OB – ostatní méně příznivé oblasti typu B

OP – Operační program

OPPIK – Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

OPŽP – Operační program Životní prostředí

ORP – obec s rozšířenou působností

OV – oblastní vodovod

PRV – program rozvoje venkova

RD – rodinné domy

S – oblasti se specifickými nevýhodami

SCLLD – z anglického „Community-Led Local Development Strategy“ - Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

SFŽP – Státní fond životního prostředí

SK – sportovní klub

SKO – směsný komunální odpad

SLDB – Sčítání lidu, domů a bytů

SO – správní obvod

TJ – tělocvičná jednota

ÚPD – územně plánovací dokumentace

ÚSES – územní systém ekologické stability

VD – vodní dílo

ZD – zemědělské družstvo

ZŠ – základní škola

ZPF – zemědělský půdní fond

z.s.- zapsaný spolek

ZUŠ – základní umělecká škola

4.7. SEZNAM VYBRANÝCH POJMŮ

Brownfield – nemovitost, která je nedostatečně využíváná, zanedbaná, příp. kontaminovaná, nejde jí bez procesu regenerace efektivně využívat, vznikla jako důsledek průmyslové, vojenské, zemědělské či jiné aktivity a má negativní dopad na své okolí

Horská oblast H – obce nebo katastrální území s nadmořskou výškou nad 600 m n. m. nebo s výškou 500 až 600 m n. m. a zároveň se svažností vyšší než 15 % na 50 % území této obce nebo katastrálního území, případně další území, které byly do této charakteristiky zařazeny za účelem zachování celistvosti horské oblasti

Index ekonomické závislosti – ukazatel ekonomického zatížení, který vyjadřuje, kolik ekonomicky neaktivních osob (tj. děti a lidé v důchodovém věku) připadá na 100 ekonomicky aktivních obyvatel

Index stáří populace – ukazatel, který vyjadřuje, kolik obyvatel starší 65 let připadá na 100 dětí ve věku do 14 let

Koeficient ekologické stability - podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí. Počítá se jako poměr druhů pozemků(chmelnice + vinice + zahrady + ovocné sady + trvalé travní porosty + lesní půda + vodní plochy) děleno (orná půda + zastavěné plochy + ostatní)

LFA oblasti – znevýhodněné oblasti, ve kterých je zemědělsky hospodařícím subjektům přidělována zvláštní podpora

Metoda LEADER – propojování akcí hospodářského rozvoje venkova, metoda vychází z předpokladu, že jedině místní společenství zná své silné a slabé stránky a proto umí nejlépe řešit problémy svého regionu

Oblasti se specifickými nevýhodami S - obce a katastrální území s výnosností zemědělské půdy nižší než 34 bodů nebo s výnosností 34 až 38 bodů a zároveň se sklonitostí vyšší než 7° na 50 % zemědělské půdy obce nebo zatravněním vyšším nebo rovno 50 % zemědělské půdy obce

Ostatní méně příznivé oblasti typu A - obce nebo katastrální území s výnosností zemědělské půdy nižší než 34 bodů, které se nacházejí na území kraje, který v průměru splňuje demografická kritéria – to jsou: hustota obyvatel nižší než 75 obyvatel/km² a podíl pracujících v zemědělství na celkovém počtu praceschopného obyvatelstva vyšší než 8 %

Ostatní méně příznivé oblasti typu B - obce s výnosností zemědělské půdy 34 až 38 bodů, které se nacházejí na území kraje, který v průměru splňuje demografická kritéria – to jsou: hustota obyvatel nižší než 75 obyvatel/km² a podíl pracujících v zemědělství na celkovém počtu praceschopného obyvatelstva vyšší než 8 %. Tyto obce nebo katastrální území byly zařazeny do ostatní méně příznivé oblasti za účelem zachování celistvosti této oblasti

Síť TEN-T – transevropská dopravní síť silničních a železničních koridorů, mezinárodních letišť a vodních cest, jejímž cílem je zlepšit dopravní infrastrukturu v mezinárodní sféře

Strategie SCLLD – ucelený rozvojový dokument, který se vztahuje na celé území MAS, skládá se ze dvou základních dokumentů - Integrované strategie území (ISÚ) a Integrovaného akčního plánu rozvoje území (IAPRÚ), které jsou oba věcně provázány

SWOT analýza – analýza vnitřních silných a slabých stránek („strengths“ a „weaknesses“) komunity a vnějších příležitostí a hrozeb („opportunities“ a „threats“) pro naplnění vize

Územní systém ekologické stability - vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu

Zvláštní povodeň - povodeň, způsobená poruchou či havárií (protržením) vodního díla vzdouvajícího nebo akumulujícího vodu